

DIECÉZNÍ POUŤ KE SV. ZDISLAVĚ 2026

sobota 30. května

Reportáž z pouti na straně 15

Snímky jmn a fotografové společenství Člověk a Víra

OBSAH

Obsah

Úvodník
Není malých událostí **3**

Reportáž

Intronizace Stanislava Přibyla **4-7**
Rok smíření **10-14**
Diecézní pouť **15**
Katholikentag **40**

Duchovní slovo

Hurá na prázdniny **29**

Zpravodajství

Loučení s litoměřickou diecí **9**
Čtyři roky od války na Ukrajině **32**
Události z diecéze **34-37**

Rozhovor

Program pozitivního rodičovství **16**
Noc kostelů – o zasypaném kostele **26**
V roli sv. Zdislavy Milena Steinmasslová **42**
Nový ředitel Hospice sv. Štěpána **39**
P. Miroslav Šimáček **24**

Svědectví

Jak prožili svůj křest? **18**
Neobyčejné Velikonoce
obyčejného bohoslovce **28**

Kultura

Výstava Mise **21**
Zvony litoměřické diecéze **51**

Charita

Certifikace pro zdravotnické služby **46**
Návštěva z Finska **46**
Kyberpodvod **48**
Young Caritas **50**

Fotografie na titulní straně časopisu:
Stanislav Přibyl při intronizaci v katedrále sv. Víta 25. dubna 2026. Radost nového arcibiskupa zachytil fotograf Eugen Kukla.

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
31. ročník • 2. číslo • 50 Kč

Milí čtenáři,

Církev v litoměřické diecézi má za sebou čtvrtrok dění, které se zapíše do historie místní církve na severu Čech tučným písmem.

Nemáme sídelního biskupa, ale apoštolského administrátora. Od chvíle, kdy v únoru papež Lev XIV. jmenoval tehdy ještě litoměřického biskupa Stanislava Přibyla pražským arcibiskupem, uběhlo už více než čtvrt roku. Bylo to pro mimořádně dynamické období naplněné navzdory této změně spoustou událostí.

Uskutečnily se čtyři bohoslužby Roku smíření. Osecký klášterní chrám byl při té příležitosti ještě plnější, než když tam Česká televize natáčela adventní koncert. Téma smíření opravdu spojuje a táhne. Zažili to lidé v regionech obklopujících Rovensko pod Troskami, Terezín či Hejnice, které se ke slavení připojily už tradiční 34. poutí smíření. V čase uzávěrky Zdislavy vrcholí i přípravy na Pout' z Postoloprta do Žatce připomínající zde největší poválečný masakr civilního obyvatelstva v Evropě. Spolu se studenty, žáky a organizátory této akce spojujeme síly a jejich cestu se jmény zavražděných završuje bohoslužba

v kapucínském kostele. Stanislav Přibyl doprovází tato setkání i nadále, stejně tak jezdí na všechny nasmlouvané návštěvy farností, uděluje svátosti, doprovází realizační část synody a kněze i jáhny v jejich službě. Už se sice loučil s diecézí (viz reportáž dále), ale právě při té příležitosti se dozvěděl, že Svätý otec od něj chce, aby se o území své dosavadní diecéze staral i nadále, dokud nebude jmenován nový biskup. Na to čekáme. Odešel nuncius, máme již nového – a hledání pastýře na sever Čech se v souvislosti s jeho příchodem skloňuje na prvním místě. Rozhodně v našich farnostech.

Zdislavu tentokrát otevírá reportáž a fotografie, jimiž si připomínáme dění u sousedů, které se nás bezprostředně dotklo: intronizaci nového pražského arcibiskupa.

Do poloviny května se dalo hovořit o období dynamickém. Jenže pak přišlo skutečné drama, kterým byla krádež relikvie sv. Zdislavy v Jablonném v Podještědí. Šok, pozornost médií, zájem veřejnosti, špičková práce policie při jejím vypátrání a dopadení obviněného, neúnavná práce restaurátorů a pak i diskuze o jejím dalším osudu a umístění. To vše se odehrálo během neuvěřitelných osmnácti dnů – od řinčení skla až po úkon kajcnosti, při kterém se relikvie v sobotu 30. května do Jablonného vrátila.

Vedle toho všeho tiše a místý až nenápadně, ale neúnavně a vytrvale tiká každodenní život farností. Není malých událostí. Pár jsme jich zachytili společně s mými novými pomocníky Vojtěchem Šafránkem a Tobiášem Velinským, kterým tímto děkuji, že přijali výzvu a přiložili ruku k dílu. Budeme rádi, když se o zážitky a akce budete dělit – na sociálních sítích, napíšete, vyfotíte, ozvete se. Tobiáš si vzal na starosti východní část diecéze, Vojtěch tu západní. Neváhejte nám psát, posílat příspěvky do událostí na web, děkujeme, že upozorníte na své akce. Naše e-maily jsou: nyvlt@dltm.cz; safranek@dltm.cz a velinsky@dltm.cz.

Jiří Nývlt, redaktor Zdislavy

PŘEDPLATNÉ

Diecézní časopis Zdislava

V roce 2026 vyjdou čtyři čísla

• cena 1 ks je 50 Kč •

Časopis si můžete buď předplatit, nebo zakoupit přímo u vás ve farnosti
Pokud nás kontaktujete, zašleme vám požadované vydání poštou

Objednávky

Objednávky a reklamace přijímá jménem vydavatele firma SEND Předplatné, spol. s r. o.,
Ve Žlíbku 1800/77, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,
Tel.: 225 985 225 • Mob.: 777 333 370 • SMS: 605 202 115.

Stanislav Přibyl se ujal pražské arcidiecéze

Do hlavního města odcestoval Stanislav Přibyl z Litoměřic na slavnostní intronizaci dodávkou půjčenou z Hospice sv. Štěpána. Vyzrazil den předem, aby se setkal u nových svatovítských varhan s prezidentem a odcházejícím arcibiskupem Janem Graubnerem. Vezl si postel, matraci a dvě banánové krabice osobních věcí.

Poutníky z pražské arcidiecéze (ale i ze severu Čech a z celé země) vítal v sobotu 25. dubna v Praze proslulý den. Do chrámu se jich hrnuly stovky a spolu s nimi biskupové z České republiky i ze zahraničí, kněží, řeholníci a na osm set čestných hostů, včetně představitelů veřejného života v čele s prezidentem Petrem Pavlem a jeho paní Evou. Svatovítská katedrála zářila barvou vitráží a nad hlavami shromáždění se nesl zvuk zvonů (včetně toho největšího – Zikmunda) a zpěv katedrálního sboru.

Políbení kříže a P. Radek Jurnečka v České televizi

Ve vstupu do katedrály zastavili závěr liturgického průvodu, zejména Stanislava Přibyla, členové metropolitní kapituly. Přivítali jej v hlavním chrámu pražské arcidiecéze. Nový arcibiskup políbil kříž a pokračoval do presbytáře.

V tu chvíli odpovídal v přímém přenosu České televize na otázky Kateřiny Rószové někdejší litoměřický generální vikář, nyní delegát ad omnia Radek Jurnečka. „Náš biskup věděl, co je v naší diecézi rozechvělé a co je tu dobré. Dovedl oslovit lidi, kteří k němu přicházeli se svými těžkostmi, slabostmi i bolestmi. Uměl být

lidem oporou. On měl zásadu stavět na přátelství a přicházet za lidmi. S pravdivostí. To byl základ jeho vize,“ uvedl v rozhovoru. Připomněl také Rok smíření v litoměřické diecézi a litoval, že už biskupa nebude „mít vedle sebe“. „Teď bude od nás sto kilometrů, ale díky tomu, že bude naší diecézí do jmenování nového biskupa

Jmenovací bula

apoštolským administrátorem, bude stále náš. Co zasel, v tom budeme pokračovat: zejména v přátelství, které vzbudilo v lidech touhu otevřít se, být sobě blíže a vstřícnější.“ Popřál mu odvahu, umění ztížit se před druhými, tedy dovednosti naslouchat a k tomu obrovskou dávkou trpělivosti.

Vstup do svatovítské katedrály

Jan Graubner předal pastýřskou berlu

Slavnostní bohoslužbu zahájil někdejší pražský arcibiskup Jan Graubner, který přivítal přítomné. Děkan Metropolitní kapituly u sv. Víta P. Ondřej Pávek přečetl papežskou bulu, kterou Lev XIV. jmenoval do Prahy nového arcibiskupa. Ručně psanou na pergamenu včetně připomenutí životních milníků nového arcibiskupa.

Převzetí pražské arcidiecéze pak proběhlo prostým, ale srozumitelným gestem: Jan Graubner předal Stanislavu Přibylvi biskupskou berlu, pastýřskou hůl a Stanislav Přibyl usedl na katedru, tedy biskupské sedes. Od té chvíle také vystupoval v roli hlavního celebranta slavnostní bohoslužby.

Kázání jako programové prohlášení

Kázání nového arcibiskupa bylo inspirované osobností jeho biřmovacího patrona a zároveň pražské arcidiecéze, sv. Vojtěcha. Životní příběh světce označil Stanislav Přibyl za trvalou výzvu pro církve i dnešní společnost. Bývá zvykem, že kázání při intronizaci je svým způsobem „programem“ nového pastýře. Hned na úvod se proto Stanislav Přibyl omlouval, že je dlouhé.

Vyzdvihl několik momentů ze života sv. Vojtěcha, které jej v jeho službě oslovují. Bylo to „bytí na cestách“ sv. Vojtěcha, kterým nový pražský arcibiskup připomněl často skloňovanou synodalitu, dále jeho mnišství, v němž vytvářel samotu a prostor ticha pro setkání s Bohem (což dnešnímu člověku schází), a připomněl také misionářskou činnost

Při homilii

Tímto okamžikem se Stanislav Přibyl ujal role pražského arcibiskupa

světce, která je aktuální „tady a teď“ v České republice. „Křesťanství není a nemůže být jen kulturní skutečností, ale mělo by stát na pevné víře, tedy na pevném vztahu člověka ke Kristu, na vztahu, který je autentický, jímž se v životě opravdu řídíme a který náš život formuje. Jakákoli polovičatost zde nemá místo. Vztahy buď máme, nebo nemáme; nemůžeme je současně mít i nemít. Být křesťanem neznamená jen to, že někam patříme, ale že vztah člověk – Bůh a člověk – člověk je žitý, viditelný, má schopnost vyzářovat do okolí

a formovat druhé. Ni-jak násilně, ale přesto účinně podle Ježíšových slov, že máme být jako kvas v těstě, jako světlo, které svítí a tím slouží,“ uvedl s tím, že právě tento životní styl oslovuje. „Je-li podle mé zkušenosti víra jako vztah žita opravdově, vede nás, ale i ty, kdo se na nás dívají – mnohdy oprávněně s nedůvěrou – k potřebě se o tomto vztahu více dovědět,“ doplnil.

Bůh je milosrdný, ale má na nás nároky. Nemoralizujme. Ať je náš život svědectvím

Velkou výzvou je pro arcibiskupa aspekt pastýřské služby, který propojuje hlásání evangelia o dobrém, milosrdném a odpouštějícím Bohu s hlásáním nároků, které na nás má. „V tomto, zdá se, byl svatý Vojtěch neúspěšný. Marně se snažil změnit morální klima ve

společnosti své doby. Jeho snahy vždy skončily odchodem ze země a já jsem přesvědčen, že to nebyl projev urážky, ale bezradnosti,“ řekl. Upozornil v té souvislosti na nebezpečí sklouznutí k planému moralizování a odsouzení poměrů na jedné straně a plytkosti na

straně druhé. „Snad i zde je účinným prostředkem autenticita vlastního života. To, co nemohu druhému předat, a nedej Bože nařídit, to mohu sám žít a tak o tom svědčit. Prosím, pojďme to dělat společně. Zvu vás k následování. Nemoralizujme, ale ať je sám náš život svědectvím. Myslím, že je to cesta náročnější, ale zcela jistě ve výsledku účinnější,“ požádal věřící. Jak řekl, být misionářem znamená schopnost inkulturovat se, totiž vyjít z kultury těch, k nimž přicházíme, a pokoušet se křesťanskou vírou v této kultuře zasít a nechat vyrůst.

Evropa, pořádek ve vztazích a „oblíbená“ žádost: „dovolte mi být naivní“

Na samotný závěr promluvy si nechal vzor Vojtěcha jako Evropana. Vyzdvihl, že biskup Vojtěch byl skutečně Evropanem, patronem nejen Čechů, ale i Poláků a Maďarů, ctěný v Německu i v Itálii. „Přirozeně propojuje různé kultury, národnosti a jazyky – a univerzálním komunikačním prostředkem bylo pro něj křesťanství. Tento přístup nezestárnul. Myslím, že děláme velkou chybu, když stále podléháme pokušení se v Evropě jeden od druhého trhnout, jeden se proti druhému vymezit, jeden z druhého získat co nejvíce výhod na jeho úkor. Pokud bude Evropa jen ekonomickým a sociálním projektem, pak je to pochopitelné chování. Ale Evropa měla, má a musí mít duši, která se z mnoha kulturních a spirituálních impulsů tvořila po tisíciletí a kde křesťanství hrálo podstatnou roli! Jsem přesvědčen, že návrat ke křesťanským, duchovním kořenům Evropy není pohledem do muzea či dávno zašlé minulosti, ale že je to sestoupení na hlubinu, které musíme mít odvahu podniknout. To byla cesta otců zakladatelů moderní Evropy, to byla cesta svatého Vojtěcha o téměř tisíc let dříve a já si moc přeji, aby to byla i moje cesta a vaše cesta, zkrátka naše cesta,“ zdůraznil Stanislav Příbyl. Startovní metou, jak to vše uskutečnit, je podle jeho slov „udělat si pořádek ve vztazích“. „Hledat to, co nás spojuje, a ne to, co nás rozděluje. Musí přestat platit staré římské přísloví ‚Člověk člověku vlkem‘ a musíme znovu začít žít vztahy, ke kterým jsme byli Bohem povoláni, vztahy

charakterizované přátelstvím a tím, co my křesťané nazýváme ctností lásky. Musíme stavět mezi sebou mosty: skutečné, nikoli virtuální. Je třeba, abychom byli velkorysí a o druhém smýšleli lépe. Víím, že si říkáte: Ten je ale naivní! Ano, dovolte mi být naivní. Někdo to ale říct musí,“ uzavíral svou homilii. Katedrála jej za jeho slova odměnila potleskem.

Rodina a pozdravy hostů

Malou „rodinnou“ chvíli bylo při liturgii přinášení obětních darů. Chléb a víno Stanislavu Příbylovi předal bratr Tomáš s manželkou Petrou, dcerou Markétou a synem Tadeášem.

V závěru slavnosti se dostali ke slovu hosté. Jako první hovořil prezident České republiky Petr Pavel. Pražskému arcibiskupovi přál, aby ve své náročné službě nacházel oporu ve věrnosti vlastním hodnotám a v důvěře těch, které vede. Zároveň vyjádřil potěšení z toho, že oba – prezident i arcibiskup – hledají především to, co lidi spojuje, a usilují o zmiřňování napětí ve společnosti.

Následoval pozdrav apoštolského nuncia Juda Thaddeuse Okoloa, který Stanislava Příbyla ujistil o blízkosti a duchovní podpoře Svatého otce. Připomněl, že církve v České republice stojí na důležité křižovatce a čelí řadě výzev.

Vídeňský kardinál a emeritní arcibiskup Christoph Schönborn, který pochází z litoměřické diecéze, kázal na Příbylově biskupském svěcení a je pro nového pražského arcibiskupa trvalou inspirací v biskupské službě, popřál novému pražskému pastýři vzájemnou důvěru s lidmi, kteří mu jsou svěření, schopnost si naslouchat a učit se, co znamená dnes být křesťanem. Připojil osobní radu, kterou pronesl i ke svému nástupci Josefu Grünwidlovi ve Vídni: „Naslouchej těm lidem, kteří ti upřímně říkají nepříjemné věci! Když se ‚šéfovi‘ hlásí jen ‚dobré zprávy‘, má pochlebování dveře otevřené dokořán.“

Nového arcibiskupa pozdravil také arcibiskup Josef Nuzík, předseda České biskupské konference. Za klérus arcidiecéze Zdenek Wasserbauer, pomocný biskup pražský, a za věřící

Jaroslav Němec, ředitel Arcidiecézní charity Praha.

Požehnání ekumeny a rabína

Před závěrečným požehnáním Stanislav Příbyl v presbytáři poklekl a shromáždění představitelů nekatolických církví a společenství křesťanů proneslo společně požehnání. Zvlášť silný okamžik nastal, když mu přál rabín David Maxa a svatovítskou katedrálou se rozezněl jeho zpěv hebrejské modlitby požehnání. David Maxa působí v progresivní židovské komunitě Ec chajim v Praze, v Židovské obci v Liberci a také ve Federaci židovských obcí v České republice. Je členem představenstva Světové unie progresivního judaismu. Jeho otec, operní pěvec Hynek Maxa, přežil holokaust díky pomoci zaměstnanců plicního sanatoria, které během války fungovalo v exercičním domě na Svaté Hoře u Příbrami (tedy na jednom z někdejších působišť Stanislava Příbyla).

Poslední slovo patřilo arcibiskupovi Stanislavu Příbylovi, který poděkoval papeži Lvu XIV. za důvěru a biskupům za jejich podporu. Oznamil také jmenování nového generálního vikáře pražské arcidiecéze. Stal se jím P. Josef Ptáček, kanovník Kolegiální kapituly Nanebevzetí Panny Marie na hradě Karlštejně a dosavadní farář

ve farnosti u kostela svatého Filipa a Jakuba v Praze-Hlubočepích.

Cestou od oltáře položil Stanislav Příbyl květiny na hrob kardinála Josefa Berana.

Květiny na hrob kardinála Berana

Tři hodiny blahopřání a oslava s kněžími

Po slavnosti se nový pražský arcibiskup věnoval hostům na nádvoří a v zahradě arcibiskupství. Celé tři hodiny přijímal pozdravy a blahopřání a od přátel také celou řadu dáreků.

Následující den pak slavil společně s členy presbyteria pražské arcidiecéze nešpory v břevnovském benediktinském klášteře a kněze a jáhny pozval na klobásu a žejdlík piva.

Jiří Nývlt

Pozdravení s prezidentem

Setkání s maminkou

Blahopřání někdejšího tajemníka Federace židovských obcí Tomáše Krause

Zaplněná katedrála sv. Víta

Požehnání rabína Davida Maxy. Snímky fotografové společenství Člověk a Víra a jmn

Litoměřická diecéze má biskupa na Hradčanech

Od slavnosti intronizace Stanislava Přibyla v pražské svatovítské katedrále stoji litoměřická diecéze na prahu nového období. Jak při rozlučce s biskupem (18. dubna) oznámil apoštolský nuncius Jude Thaddeus Okolo, v očekávání na jmenování nového pastýře bude řízena „na dálku“ Stanislavem Přibylem. Hovořili jsme o tom s P. Radkem Jurnečkou, který zůstává ordinářem (statutárním zástupcem) biskupství.

„To, že se Stanislav přestěhoval do Prahy, je pro nás nepřijemné, ač mu to přejeme. Zůstává tady celistvý tým lidí, nikdo s ním neodešel. Naším společným úkolem je tedy pokračovat v biskupem vytyčeném směru, udržovat jej informovaného a skládat mu účty,“ popisuje delegát ad omnia (nade vším) P. Radek Jurnečka. Nový titul pro dosavadního biskupa Stanislava Přibyla je na severu Čech „apoštolský administrátor“. Podle církevního práva je pravomocemi v zásadě postaven na roveň diecézního biskupa. Do diecéze dojíždí a věnuje se jejímu řízení, uděluje svátosti a svou přítomností podporuje nebo utváří události ve farnostech.

Jako doposud

Biskupství jako úřad podle Radka Jurnečky musí a bude fungovat jako doposud. „Čeho se dotkne biskupské stěhování nejvíce, bude určitě četnost

našich setkání a jednání. Nebudeme ho mít na dosah na Dómském náměstí, bude o 100 kilometrů dál. Přičemž musíme být v kontaktu jako doposud,“ popisuje. Na řadu tak při práci a rozhodování přicházejí informační technologie a možnosti on-line komunikace.

Dvě diecéze a jeden diáři

Jak se ukazuje, náročná je i synchronizace programu Stanislava Přibyla jako pražského arcibiskupa a úkolů i veřejných akcí v litoměřické diecéze. „Musíme být v prakticky každodenním kontaktu s pražským sekretariátem a už několik týdnů například synchronizujeme diáře v Praze a v Litoměřicích. Trošku máme těžkosti se dvěma systémy a dvěma technologiemi, které si ne vždy úplně rozumí,“ popisuje jeho litoměřický sekretář a ceremoniář Miloš Marek. Dodává, že Stanislav Přibyl slíbil zajistit všechna udílení svátostí, která s ním duchovní správci farností domluvili před z. únorem. Arcibiskup dorazí také na dohodnuté pouti a další slavnosti bohoslužby. „Také směřují na dalších setkáních Roku smíření v litoměřické diecézi, která doprovodí osobní přítomností,“ doplňuje Marek.

Loučení bez rozchodu

Ačkoliv se se Stanislavem Přibylem rozloučili jak zaměstnanci, tak i věřící

a představitelé veřejného života, přece jen to bylo loučení „na půl“. „Dokud nebude nový diecézní biskup, stále se všechno bude řešit se Stanislavem. Takže pro nás to loučení není zas až tak intenzivní a smutné. Už jsem si za těch pár týdnů zvykl, že když něco potřebuji, tak musím mít v hlavě nastavené, že je na Hradčanech – a že všechno, co budeme řešit, musí být připravené dostatečně dopředu,“ popisuje P. Jurnečka. Vedle běžné agendy je otevřeno několik velkých projektů, včetně staveb a revitalizací, které jsou financovány z fondů Evropské unie. „Budeme mu dávat rešerše, jak práce pokračují, zda se něco nezdržuje, co se daří nebo nedaří, a i nadále bude podepisovat všechny smlouvy i dodatky,“ říká delegát ad omnia.

Za poslední čtvrtstoletí bude očekávaný nový biskup v pořadí už šestým biskupem místní církve na severu Čech – a to po Josefu Kouklovi, Pavlu Posádovi, správci diecéze Dominiku Dukovi, Janu Baxantovi a Stanislavu Přibylu. Posledně jmenovaný opakovaně vyzval věřící k modlitbě za výběr nového pastýře. Všechny farnosti diecéze obdržely kartičky se třemi variantami těchto proseb.

Jiří Nývlt

Na prahu Prahy. Biskupova pouť za sv. Vojtěchem do Roudnice nad Labem

V den svátku sv. Vojtěcha, druhého pražského biskupa a birmovacího patrona Stanislava Přibyla, se administrátor litoměřické diecéze a jmenovaný pražský arcibiskup vypravil do Roudnice nad Labem. Do města na pomezí dvou diecézí jej pozval místní duchovní správce P. Martin Brousil.

Dva dny před uvedením do úřadu pražského arcibiskupa tak Stanislav Přibyl symbolicky zahájil svůj „přechod“ mezi oběma diecézemi. „Svátek sv. Vojtěcha slavíme v Roudnici, místě spojeném s dějinami pražských arcibiskupů. Pro mě osobně je to silná chvíle: slyším znovu slova Písma, že ‚každý velekněz je brán z lidu a ustanoven pro lid‘. Ne nad lidem, ale pro lid. Ne pro sebe, ale pro Boha a jeho lid. To vyžaduje pokoru a zodpovědnost,“ uvedl v promluvě Stanislav Přibyl.

V klášterním kostele Narození Panny Marie se shromáždili kněží a věřící z roudnické farnosti a vikariátu Podřipsko i širšího okolí. Svého dosavadního biskupa přijeli „vyprovodit“ také „hosté“ ze sousední litoměřické diecéze.

„Jako nastupující pražský arcibiskup prosím: modlete se za mne, abych nebyl jen správcem, ale pastýřem. Abych nehledal vlastní jistoty, ale Krista. Abych uměl naslouchat, nést i slabosti druhých a věst Boží lid ne podle lidských představ, ale podle evangelia,“ prosil přítomné v chrámu a dodal: „Vás všechny chci povzbudit slovy žalmu: ‚Vypravujte mezi všemi národy o Hospodinových dívech.‘ Víra není soukromá věc. Každý z nás je poslán – ve své rodině, práci, společnosti. Možná ne do dalekých zemí jako svatý Vojtěch, ale k lidem, které nám Bůh svěřil,“ připomněl.

(jmn),

snímky Martina Řehořová / Člověk a Víra

Z loučení s litoměřickou diecézí

„Aby mohlo být vítání, musí být i loučení,“ pozdravil biskup Stanislav Přibyl zaplněnou katedrálou sv. Štěpána citátem z filmu Vratné lahve. V sobotu 18. dubna se s ním přišli rozloučit lidé z celé diecéze i představitelé veřejného života do katedrály sv. Štěpána v Litoměřicích.

Následující sobotu Stanislava Přibyla oficiálně vítali v čele pražské arcidiecéze. A litoměřickou diecézí pak čeká (neznámo kdy) další vítání: nového biskupa. V závěru bohoslužby se pak ukázalo, že to není loučení úplně... „V podobné situaci odcházení je i zde přítomný pan nuncius. Také míří do nového působiště, za nelehkou službou na Haiti,“ přivítal na úvod bohoslužby papežského velvyslance.

Nebojme se

V kázání pak Stanislav Přibyl povzbuzoval v duchu evangelia „nebát se“: „Nebojme se toho, co se děje ve světě a co nás děsí, nebojme se církve, která se mění. Nebojme se výzev, které přicházejí. A nebojte se ani slabosti, ať už vlastní, nebo slabosti církve, protože Kristus je Pánem nad rozbořeným mořem i nad našimi slabostmi,“ povzbudil místní církve, od které odchází.

Závěr bohoslužby patřil poděkováním, která přednesli delegát ad omnia (dosavadní generální vikář) P. Radek Jurnečka, probošt kapituly P. Józef Szeliga, katedrální farář P. Jiří Hladík a za shromážděné starosty i za sebe samého promluvil hejtman Libereckého kraje Martin Půta.

Radek Jurnečka zkraje zažertoval s přáním, aby se Stanislavu Přibylu dobře dařilo v Praze nebo i v Římě. „Podle toho, kam až dojdeš,“ rozesmál katedrálu a poděkoval také odcházejícímu apoštolskému nunciovi za jeho návštěvy a péči v litoměřické diecézi.

Probošt katedrální kapituly P. Józef Szeliga připomněl, že Stanislav Přibyl se s Litoměřicemi loučí už podruhé, prvně když odcházel ze služby generálního vikáře. „Dva roky tvé současné služby byly provázené velkým nasazením, oživil jsi diecézi duchovně i prakticky. Zůstane za tebou oprava tří kanovníckých domů, rekonstrukce náměstí, připravovaná rekonstrukce katedrály a další projekty. V duchovní oblasti je to třeba fungující katechetické centrum nebo tvé Biskupské chlebíčky, tedy videa, která sledují lidé, kteří do kostela ani nechodí,“ uvedl.

Farář dómské farnosti P. Jiří Hladík při svém děkování připomněl, že bylo patrné, že Stanislav Přibyl měl svou diecézi i biskupské město rád, a připomněl, že to není poprvé, kdy byl místní biskup jmenován na arcibiskupský stolec. Takovým byl Vincenz Eduard Milde, který odešel až do Vídně.

Hejtman Martin Půta biskupa pozdravil nejen za Liberecký kraj, ale i za samosprávu. „Mám velkou radost za každou spolupráci mezi církví, městy a občany, viditelně za opravené památky. Chci poděkovat za lidský přístup. Potkávám se s lidmi, kteří nechodí do kostela, a často v souvislosti se setkáním s vámi mluvili o lidském slovu a skvělém zážitku. Přeju vám, aby to podobně fungovalo v Praze,“ popřál.

Nuncius: správcem litoměřické diecéze bude její dosavadní biskup

Závěrečného slova se ujal nuncius Jude Thaddeus Okolo. Poděkoval biskupovi za službu v litoměřické diecézi a oznámil, že apoštolským administrátorem litoměřické diecéze jmenoval papež Lev XIV. jejího dosavadního biskupa a nově jmenovaného arcibiskupa pražského Stanislava Přibyla. „Před třemi lety, při hledání kandidátů na biskupský stolec v Litoměřicích, jsem provedl rozsáhlý a důkladný průzkum, abych se seznámil se situací v této krásné diecézi. Množství odpovědí odhalilo vedle mnoha pozitivních skutečností nemálo těžkostí,“ zdůraznil nuncius. Při předávání diecéze od něj pak Stanislav Přibyl podle nunciových slov obdržel „pokyny ohledně iniciativ a záležitostí, kterým měl věnovat hlavní pozornost, i nedostatků, které bylo třeba napravit, a také priorit diecéze, kterými se měl zabývat“.

„Mnoho z uvedených úkolů však zatím zůstává nesplněno a jmenování nástupce Stanislava Přibyla v Litoměřicích bude ještě nějakou dobu trvat,“ upozornil Jude Thaddeus Okolo. Prefekt Dikasteria pro biskupy, arcibiskup Filippo Iannone jej proto požádal, aby dal ve známost dekret, kterým Lev XIV. jmenuje od 25. dubna Stanislava Přibyla (po nástupu do úřadu arcibiskupa pražského) apoštolským administrátorem litoměřické diecéze.

Ke stěhování biskupa do Prahy i ke svému na Haiti pronesl poznámku „To je život.“ Biskup pak mezi kněžími v sakristii v žertu prohlásil, že to bude nové heslo litoměřické diecéze.

Na mši svatou navázala oslava na biskupství, kam Stanislav Přibyl pozval celé shromáždění na pohoštění a sklenku vína a také piva z Biskupského pivovaru U svatého Štěpána.

Text a snímky Jiří Nývlt

Rok smíření

ROK SMÍŘENÍ
V LITOMĚŘICKÉ DIECÉZI
2026

Osek

V Oseku dostal Stanislav Přibyl od bohoslovců na „plavbu“ do Prahy pádlo, atribut sv. Vojtěcha, jeho předchůdce na arcibiskupském stolci

Klášteřem Osek zněla modlitba smíření v češtině a převážně v němčině

Klášteřní chrám Nanebevzetí Panny Marie v Oseku zaplnili v neděli 19. dubna lidé z obou stran česko-německé hranice. „Mám velkou radost, že téma smíření tolik oslovuje. Znáám tento kostel většinou prázdný nebo obsazený jen tady vpředu,“ vítal přítomné administrátor litoměřické diecéze Stanislav Přibyl.

V promluvě odkázal na pastýřský list, kterým Rok smíření válečných a zejména poválečných zločinů vyhlásil. „Připomínám jsem, že naše země nese rány minulosti – rány odsunu, nespravedlností, bolesti, která se dotkla konkrétních lidí i celých komunit. A právě Osek je jedním z těch míst, kde se tyto dějiny zapsaly velmi hluboko,“ uvedl. Před zahájením bohoslužby historii připomněl text archivářky Státního oblastního archivu v Litoměřicích Hany Barusové. Popsala osudy místních cisterciáků a konkrétní rodiny spjaté se službou klášteřu, na kterou tvrdě dopadlo státem řízené vysídlení německy mluvících obyvatel regionu.

Stanislav Přibyl zdůraznil, že smíření není zapomenutí. „Smíření je pravda spojená s odpuštěním. A právě to vidíme na Kristu. On po svém zmrtvýchvstání nepřichází s výčtem vin. Nepřipomíná učedníkům jejich selhání. On přichází s pokojem. Ukazuje, že láska je silnější než hřích, že odpuštění je silnější než vina,“ připomněl velikonoční inspiraci Kristem.

Upozornil, že Rok smíření není jen historickou připomínkou. „Je výzvou pro každého z nás. Možná neneseme vinu za události před osmdesáti lety, ale každý z nás nese odpovědnost za vztahy dnes. Každý z nás má ve svém životě někoho, komu potřebuje odpustit – nebo koho potřebuje požádat o odpuštění,“ povzbudil biskup.

Nečekaná a v regionu i nevídaná účast překvapila a potěšila také místní duchovní správce P. Philippa Irmery a Christophera Cantzena, kteří pro poutníky z blízka i z dále připravili pohostění. Shodou okolností se bohoslužba smíření uskutečnila v den nedožitých 88. narozenin P. Benna Beneše, oseckého rodáka. Patřil k nejvýraznějším osobnostem české salesiánské rodiny druhé půlky 20. století. Za komunismu působil v podzemní církvi, kněžské svěcení přijal tajně roku 1972 v Poznani. Po roce 1989 se stal jedním z klíčových obnovitelů salesiánské díla a v letech 1993–1999 vedl česko-německého smíření. Pocházel z kraje, kde poválečné události zanechaly hluboké rány, a celý život se snažil, aby se bolestná minulost nestala zdí, ale

příležitostí k dialogu. Aktivně podporoval setkávání pamětníků a iniciativy, které otvíraly prostor pro vzájemné porozumění. V roce 2015 obdržel Zlatou holubici míru – ocenění udělované osobnostem, které přispívají k překonávání historických křivd a k budování dobrých sousedských vztahů. Charakteristická pro něj byla tichá služba, dále osobní kontakt, humor a schopnost naslouchat, díky čemuž dokázal spojovat lidi z obou stran hranice.

Na slavnost navázala výstava a přednáška s diskusí germanisty Jana Kvapila z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem o roce 1946 v regionu.

Biskupa informovali zástupci společenství Ackermann Gemeinde o svém záměru spojit své pravidelné setkání s poutí do Litoměřic na bohoslužbu smíření, která se v biskupském městě uskuteční v září.

Jiří Nývlt, snímky jmn, Jiří Vopálenký a Jana Chadimová / Člověk a Víra

Pozdravení pokoje

Konec války v klášteře v Oseku

Osecký klášter hraje zásadní roli v dějinách města Osek od svého založení na sklonku 12. století až do současnosti. Vedle duchovní a kulturní role místní řeholní komunity byl klášter také zásadní hospodářskou jednotkou, která zaměstnávala velké množství místních obyvatel.

Kontinuitu však přerušily události roku 1945. Jejich dopad lze nejlépe sledovat na osudu

jedné konkrétní osecké rodiny. Rodák z Trnovan u Teplic Johann Bartl nastoupil do účetní kanceláře oseckého klášteřu v roce 1908 a o jeho významu svědčí i to, že jej na počátku první světové války opat Theobald Ondřej Scharnagl vyreklamoval z fronty, aby mohl dále vést úřad. Bartl byl velmi schopný a pečlivý úředník a vypracoval se na vedoucího oseckého důchodního úřadu, dokonce se mu přezdívalo „osecký ministr financí“. V Oseku se také oženil s dcerou klášterního hlavního

zahradníka a se svou ženou Josefínou měl čtyři syny. Rodiče dbali o výchovu svých synů v katolické víře a o jejich dobré vzdělání. Nikdy nebyli členy žádné politické organizace, ale po záboru československého pohraničí na počátku druhé světové války museli postupně všichni synové nastoupit službu v německé armádě. Jeden z nich válku nepřežil.

Osecký konvent byl obsazen především řeholníky německého původu, což se po květnu 1945 ukázalo jako velký problém, pro-

tože na ně bylo nahlíženo jakožto na občany druhé kategorie. Pouze dva místní cisterciáci byli české národnosti. Jeden z nich, P. Zikmund Jan Kapic, strávil dobu druhé světové války jako farář ve Višňově na Příbramsku, ale vzápětí se urychleně vrátil do Oseka, kde byl jmenován převorem a zároveň národním správcem, tedy státní správou pověřenou osobou k nakládání s klášterním majetkem. V klášteře byly v té době soustředěny písemnosti a kulturní památky i z jiných německých klášterů, odkud řeholníci a řeholnice na konci druhé světové války utíkali do Oseku. Euforie po pádu Německa přinesla i snahy o ničení všeho, co mělo německý původ. Tehdy se převor klášteřu P. Zikmund Jan Kapic před rozlícený dav postavil a řekl, že do galerie a knihovny, kde byly tyto poklady uloženy, se nedostanou jinak než přes jeho mrtvolu. Vandalům padla za oběť část nábytku a zařízení klášteřu, ale vzácná umělecká díla a rukopisy zůstaly díky P. Kapicovi zachovány. Otec převor dostal za tento hrdinský čin čestné uznání od ministerstva kultury.

Jaro a léto 1945 bylo dobou nesmírně překotnou a dynamickou, v níž se střetávaly různé

zájmy a situace se měnila ze dne na den. Navzdory dobrým vztahům opata Eberharda Harzera s oseckým národním výborem, který chválil především jeho bezchybnou češtinu a záchranu oseckých památek před odvozem do Německa, a i navzdory jmenování P. Zikmunda Jana Kapice převorem a národním správcem, rozhodl na přelomu června a července osecký národní výbor o jmenování druhého národního správce, Karla Macka. Zároveň byl opat Harzer, společně s klášterním provisorem Dionýsiem Hegerem, vedoucím důchodního úřadu Johannem Bartlem a jeho synem Klemensem Bartlem, zatčen pro podezření z kolaborace s nacistickým režimem. Po několikátých denních výsledcích a vazbě v prostorách osecké dívčí školy a místního národního výboru byli postupně všichni převezeni do pracovního tábora v Libkovicích, kde měli vykonávat těžkou fyzickou práci. P. Heger následkem krutého zacházení, psychického vypětí, podvýživy a těžké dřiny 15. srpna 1945 zemřel. Otec a syn Bartlovi i opat Harzer byli cca po půl roce zbídačení propuštěni „na svobodu“. Obvinění proti nim vznesená se neprokázala jako opodstatněná.

Opat Harzer byl odsunut do bavorského Raitenhaslachu, kde se v dávno opuštěném klášteře pokoušel obnovit klášterní komunitu oseckých mnichů. 2. 11. 1949 ale zemřel a dle svého přání byl pochován před vchodem do klášterního kostela. Otec a syn Bartlovi byli přiděleni na dělnické práce v dole a v lese. Zároveň byl ale Johann Bartl volán často na výpomoc s klášterním účetnictvím. Ve svých vzpomínkách, které vyšly v krajanském tisku, vyjádřil hluboké rozladění z nového vedení. Po třiceti sedmi letech pečlivé a svědomité služby klášteřu viděl Johann Bartl po pouhém půlroce národní správy klášterní hospodářství takřka v troskách. Téměř celá jeho rodina a všichni jeho blízcí spolupracovníci byli buďto odsunuti do Německa, nebo po smrti. Johann Bartl ale neodešel dříve, než měl svou práci hotovou. V květnu 1946 odevzdal účetní uzávěrku za první pololetí roku 1945 a s čistým svědomím odjel nejbližším transportem za zbytkem své rodiny.

Hana Barusová,
archivářka Státního
oblastního archivu v Litoměřicích

Hejnice

Civilizace lásky místo násilí

„Bez odpuštění a smíření neexistuje ani budoucnost, ani naděje. Zůstala by jen bolestivá minulost plná otevřených ran.“ Těmito slovy zahájil v sobotu 9. května polský pomocný biskup Piotr Wawrzynek z Legnice 34. pouť smíření v hejnické bazilice. Na pouť dorazili čeští, polští, němečtí a lužicko-srbští poutníci. Letos se poutní cesta nesla ve znamení zvláštní vzpomínky: litoměřická diecéze prožívá „Rok smíření“ u příležitosti 80. výročí poválečného vyhánění Němců.

Ve svém kázání pomocný biskup Wawrzynek zdůraznil: „Smíření je proces obnovy narušené jednoty, nastolení souladu a odpuštění viny.“

Biskup přitom navázal na pohnutou historii poutního místa. „Poutní místo nese hluboké poselství poválečného smíření mezi Čechy, Němci, Poláky a Lužickými Srby. Již více než tři desetiletí se tak mariánský kostel stává místem společné modlitby, setkávání a obnovy vzájemných vztahů v duchu křesťanského odpuštění a porozumění,“ vysvětlil. Vyslovil se proti zapominání a zdůraznil, jak důležité je mít motivaci k budování nové „civilizace lásky“, o které hovořil papež Jan Pavel II. Pomocný biskup Wawrzynek připomněl, že od 17. do poloviny 20. století působili v Hejnicích františkáni. Poté však tento klášter zasáhla „civilizace smrti“. Tím měl na mysli komunistickou ideologii, která poutní místo systematicky ničila. Františkáni zde směli působit pouze do roku 1950. Kazatel připomněl, že klášter se stal místem jejich internace. Zároveň však povzbudil: „V těchto zdech zaznívá již po staletí výzva svatého Františka ‚Mír a dobro!‘. Je to výzva k budování ‚civilizace lásky‘.“

Papež jako hlasatel míru

Pomocný biskup Piotr Wawrzynek připomněl slova papeže Lva XIV., který již v postním období poukázal na to, že Ježíš Kristus chtěl smířit svět s Bohem. A poté citoval Svatého otce: „Ježíš, Král míru, nesáhl po zbrani, nebránil se a nevedl válku. Zjevil jemnou tvář Boha, který odmítá jakékoli násilí, a místo aby zachránil sám sebe, nechal se ukřižovat, aby objal všechny kříže,“

které byly vztyčeny v každé době a na všech místech lidských dějin.“ Biskup vyzval k uposlechnutí výzvy papeže, v níž také apeloval na složení zbraní a uvědomění si, že všichni jsou bratři.

Letniční zážitek ve čtyřech jazycích

Že se smíření již žije, dokázala liturgie: zaplněný chrám prožil bohoslužbu, v níž zazněly několikrát jazyky všech čtyř národů. Čtení byla v polštině a lužické srbštině, evangelium v češtině a prosby navíc v němčině. Kázání bylo také ve všech čtyřech jazycích, přičemž pomocný biskup pocházející z Polska přednesl určité části také v němčině. Jako znamení jednoty světové církve byla mimo jiné celá bohoslužba obětí v latině.

I přes nepřítomnost nemocného místního kněze P. Jiřího Voleského byla patrná pohostinnost: arciděkan František Masařík z Liberce přivítal hosty a na závěr bohoslužby je pozval na společný oběd.

Text a snímky Rafael Ledźbor,
Katolski Posol

Rovensko pod Troskami si připomínalo poválečné násilí

V Rovensku pod Troskami se na Mezinárodní den žen shromáždili lidé nikoliv kvůli oslavě žen, ale kvůli smutné připomínce poválečných dějin v regionu. Na tu zde upomíná Smírčí kříž u školy a hřiště. Je to nenápadný pomník na místě hromadného hrobu německých vojáků i civilistů.

Toto místo se stalo březnovou zastávkou putování litoměřické diecéze na cestě Rokem smíření, který připomíná poválečné násilí na německém obyvatelstvu. Na místo doprovodili administrátora litoměřické diecéze Stanislava Přibyla zástupce německé ambasády Martin Schmidt, duchovní křesťanských církví z města i okolí, starostka Jiřina Bláhová a obyvatelé města a okolí.

Hromadný hrob

Na místním fotbalovém hřišti vznikl na jaře 1945 zajatecký tábor pro německé uprchlíky i odzbrojené německé vojáky. Celkem se jednalo zhruba o tři tisíce osob, což byl tehdy takřka dvojnásobek obyvatel Rovenska.

„Do města přivezli 10. května vojáci Rudé armády příslušníky jednotek SS, které po urychleném, soudu' stříleli v prostoru za školou," popsal archivář litoměřického biskupství Martin Barus. Jeden z německých vojáků se pokusil o útěk, při němž zastřelil svého pronásledovatele. „Tato smrt vyústila v masakr, při němž byli postupně zastřeleni všichni příslušníci jednotek SS a také velké množství německých civilistů, kteří byli shromážděni u školy," připomněl krvavou historii. Na poli za školou pak bylo pohřbeno až 365 mrtvých. Před pěti lety pak byl na tomto místě odhalen smírčí kříž.

V promluvě při mši svaté, která na modlitbu navázala, biskup připomněl péči o vztahy, o jejich usmíření. Zdůraznil, že jedna z nejdůležitějších věcí, které lidé v životě potřebují - a na které ztrácejí citlivost - je uspořádanost vztahů, o nichž „hovoříme, přemýšlíme a modlíme se v tomto roce smíření“.

„Nestačí tuto historii zasypat hlínou nebo zamést pod koberec a počkat, až se na to zapomeně. Je to příklad toho, co se dělo na mnoha místech v naší zemi a co se děje na mnoha místech na celém světě," uvedl Stanislav Přibyl. Upozornil na válečné běsnění a zločiny na řadě míst světa, zvláště na Ukrajině. Zdůraznil, že je nutné opečovat neusmířené viny - a to nejen kvůli minulosti, ale také jako prevencí před tím, co „by se mohlo stát". Znovu a třeba i v kraji, kterému se říká Český ráj.

Zrození síly

Zástupce německé ambasády, diplomat Martin Schmidt, se ujal slova na závěr bohoslužby. Omluvil velvyslance Petera Reusse a tlumočil jeho pozdrav. Rozhodl se oslovit shromáždění v češtině. „Učím se dnes nové slovo, kterým je smíření. Ukrývá v sobě „mír". Žijeme ve světě, který potřebuje mnoho míru, a proto i smíření," řekl a zdůraznil, že v německé diplomacii je téma minulosti velkou výzvou. „Není to poprvé, kdy se účastním ceremonie, která připomíná druhou světovou válku. Pro mne je to dnes velmi zvláštní, protože běžně to bývá o vině a činech Němců. Zažívám zde, že ze smíření se může narodit síla. Musíme vám děkovat, že to děláte a že můžu být s vámi dnes jako zástupce velvyslanectví," uzavřel a sklidil dlouhý potlesk - mimo jiné za svou kuráž a úsilí hovořit česky.

Stanislav Přibyl v té souvislosti připomenul, že smíření je odvaha postavit se pravdě, vyznat vlastní podíl na zlu a dovolit Bohu, aby tam, kde byl hněv, otevřel pramen nové budoucnosti. „Kristus nepřichází, aby ty naše staré rány přikryl, ale aby je proměnil," vyzvihl a doplnil: „Prosme, aby naše srdce nezůstalo tvrdé. Ať slyšíme hlas Pána Ježíše a ať se z našich ran nestává zdroj nové hořkosti, ale místo, odkud vytryskne živá voda milosti.“

Jiří Nývlt

Po modlitbě u křížku v Rovensku. Snímek Ján Šimkanin / Člověk a Víra

Rovensko pod Troskami za války i po ní

Události druhé světové války Rovensko pod Troskami těžce poznamenaly v mnoha směrech, potřeba je však vyzdvihnout dvě zásadní události. První se odehrála v lednu 1943 při pronásledování jedné z předních postav československého domácího odboje Vladimíra Krajiny jičínským gestapem, jemuž se podařilo zadržet některé odbojáře a vynutit na nich přiznání o úkrytech dalších. V případě parašutistů nadporučíka Františka Závorky a svobodníka Lubomíra Jasínka, příslušníků skupiny Antimony, která zajišťovala rádiové spojení s Londýnem, byl k vyzrazení jejich úkrytu na rovenské plovárně donucen učitel Karel Hlaváček z nedaleké Veselé pod pohrůžkou, že Rovensko stihne stejný osud jako Lidice. Přestože se zatýkání parašutistů nepodařilo podle plánu, neboť se stihli otrávit jedovými ampulemi (a přes další výhrůžky ze strany gestapa), bylo nakonec od dalších represí upuštěno.

Druhá zásadní událost se pak odehrála až na samém konci války či lépe řečeno po jejím skončení. V širokém okolí Rovenska se již od února 1945 schovávalo značné množství sovětských, amerických, anglických i francouzských uprchlých zajatců, z nichž se začaly postupně vytvářet v koordinaci s výsádkáři ze Sovětského svazu různé partyzánské oddíly. Aktivoval se i domácí odboj, mimo jiné

partyzánská skupina Josefa Kudibala, a již 3. května 1945 převzal správu Rovenska národní výbor v čele s učitelem Aloisem Náhlavským. Na místním fotbalovém hřišti vznikl v dalších dnech zajatecký tábor, do nějž byli soustředováni němečtí uprchlíci i odzbrojení němečtí vojáci. Celkem se jednalo zhruba o 3000 osob, tedy takřka dvakrát tolik, kolik mělo samotné Rovensko obyvatel.

Klíčovým dnem se však stal čtvrtek 10. května. Tehdy měli do města vojáci Rudé armády přivést příslušníky jednotek SS, které po urychleném „soudu" stříleli v prostoru za školou. Jeden z německých vojáků se pokusil o útěk, při němž zastřelil svého pronásledovatele, komisaře sovětské partyzánské jednotky Ivana Karloviče Nelipoviče. Jeho smrt vyústila v krvavý masakr, při němž byli postupně zastřeleni všichni příslušníci jednotek SS a dále velké množství německých civilistů, kteří byli také shromážděni u školy. Asi již nikdy přesně nezjistíme, zda stříleli příslušníci Rudé armády či sovětských partyzánských jednotek, nebo zda a jak byli do masakru zapojeni také někteří z místních obyvatel. Každopádně na pole za školou bylo pohřbeno přinejmenším 350, možná až 365 mrtvých. Při exhumaci, která zde byla provedena v roce 1996, byly údajně vyjmuty pozůstatky 238 osob.

Až před pěti lety, 9. května 2021, byl na tomto místě odhalen smírčí kříž.

Martin Barus, archivář litoměřického biskupství

Stanislav Přibyl v Terezíně: Odpouštět musíme každému

V kostele Vzkříšení Páně v Terezíně se v sobotu 9. května sešli zástupci několika křesťanských církví ke společné ekumenické bohoslužbě Roku smíření v litoměřické diecézi. Setkání připomnělo bolestnou historii města a zdůraznilo potřebu uzdravování a scelování ran, jež obzvláště Terezín poznamenaly mimořádně dramaticky. Za války i po jejím skončení zde v nelidských podmínkách trpěly, byly týrány a umíraly tisíce lidí.

Úvod bohoslužby patřil připomenutí dějinných souvislostí. Krátký medailon z pera doc. Jaroslava Šebka z Historického ústavu České akademie věd připomněl, že na podzim roku 1941 začalo ve městě vznikat ghetto, jímž postupně prošlo na 140 tisíc Židů. Přímou v terezínském ghettu zemřelo kolem 35 tisíc lidí následkem katastrofálních podmínek, psychického vypětí i brutálního zacházení nacistických dozorců. Pohnutá historie Terezína však po osvobození neskončila.

V Terezíně umírali Židé, Češi a pak Němci

„Nepřiliší známou kapitolou dějin Terezína v poválečné době byla skutečnost, že v Malé pevnosti byl v roce 1945 zřízen internační tábor pro Němce, který existoval až do roku 1948. Téma bylo dlouhou dobu tabu a teprve v 90. letech vznikly první studie, zejména z pera historika Marka Poloncarze. Ten uvádí, že terezínským internačním táborem celkem prošlo zřejmě na 3800 mužů, žen a dětí. Kolem 60 % tvořily osoby, které před válkou disponovaly československým občanstvím. Zbytek tvořili převážně Němci, prchající před postupující frontou. V důsledku špatných životních podmínek, podvýživy a infekčních nemocí zemřelo v táboře nejméně 548 osob. Osud několika desítek dalších lidí nelze uspokojivě vysvětlit. Někteří z nich se však pravděpodobně stali oběťmi násilností páchaných dozorců," uvádí Jaroslav Šebek.

Právě k těmto číslům se v kázání vrátil arcibiskup Stanislav Příbyl. Varoval před tím, aby se spravedlnost poměřovala počty obětí a aby byli lidé redukováni na pouhé položky ve statistikách. Zdůraznil, že když zemře jeden člověk, umírá celý svět. V této souvislosti poukázal také na současnou politickou atmosféru, v níž se téma smíření s Němci znovu setkává s odporem. „Rok smíření se ukázal jako znamení doby, vždyť se podívejte, co se děje v politice. A to tady bylo vždycky: když je nejhůř, tak se vytáhne karta nějakého ohrožení, začneme počítat lidi jako nějaké kusy ve statistikách a začneme si utvářet vlastní spravedlnost,“ uvedl Příbyl.

Jak zdůraznil, Ježíš po nás nechce nějaké výjimky v odpouštění, kdy řekneme „tak tady odpustím, tady už ne, tady se s tebou smírím, ale tady už ne“. „My prostě musíme odpouštět vždycky! A to je nesmírně náročné, a jestliže budeme jenom v tomto poslušní Krista a jeho slov, tak se dostaneme v podstatě na ostří nože, protože lidé okolo nás takto nesmyslejí. Ti budou řešit to, jestli náhodou jsme neodpusili příliš, jestli si náhodou nezadáváme, jestli náhodou není potřeba porovnat tohle číslo s tamtím číslem,“ zdůraznil arcibiskup a doplnil: „A to je jenom zástěrka pro to, že si někdo přihřívá vlastní polívičku, která je vedena strachem. Takže: jsme povoláni k tomu nebát se, uvědomit si, za jakou cenu jsme byli vykoupeni, a toto usmíření hlásat – ať vhod, či nevhod. A zdá se, že v dnešní době to je spíš nevhod, ale nedá se nic dělat. Musíme vytrvat!“

Práce nás křesťanů

Téma křesťanského odpouštění zaznělo v evangeliu z 21. kapitoly Janova evangelia. Ježíš se v něm ptá Petra, který jej předtím zapřel: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ Petr odpovídá: „Ano,

Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Ježíš mu na to říká: „Buď pastýřem mých ovcí!“ Podle arcibiskupa je právě v tomto okamžiku patrné, že odpouštění neznamená pouze prominutí viny, ale také obnovení důvěry. „Mohl mu klidně říct: ‚V nejtěžší chvíli, kdy jsem na tom byl nejhůř, jsi zklamal. Jdi od toho, jsi k ničemu.‘ Petr zde ale vyznává pokoru a Ježíš mu dává druhou šanci,“ poznamenal Příbyl s tím, že tato slova je třeba vtělit do života. „Stále připomínám svého dědečka, který chodil kolem souseda dvacet let a říkal, Dobrý den!“ Celá ulice to věděla, že soused je křupan, ale děda mu to nedal nikdy najevo. A po dvaceti letech najednou na dědův pozdrav odpověděl. To obdivuju a myslím, že taková je práce nás křesťanů. Prostě vydržet s nervama a vidět v tom druhém taky toho, kterého Bůh miluje, taky toho, kterého Bůh stvořil. Může to být v zaměstnání, ve farnosti, v církvích, ve společnosti,“ vydvíhl Stanislav Příbyl.

Po kázání následovala společná modlitba Otče náš, která zazněla česky i německy. Duchovní různých denominací poté přednesli přímluvy za svornost mezi národy, za místa zasažená válkou, za smíření rozdělené společnosti skrze pokoru k Pravdě i za všechny, kdo v Terezíně trpěli. Před závěrečným chvalozpěvem Te Deum společně požehnali přítomným. Celé setkání bylo zakončeno pohoštěním, které připravili farníci z Terezína a okolních farností.

Iniciativa Rok smíření pokračuje i po jmenování Stanislava Příbyla pražským arcibiskupem, a to za jeho osobní účasti.

Vojtěch Šafránek

Snímky vas a Anička Guthrie / Člověk a Víra

Nepříliš známé

kapitoly dějin Terezína

Pevnostní město Terezín se stalo jednou ze součástí nacistických plánů na genocidu židovského obyvatelstva. Protižidovský teror v protektorátu zesílil po příchodu Reinharda Heydricha a na podzim 1941 začalo v Terezíně vznikat ghetto, kterým prošlo kolem 140 000 Židů z různých částí okupované Evropy. Na následky ofěsných hygienických podmínek, hladu, nedostatečné zdravotní péče, obrovského stresu a brutálního zacházení ze strany nacistických dozorců jich zahynulo přímo v terezínském ghettu kolem 35 000.

Velký podíl tvořili staří lidé, ale také děti. Jednou z mnoha obětí byl v srpnu 1942 například prvorepublikový ministr a sudetoněmecký sociální demokrat Ludwig Czech (1870–1942), který v meziválečném Československu patřil k zastáncům česko-německé spolupráce. Současně byly z terezínského ghetta vypravovány transporty do pekla dalších ghetť v okupované Evropě a vyhlazovacích nacistických táborů, v nichž se nacházelo kolem 87 000 lidí, z nichž přežila jen malá část (první transport vyjel z Terezína v lednu 1942).

Již v červnu 1940 zřídilo gestapo v Malé pevnosti v Terezíně také svou věznici, jejíž branou prošlo kolem 32 000 lidí, zatčených za svou účast v protinacistické rezistenci. Mezi vězněnými byl například v létě 1942

pozdější pražský arcibiskup Josef Beran (1888–1969). Probíhaly zde také popravy, jejichž obětí se stalo 250 lidí. Současně zde na následky trýznění a špatných hygienických a zdravotních podmínek zahynulo kolem 2600 vězňů a tisíce dalších pak po deportacích do dalších koncentračních táborů. Nacistické zločiny zde byly spáchány ještě v posledních okamžicích války, když bylo 2. května 1945 popraveno více než padesát vězňů, většinou mladých lidí, převážně členů odbojové organizace Předvoj. Smrt si však vybírala oběti i po osvobození, kdy zde umírali vězňové v důsledku tyfové epidemie.

Nepříliš známou kapitolou dějin Terezína v poválečné době byla skutečnost, že v Malé pevnosti byl v roce 1945 zřízen internační tábor pro Němce, který existoval až do roku 1948. Téma bylo dlouhou dobu tabu a teprve v 90. letech vznikly první studie, zejména z pera historika Marka Poloncarze. Ten uvádí, že terezínským internačním táborem celkem prošlo zřejmě na 3800 mužů, žen a dětí. Kolem 60 % tvořily osoby, které před válkou disponovaly československým občanstvím. Zbytek tvořili převážně Němci, prchající před postupující frontou. Osud shromážděných v táboře byl různý. Naprostá většina byla předána jiným táborům, sběrným střediskům, věznicím nebo soudům, což znamenalo odsun nebo trestní stíhání. Více než polovina Němců soustředěných v Terezíně byla v průběhu

let 1946–1947 vyvezena do Německa. V důsledku špatných životních podmínek, podvýživy a infekčních nemocí zemřelo v táboře nejméně 548 osob. Osud několika desítek dalších lidí nelze uspokojivě vysvětlit. Někteří z nich se však pravděpodobně stali oběťmi násilností páchaných dozorci. Jedním z těch, kteří na následky špatného zacházení v internačním táboře zemřeli, byl například i poslanec meziválečného československého parlamentu Eugen Ledbur-Wicheln (1873–1945) za katolickou německou křesťansko-sociální stranu, v níž patřil k jejímu národnímu křídlu.

Podobně jako v Terezíně byly zřízeny poválečné internační tábory na místech bývalých nacistických koncentračních táborů. Takovým příkladem je třeba koncentrační tábor Dachau v americké okupační zóně, který sloužil zejména pro internaci nacistického personálu koncentračních táborů, příslušníky SS a válečné zajatce. V sovětské okupační zóně byl zřízen takový tábor například na území nacistického koncentračního tábora v Buchenwaldu a zejména v Sachsenhausenu, kde byli internováni nejen nacističtí funkcionáři, ale i odpůrci nově se utvářející komunistické politické moci (z 60 000 vězňů v Sachsenhausenu jich zemřelo v letech 1945–50 v důsledku hladu a nemocí kolem 12 000).

Doc. Jaroslav Šebek,
historický ústav České akademie věd

Návrat relikvie sv. Zdislavy a Pouť litoměřické diecéze ke sv. Zdislavě

Diecézní pouť ke sv. Zdislavě prožila litoměřická diecéze „ve stínu“ osmnácti dnů, které v sobotu 30. května uplynuly od chvíle, kdy zloděj rozbil relikviář v chrámu sv. Vavřince a Zdislav v Jablonném v Podještědí, ukradl lebku sv. Zdislavy a zalil ji do betonu. Návrat relikvie proměnil tuto slavnost také v projev vděčnosti policii za pátrání a restaurátorům za záchranu.

Je sedm hodin ráno. Do městyse Zdislava, do zdejšího kostela sv. Jana Křtitele, přijíždějí poutníci. Mezi prvními arcibiskup Stanislav Příbyl a hejtmán Libereckého kraje Martin Půta. Vítá je tu místní starosta Zbyněk Fetř a čekají novináři, kteří svým zájmem o návrat relikvie i samotnou pouť doprovázejí poutníky od rána.

Pěšky do Jablonného

Arcibiskup zahajuje pouť požehnáním v kostele, odkud zástup vyráží v čele s ostatkovým křížem sv. Zdislavy. Na 11 kilometrů dlouhou cestu se vydávají poutníci s občerstvením od místních obyvatel (další je čeká za lesem). Na lesní křižovatce se hlavní poutnický proud setkává s těmi, kteří přijíždějí vlakem od Liberce. Mezi poli za Janovicemi střídá hovor a veselí modlitba růžence, zpěv a litanie. Po společném fotografování u hradu Lemberk a zastávce u Zdislaviny studánky poutníci vstupují do Jablonného, kde je před bazilikou vítá místní duchovní správce P. Pavel Mayer.

V jedenáct hodin začíná mše svatá, při které nastane očekávaný okamžik: do baziliky se při ní navrátí relikvie. Úkon kajícnosti je spojený s modlitbou za odpouštění svatokrádeže. Dominikáni přikrývají boční oltář s vykradeným relikviářem plátnem, řeholnice téhož řádu jej zdobí růžemi a místní farníci, manželé Žantovi, na něj přinášejí světlo: rozsvěcují z plamene lucerny svíce.

Pak přichází očekávaný okamžik. Po necelých třech týdnech práce policie a restaurátorů přináší relikvii ti, kteří ji vyprostili z tuhnutí betonu: Blanka Valchářová a Michal Velišek. Předávají ji do rukou Stanislava Příbyla a ten ji opatrně vyzdvihuje nad hlavu a umístí na hlavní oltář pod ten den trvalý a bezprostřední dohled policistů.

Přijedeme o něco?

Při promluvě Stanislav Příbyl vyzdvihuje osobnost svěřence i vztah věřících k jejímu vzoru života, ze kterého vyrůstá úcta k ní. Připomíná i význam a smysl relikvie „Intenzitu tohoto vztahu zesiluje. Byli jsme zvyklí, že na

oltáři Panny Marie byla vystavována její lebka. Před několika týdny se ukázalo, že je to jednak příliš riskantní, a současně mnoho lidí, včetně mnoha věřících, dalo najevo, že by se neměla nebo nemusela hlava sv. Zdislavy vystavovat tak jako dosud,“ uvádí arcibiskup a pokládá několik otázek: „Přijedeme o něco? Jsem skutečně zrádce a zbabělec, jsem kariérista, kterému stoupla funkce do hlavy, jak mi někteří lidé psali, když jsem se spolu s dalšími, kteří nesou za tuto relikvii zodpovědnost, rozhodl, že lebku uložíme do hrobu k dalším Zdislaviným ostatkům? Zaplněné bazilice pak nabízí odpovědi. „Několikrát jsem během anabáze s lebku sv. Zdislavy řekl, že kdyby se definitivně ztratila, byla by to nenahraditelná ztráta. A to je prostý fakt. Je to jedinečná relikvie a nejde ničím nahradit. Jeví se tedy jako rozumné ji minimálně z bezpečnostních důvodů nevystavovat. Nejde o nevratné rozhodnutí, jakmile já nebo moji nástupci naznají, že je vhodné lebku vystavit, mohou tak učinit. S ukradenou nebo zničenou lebku takové rozhodnutí udělat nelze,“ zdůrazňuje a pokládá otázku, zda bude nějak ohrožena nebo umenšena úcta ke svatě Zdislavě. „Nikoli, její hrob je doslova pár kroků od místa, kde byla relikvie dosud uložena,“ odpovídá a doplňuje: „Každý z nás máme možnost se ke sv. Zdislavě modlit, navštívit její hrob a i nadále se inspirovat jejím životním příběhem.“ Připojuje také žádost: „Prosím vás, abyste přijali toto rozhodnutí s pochopením, a velmi by mě potěšilo, kdybych nemusel spolu s dalšími zažívat invektivy, které jsem vám popisoval.“

Čtyři muži potvrzují rozhodnutí pro službu v církvi
Návrat relikvie sv. Zdislavy však nezastihuje přijetí kandidatur lektorátu pro budoucí jáhny Jakuba Dismana a Rostislava Kadlece a kandidatur kněžství pro bohoslovce Matouše Marka a Samuela Sitkaniče. O vážné nemoci jednoho z bohoslovců, Matouše Marka, informoval s jeho svolením arcibiskup věřící a kněz na Zelený čtvrtek. Nyní mohl být zvěstovatelem dobré zprávy: „Matouš je po první etapě léčby leukémie a už v nemocnici říkal, že tu musí dnes být, i kdyby se měl nechat dovézt na vozíku. Naštěstí přišel po svých, protože léčba zabírá,“ sděluje se zjevným dojetím arcibiskup.

Útvar sv. Zdislavy

Bouřlivý potlesk pak zní bazilikou jako projev vděčnosti a díky policistům, kteří se na vypátrání zloděje a pak i relikvie podíleli. Rozezní se, když ředitel českolipské policie Petr Rajt

přebírá z rukou arcibiskupa zvláštní ocenění. „Obdivoval jsem jejich nasazení ve službě, jejich kompetenci a současně citlivost. Jsem rád, že je mohu ocenit alespoň symbolicky přiznáním čestného titulu Útvar sv. Zdislavy,“ pronáší na jejich adresu arcibiskup.

Vděk restaurátorům

Dlouhotrvající aplaus dopřávají lidé také oběma restaurátorům za mravenčí práci, při které vyprostili relikvii ze sevřeného betonu, do kterého ji pachatel uvěznil. Jak tiho odborníci později sdělili novinářům, v prvních okamžicích sami nevěřili, že se jim takový úkol podaří splnit. Těžkou hlavu měli především z tvrzení betonu, které nebylo možné zastavit ani zpomalit. „Byl to strašný adrenalin,“ řekla médiím restaurátorka Blanka Valchářová. Společně s kolegou Michalem Veliškem pracovali na vyproštění lebky celých šestnáct hodin.

Aplaus restaurátorům Blance Valchářové a Michalu Veliškovi. Snímek Jan Tauchman / Člověk a Víra

Na závěr bohoslužby se ujímá slova také emeritní litoměřický biskup Jan Baxant, který oceňuje, že se tentokrát může účastnit Diecézní pouti bez povinností především jako poutník.

Jiří Nývlt

Promluva arcibiskupa Stanislava Příbyla je v plném znění na webu dlm.cz v sekci **Nepřehlédněte.**

Co to je Program pozitivního rodičovství?

Manželé Sandra a Ondřej Sklenářovi jsou profesemi dětská psychiatryně a terapeut. Do litoměřické diecéze se přistěhovali a v nemocnici v biskupském městě pomáhají se zaváděním programu „Triple P“, který je určený pro předcházení a řešení rodinných problémů.

Prosím, představte svou profesní kariéru.

Sandra: Jsem odchovanec dětské psychiatrické kliniky v Motole. Životní cesty nás zavedly do Litoměřic a rozhodli jsme se dělat naši profesi tady a způsobem, kterému věříme a jak si myslíme, že to má smysl. Být pro druhé, oslovovat je v jejich těžkostech a pomáhat co nejširšímu spektru lidí. Proto jsme také zakotvili v litoměřické nemocnici.

V souladu s křesťanským pohledem na svět si myslím, že každá proměna těžkých situací v životě našich pacientů a klientů musí vycházet z dobrých mezilidských vztahů. Zejména v rodině. Ze své praxe při péči o děti jsem už zjistila, že s dítětem samotným toho moc vlastně nezmůžu, a pokud mu chci

mocnici. Pro mne to byl velký skok z neziskového sektoru do zdravotnického systému, do nemocnice. Potřeby klientů a pacientů jsou stejné, jenom je trochu jiný kontext.

Pro lidi, kterým pomáháte, jste objevili program tří P: Program pozitivního rodičovství. Proč, oč se jedná?

Sandra: Program pozitivního rodičovství je mezinárodně uznávaný projekt, který vytvořil tým specialistů až na daleké jižní polokouli, v Austrálii. Ale je pozoruhodně univerzální. Je zaměřený na práci s rodiči a dětmi, s celými rodinami. Nevěnujeme se jen dítěti, které přichází s nějakými těžkostmi nebo symptomy – často se jedná například o poruchu chování. Vůbec nemusí jít o nějakou těžkou patologii, ale ošetřuje jakoukoliv drobnost. Programy jsou vypracované pro všechny věkové kategorie od kojenců až po bezmála dospělé adolescenty. Pracuje se přímo s rodiči, a proto nás to velmi oslovilo: konečně je tu metoda, která neklade nějaký nárok jen na dítě, ale spíše na tátu a mámu. Přišlo nám, že je tu díra „na trhu odborné péče“, protože s nimi se vlastně moc nepracuje. Když to zjednoduším, tak se snažíme naučit rodiče vychovávat svoje dítě, posílit jejich kompetence. Osvojí si konkrétní techniky, ale přijdou na ně vlastní sami. Není to atomové inženýrství, nic zásadně objevného, protože ono se většinou ukáže, že to rodiče tuší, vědí, znají – a jen si prostě někdy nevědí rady nebo si nejsou jistí, jak „to“ použít. Nebo jsou prostě nedůslední.

Co to znamená, k čemu taková nejistota nebo nedůslednost vede?

Sandra: Táta s mámou se dopouští nějakých chyb ve výchově. Prostě se jim nedaří dítě vychovávat nebo vést, jak by si to sami přáli. Opakovaně selhávají a sami tím trpí. Pak přicházejí za odborníky a chtějí rady: co s tím máme dělat. Pomáhající profesionálové se pak v dobré víře snaží prospět a nabízejí rady „jak na to“. Jenže když někomu nabízejí instantní rady, on si pak přichází pro další a další, což nevede k nabytí sebevědomí, k osvojení si kompetencí a dovedností. Nebude se cítit jako schopný rodič.

Ondřej: A tohle je první program, který opravdu naučí rodiče, jak oni sami potřebují, s tím svým dítětem pracovat. Oni sami si na to přijdou, oni sami se učí, na čem mají pracovat. Oni sami si najdou nástroje a způsoby, které použijí. Právě tak získají sebevědomí a dojdou k úspěchu. To je pro ně vedle pozitivních výsledků uspokojující. Je to velmi povedená metodika a přitom žádné objevování Ameriky. Z naší strany je to umění vést a neradit a doprovázet. To se mi na tom vlastně hodně líbí.

Je to z Austrálie, přijde mi, že je to trochu jiné prostředí. Nevadí to?

Sandra: Potíže rodičů jsou všude stejné a podobají se jako vejce vejci. Zásadní rozdíl mezi Českou republikou a třeba Austrálií či řadou západních evropských zemí je, že u nás jsme častěji v situaci, že u dětí řešíme až patologii. Dočítáme se, že nemáme dostatek dětských psychiatrů, není dost dětských psychologů a chybí péče. Jenže to už hasíme požár, když děti mívají rozvinuté duševní obtíže nebo je ve škole provází vážné výchovné problémy. Chceme se zaměřovat na primární prevenci rizikového chování a prevenci duševních onemocnění a na masivní podporu rodin a rodičovství, aby zvládaly obtíže už v rámci rodiny – nebo jim celkově předějí. A to v našem prostředí chybí a je skvělé, že ministerstvo zdravotnictví už před delším časem tento program přineslo a zdarma školí lektory napříč republikou. Konečně se soustředíme na prevenci. Nejde přece jen o to navýšit násobně počty lékařů, kteří „pak“ budou léčit a psát léky. To už je pozdě. Je na místě investovat do podpory rodičů, kteří mohou zvládnout péči o své děti sami a předějí průšvihům.

Ondřej: Program PPP byl podroben několika studiím s vědeckým přístupem, které zkoumaly jeho efektivitu. Funguje napříč kulturami stejně v Austrálii jako v Evropě. Podle mé zkušenosti bude efektivní i v severních Čechách v Litoměřicích nebo v Ústí, stejně jako v Sydney. Napříč socio-ekonomickými vrstvami, napříč státy. Je to registrovaná značka, je potřeba

projit akreditovaným školením, které vedou lektoři z Kanady, USA, Velké Británie. Lektoři získávají certifikát.

Mohli byste nějak přiblížit tu škálu obtíží, o kterých se zmiňujete, abychom se nedrželi moc v obecné rovině?

Ondřej: Je to od nejjednodušších projevů, jako je utíkání od maminky při nákupu v obchodě, kdy ona není schopná nakoupit, protože dítě pořád něco provádí – bere věci z regálů, křičí, utíká a neustále vyžaduje pozornost. Řešíme děti neschopné nebo neochotné se podřídit domácímu řádu a pravidlům, s nevhodným chováním v rámci rodiny i ve společnosti. Na druhé straně jsou to pak vážnější věci jako záškoláctví, sebepoškozování, agresivita, užívání návykových látek. Přicházejí i rodiče s dětmi, které mají nějakou diagnózu, například s autisty, jindy se jedná o poruchy chování různé závažnosti. Je to napříč spektrem a ukazuje se, že to může fungovat pro každého.

Sandro, vy jste říkala, že rodiče ty „své“ kompetence mají, akorát si nevědí rady. Čím to je? Změnou životního stylu? Nemožností okoukat některé dovednosti od vlastních rodičů nebo prarodičů, protože žijí daleko? Do života nám vstupují informační technologie, žijeme v atomizovanější společnosti...

Sandra: Nemám k tomu načtenou literaturu, nejsem sociolog, ale setkáváme se se vším, co jste zmínil.

Ondřej: Na rodinné terapii, kam chodí celá rodina, protože podmínkou pro rodinnou terapii je, že pracujete se všemi členy primární rodiny, nám sami často spontánně tlumočí, že terapie je jediný prostor, kde se spolu opravdu intenzivně potkají a mluví. Oni sami například hovoří o tom, že jim schází „společný prostor“, kdy by ta rodina byla spolu. Rodiče sídlí v obýváku, děti jsou o samotě v pokojíčku – často u digitální technologie. Odpadávají rodinné rituály a společně trávený čas u jídla, trávení času, sdílení zálib, hraní her.

Sandra: Ale myslím si, že ty faktory jsou i celospolečenské. Například trend liberalizovat výchovu – být víc tolerantní, otevřený, diskutovat o všem. Není to úplně špatně, ale rodiče slabší v kramflecích to znejišťuje a ono to pak poruchy chování nebo úzkosti spíše přizívuje. Rodiče jsou nejistí v základních věcech: nač a jak se dítěte zeptat, jak s ním mluvit.

Pak přicházejí často až bezradní nebo zoufalí: „Prosím tady nám ho oprav-

te.“ Jako kdyby v tu chvíli sdělovali „opravdu si nevíme rady, co dělat se svým dítětem“. My jim říkáme: Kdo jiný? Vy jste rodiče, vy své dítě znáte, vy ho pipláte od kolébky. A pomůžeme jim to znovu objevit.

A co vlastně rodiče přivádí k sobě samým, když už si řeknou o pomoc a chtějí ty těžkosti řešit? Přicházejí s tím „tady mi ho opravte“, nebo už mají náhled, že něco pokazili nebo něco i s nimi není v pořádku?

Sandra: Je to různé. Přicházejí rodiče v dobrém náhledu, jindy je zapotřebí jejich situaci rozklíčovat a pomocí jim porozumět, že jsou součástí řešení. Přejeme si, aby od nás odcházeli kompetentní rodiče, kteří se nebojí udělat rozhodnutí, převzít zodpovědnost za dítě. Liberální výchovný styl je často vede k tomu, že kladou na své děti neúnosná břemena už třeba v rozhodování, kdy spousta těžkostí vyrosté z úzkosti, kdy děti mají přebírat zodpovědnost, kterou neunášejí. Má to následky a s nimi pak rodiče bojují a přicházejí.

Ondřej: Vlastně je přivedou okolnosti: dítě nechce večer spát, do půlnoci je vzhůru, nadužívá technologie, nechce plnit domácí nebo školní úkoly, projevuje se agresivně k vrstevníkům, sourozencům nebo dokonce vůči rodičům. Ráno je problém vůbec se vypravit do školy, je těžké zasednout společně ke stolu... Někdy pomoc vyhledávají, až když už na ně kvůli dětem tlačí instituce jako škola.

Zabýváte se v rámci programu PPP hlubšími kořeny výchovných či rodinných problémů?

Ondřej: Není to terapeutická skupina, takže si to nepředstavujte jako klasické sezení, které třeba probíhá při léčbě duševních poruch, závislostí, kdy se ponoříme do sebe, do své historie a zkušeností. Ne, tohle je mnohem víc prakticky zaměřené. Má to jasnou strukturu, jde se krok za krokem a k tomu účelu je připravena řada materiálů pro rodiče.

Jasně. A jak to tedy probíhá?

Sandra: Je to skupina rodičů, aby viděli a slyšeli, že ve svých těžkostech nejsou sami. Přicházejí totiž často stigmatizovaní jako neschopní, čekají rady a jsou znejistění či v obavách, že je bude někdo soudit. Nic z toho. Je ideální, když je to větší skupina asi deseti rodičů, a je prospěšné, když jsou různí – z pestrého sociálního i vzdělanostního spektra. Kombinujeme sezení společná i osobní a telefonáty k tomu. Struktura těch setkání je standardizo-

vaná a pokaždé se věnujeme konkrétnímu tématu. Nemusejí přitom sdílet osobní věci – můžou, jestli chtějí, ale nemusí. Lekce jsou vedené odborníkem, mají k tomu pracovní sešit, učebnici, promítáme prezentaci. Je to taková forma přednášky, trošku interaktivnější s řadou podporných materiálů, které se týkají výchovy a problémů.

A vyžaduje se zapojení. Nebylo by prospěšné, kdyby se někdo z rodičů nacházel v pasivním odporu nebo přišel, protože mu to přikáže nějaký úřad. Je na ně ale kladen nárok, aby o všem přemýšleli, aby si nějaké téma doma rozpracovali, něco si přichystali, zkusili s dítětem něco, co se při programu naučí, nebo si sami ověřili, jestli by to v praxi u nich fungovalo.

Ondřej: Takže nějaká interakce je potřeba, i intervence doma. Nemusejí ale vypracovat elaborát. A většinou si testují, co už sami znají nebo zažili. My jim nabídneme takový švédský stůl, aby si sami vybrali, co by jim vyhovělo. Oni si pak vyberou, zkusí použít a třeba řeknou, jak to dopadlo.

Do jaké míry se potíže s výchovou týkají věřících rodin? Přicházejí?

Sandra: Mají těžkosti úplně stejně jako ostatní populace a přicházejí se stejnou ochotou. Nemáme to ale empiricky podložené. Někdy je ale pro ně těžší o problémech hovořit, mohou se častěji potýkat s pocitem selhání nebo viny.

Ondřej: Stává se jim, že mnohem víc čelí nárokům „superega“, čili toho „jaký bych měl být“ – jaký je nárok společnosti, od Pána Boha. A pod tím tlakem se pak snaží i více vystupovat a jednat. Mají to potom těžší, když mají být autentičtí, cítí se provinile, když ukazují své slabosti, a méně mluví o svých negativních emocích – třeba hněv prožívají jako hřích. A některým tématům pak mají tendenci se vyhýbat.

Jiří Nývlt

Cesta k rodinné pohodě: Pozitivní rodičovství v rumburské Charitě

Každý rodič se někdy dostane do úzkých a hledá odpověď na otázku, jak zvládnout dětský vzor nebo pubertální uzavřenost. V Charitě Rumburk jsme se proto rozhodli nabídnout rodinám v našem regionu pomocnou ruku v podobě mezinárodně uznávaného programu Triple P – Programu pozitivního rodičovství.

V měsíci dubnu prošly certifikací dvě pracovnice, které nyní kurzy úspěšně vedou. Aktuálně zde probíhají skupinové kurzy zaměřené na dvě klíčové věkové skupiny:

- Pro rodiče dětí od 0 do 12 let, kde se zaměřují na budování pevných základů, podporu rozvoje dítěte a zvládnání každodenních výchovných situací bez zbytečného stresu.
- Pro rodiče teenagerů od 12 do 18 let, které pomáhají překonat nástrahy dospívání, zlepšit komunikaci a udržet si s dětmi blízký vztah i v době, kdy se začínají osamostatňovat.

Osm týdnů pro spokojenější domov
Celý program je koncipován jako osmítýdenní cyklus. Nejde však o strohou výuku – lektorky ke každému účastníkovi přistupují individuálně a pomáhají „napasovat“ osvědčené principy přímo na míru konkrétní rodině a jejím potřebám. Právě tato praktičnost, nácvik strategií a osobní přístup jsou klíčem k úspěchu.

První úspěchy a radost z pozitivních změn

To, co pracovníky Charity Rumburk nejvíce těší, jsou první ohlasy účastníků,

kteří již kurzy prošli. Mnoho rodičů přicházelo s obavami a pocitem vyčerpání, aby následně s překvapením zjistili, jak velký rozdíl mohou udělat i drobné změny v přístupu.

V jejich zpětných vazbách se často opakuje jedna zásadní věta: „Netušili jsme, že stačí upravit tak málo, aby se atmosféra u nás doma úplně proměnila.“ Právě v tom tkví síla Triple P – nenabízí složité teorie, ale praktické nástroje, které do rodinného soužití mohou vnést více klidu, porozumění a radosti.

Dostupná pomoc pro každého

Aby byla tato podpora dostupná skutečně všem, kdo o ni stojí, je díky projektovému financování možné kurz absolvovat bezplatně, a to až do konce roku 2026.

Více na: na www.charitarumburk.cz, reditel@charitarumburk.cz nebo na čísle 41238474 nebo osobně na adrese Sukova ul. 1055/24 v Rumburku (naproti gymnáziu).

eha

Katechumeni. Jak prožili svůj křest?

Každý rok přijme o Velikonocích křest několik desítek dospělých lidí. Co je přivedlo do společenství církve? Proč se takhle rozhodli a jak tyto okamžiky i svůj další život prožívají? Zeptali jsme se za vás.

Julie

Myšlenka na křest se ve mně utvářela postupně. Ačkoli mi křesťanské hodnoty byly vždy blízké, ve víře jsem vychována nebyla. Občas, když mi bylo takových šestnáct sedmnáct let, jsem si říkala, že je škoda, že jsem nebyla křtěná jako dítě, a že teď to určitě bude složité – a tak jsem to vždycky nechala být. Časem jsem ale stále častěji přemýšlela o tom, že mi v životě něco chybí. Víra? Snažila jsem se číst Bibli, evangelia, ale další krok jsem dlouho neudělala. Říkala jsem si, že nevím, za kým jít, že to bude časově náročné – možná až po medicíně...

Nakonec to dopadlo tak, že jsem se o tom zmínila svému příteli Danovi. Jeho reakce – že přemýšlí stejně, a tak bychom

do toho mohli jít spolu – mě přesvědčila, že není na co čekat. Při první příležitosti jsme se sešli s teplickým farářem Radkem Kuchařem, který nás nasměroval na Salesiánské centrum v Kobylisích, kde jsme přípravu absolvovali – oba studujeme v Praze, tudíž to pro nás bylo jednodušší.

Vedle samotné přípravy nutné ke křtu mi katechumenát dal také možnost poznat nové přátele, kteří se se mnou na této cestě setkávali. Poznala jsem salesiána Radka Gottwalda a salesiánku Lídu Rybeckou, kteří nás ke křtu doprovázeli a svými vysvětleními, postřehy a humorem nám ji velmi ulehčili. Katechumenát mi pomohl i v tom, abych se naučila o něco lépe vyjadřovat své myšlenky a pocity. Řekla bych, že mi trochu změnil pohled na svět a na lidi kolem. No a hlavně mi dal nahléd na to nejpodstatnější – na život a poselství Ježíše Krista. Pomohl mi tak budovat vztah s Bohem.

Ondřej

Vždy jsem byl, co se týče víry a poznávání Ježíše Krista, spíše skeptický, ale vše se změnilo jednoho dne v Rýnovicích, kde pracuji jako vězeňská stráž.

Má práce je náročná, a to hlavně po psychické stránce.

Po návratu ze čtyřměsíčního kurzu u vězeňské akademie jsem v domovské věznici začal vidět něco, na co mě připravovali, ale na co se připravit tak úplně nedá - a to zlo v čisté podobě. Setkal jsem se s lidmi, kteří kradli, podváděli, unášeli, znásilňovali a vraždili a přitom často neměli výčitky. Nebyl jsem na to připravený.

Seznámil jsem se s vězeňským kaplanem Janem Suchánkem a začal se s ním více bavit. Jednou jsme měli s kolegy důkladné prohlídky úseků a na řadě byla také kaple. Po vstupu jsem ucítil dobro, radost a teplo. Podíval jsem se na kolegy a viděl, že oni nic takového nevnímají. Od té doby se kaple stala útočištěm uprostřed všeho toho zla. Začal jsem ji navštěvovat a chodil se tam modlit, ať už bylo pět odpoledne, nebo půl třetí ráno.

S kaplanem jsem se začal přátelit a spolu s P. Štěpánem se stali mými mentory. Začal jsem číst Nový zákon, a když ho dočetl, vrátil jsem se k některým evangeliím znovu, abych lépe porozuměl. Má láska k Bohu byla stále silnější a hlubší a já zatoužil po křtu. Prahl jsem po tom jako strom, kterému chybí voda.

Po přípravě, která trvala téměř tři čtvrtě roku, přišel ten den a já byl nesmírně šťastný a neskonale vděčný. Mé pocity? Neskonale láska a svěřeni se Bohu - Ježíši Kristu. Ten mě vede a je v životě mou silou. On zná nejlépe mé srdce. Křest vnímám jako objetí a spojení s ním už napořád. Cítím se skvěle, asi nejlépe za celý svůj dosavadní život. Jsem Bohu neskonale vděčný.

Tereza

Moje cesta ke křtu vedla přes salesiánské středisko v Teplicích-Proseticích, kde jsem během střední působila nejprve jako asistentka a poté jako dobrovolnice. Zároveň jsem chodila na florbal v DDM v Teplicích, kde jsem se seznámila s Maruškou Kapicovou, která se pohybovala ve farnosti a kolem salesiánů. Brzy jsme se spřátelily a Maruška mě pozvala na farní víkendovku vedenou salesiánem Petrem Kalasem. Tam jsem se poprvé více přiblížila k víře. Pak jsem začala chodit i na mládežnické spolč, které mě oslovilo, takže mě napadlo udělat další krok blíž k Bohu. Definitivní rozhodnutí, že přijmu křest, padlo druhým rokem na spolč, které vedl salesián Žanek Blaha.

Příprava na křest mi pomohla hlouběji se seznámit s křesťanstvím a více poznat Bibli. Přípravu jsem absolvovala v rámci spolč, takže ji se mnou prožívali i mí přátelé. Žanek se mi hodně věnoval a snažil se, aby mi příprava dala co nejvíce.

Samotný křest jsem pak prožívala velmi emotivně a silně. Nejvíce se mi do paměti vryly radost a vděk, které jsem prožila, když mě celý kostel podpořil potleskem za to, že jsem udělala velký krok. Do křesťanského života vcházím s radostí a s novou nadějí!

Klára

Na přípravu jsem začala chodit jen tak. Řekla jsem si, že to prostě zkusím, třeba

se něco nového dozvím a co bude dál, se uvidí. Křest samotný jsem vnímala jako něco v nedohlednu. Možná, jednou...

Ještě při obřadu přijetí do katechumenátu jsem neměla ve věcech jasno.

S každou další nabytou informací a odsezenou hodinou přípravy, s každou další mší svatou jsem ale víc a víc vnímala Boží velikost. Nakonec už se tomu nedalo dál vyhýbat. Bůh prostě je. Když se zklidním a zaposlouchám, vím, že mě volá. A čeká. Na ten jeden krok, který za mě nikdo neudělá. To jedno velké a trochu strašidelné rozhodnutí, patřit Pánu na věky, je vlastně jen na mně. On už mi ano řekl. Tak proč mu vlastně říkám ne?

Všechna svá „ne“ jsem pečlivě sepsala. A s Jeho pomocí si záhy uvědomila, že vlastně žádná zásadní „ne“ neexistují. Až někdy ke konci prosince jsem se finálně rozhodla svátost křtu přijmout. Přijetí mezi čekatele křtu a následná skrutinia jsem prožívala hluboce. Zhruba polovinu obřadů jsem obřečela. Velmi silně jsem vnímala přítomnost Boží lásky.

Samotný křest jsem překvapivě nijak do hloubky neprožila. Cítila jsem radost a vděk, ale všechno jsem vnímala spíš racionálně. Na Velikonoční pondělí jsem o veškerou radost přišla. „Jak to, že jsem svůj vlastní křest neprožila intenzivněji? Vždyť mi ani slza neukápla! Co když je se mnou něco špatně?“ běželo mi hlavou. Celý velikonoční týden byly moje emoce jak na horské dráze. Radost z Pánova vzkríšení se mísila s mým sobeckým „představovala jsem si to jinak“...

Až na konci velikonočního oktávu jsem konečně našla ten pokoj v srdci, který jsem předtím až příliš úzkostně hledala. Nikdy přece nešlo jen o tu jednu noc. Už nemá smysl se ohlížet za sebe. Odtěď už jen kupředu. Hlavu vzhůru, oči a srdce k Bohu. Teď už nekráčím životem sama, ale patřím Pánu.

Anička

Odhlala jsem se v září minulého roku. Zpočátku jsem chtěla jako introvert absolvovat přípravu spíš sama. Dnes jsem ale nesmírně vděčná, že mě P. Smolen nasměroval do skupinky. Právě díky ní jsem zjistila, že na této cestě sama nejsem, a víra se pro mě během přípravy stala něčím živým a naplňujícím. Postupně jsem začala pravidelně chodit do kostela a objevila jsem, že je to místo, kde cítím klid, uvolnění a radost.

Den křtu pro mě byl velmi silný. Přestože jsem se na něj dlouho těšila, ráno mě přepadly pochybnosti a nechuť. Jakmile

jsem ale vstoupila do kostela, všechno ze mě spadlo. V okamžiku samotného křtu jsem pocítila obrovskou úlevu, štěstí a hluboké naplnění. Tyto pocity ve mně zůstaly i v dalších dnech a cítím je dodnes.

Jsem vděčná, že mě Bůh přivedl na tuto cestu a dal mi možnost ho poznat. Každý den za to děkuji.

Andrea

Ke křtu jsem se rozhodla, protože jsem měla pocit, že potřebuji ve svém životě větší ochranu. Vydala jsem se tedy na roční přípravu s dalšími lidmi. Na první návštěvě jsem si říkala, že jsou divní a že odejdu. Ale pak jsem se rozhodla dát tomu ještě šanci. A dnes jsem za to ráda. To, co jsem na začátku viděla jinak, mi postupně začalo dávat smysl. A teď jsem hrdá na to, že jsem zůstala.

S a m o t n ý křest o velikonoční vigílii v kostele sv. Terezie z Lisieux v Praze-Kobylisích byl pro mě velmi silným zážitkem. Člověk si najednou uvědomí, že sice zavrhuje první část cesty, ale to nejdůležitější – život s Bohem – tím teprve začíná.

Dnes jsem vlastně ráda za to, že moje cesta ke křtu nebyla úplně přímá a já sama jsem v sobě musela najít víru a sílu udělat první krok. Díky přípravě v salesiánském středisku jsem poznala spoustu fajn lidí a moc si vážím toho, že jsem ji mohla prožít právě tam. To, co si nesu do křesťanského života, bych nazvala nadějí – nadějí, že to, co s námi Bůh zamýšlí, nemusí být vždy zřejmé na první pohled, ale vede to k cíli. A také jistotou, že nám naslouchá a že mu na nás záleží.

Snímky Petr Macek a archivy farností

Synodalita je příležitost k obnově

První březnový pátek patřil v Litoměřicích realizační fázi synody. Na setkání s administrátorem diecéze Stanislavem Příbylem a synodálním týmem dorazili laici z farností ze severu Čech.

Téma navázalo na dřívější setkání kněží a jáhnů: „Jak více přiblížit synodální styl, a tím i synodální konverzi, všem v diecézi?“ Jak uvedl biskup Stanislav Příbyl, nejde jen o setkání a teoretizování, ale o společné rozlišování a odvahu udělat další krok. „Děláme to pro budoucnost litoměřické diecéze. Duch Svätý působí skrze konkrétní lidi, skrze jejich ochotu přijít, naslouchat, mluvit a nést odpovědnost,“ zdůraznil Stanislav Příbyl, který synodální cestu aktivně podporuje a opakovaně označuje za velkou příležitost k obnově života církve na severu Čech.

„Skončila doba, kdy máme na všechno noty a body a budeme si je odškrtnávat. Teď musíme hledat cestu. Stačí malé krůčky, témata nechťit od synodálního týmu, ale sejít se jako farnost, mluvit společně o tom, co mě ve farnosti pálí, co mi dělá radost,“ uvedl na úvod jáhen Michal Oleksák, který má tuto fázi synodálního procesu na starosti. Jeho slova potvrdily i příspěvky na téma „přejít od slov k činům“.

Společnému hledání témat, popisu současné situace i svým obavám a nadějím se přítomní věnovali ve dvou kolech, kdy mohli hovořit na téma „Co mohu udělat pro farnost a co farnost pro mne“. Vedle přání většího zapojení laiků, sdílení odpovědnosti a kompetencí zaznívaly i obavy, aby se kněží necítili „šikanováni“ a aby laikům byli partnery.

Angažování laici popisovali synodu jako cestu k opravdovému společenství, kde se lidé znají, sdílejí život, nesou odpovědnost společně a jsou „lákaví“ pro ostatní. „Synodalita je vnímána jako příležitost k obnově s obavou, aby nezůstala jen na papíře,“ shrnula členka diecézního synodálního týmu Monika Marková.

Biskup Stanislav Příbyl na závěr nejen ocenil příspěvky přítomných, ale také připomněl, že svými činy se mohou právě oni podílet na tom, aby církev nebyla jen organizací, ale organismem – tělem Kristovým.

(jmn)

Klíčová témata a přehledný souhrn synodálního zápisu

1. Společenství, vztahy a vzájemné poznání

- Velká část účastníků zdůrazňuje, že se lidé **málo znají** – ve farnosti, mezi farnostmi i v diecézi.
- Chybí **hlubší rozhovory**, prostor pro sdílení, přijetí nových lidí.
- Silně zaznělo přání po **budování vztahů**, osobním pozvání, společném jídle, modlitbě, práci.
- Synodalita je vnímána jako cesta k tomu, aby se farnost stala **rodinou**.
- Několikrát potřeba lépe poznat a přijmout sám sebe.

2. Role kněží a laiků

- Volání po **větším zapojení laiků**, sdílení odpovědnosti a kompetencí.
- Obavy, aby se kněží necítili „šikanováni“ a aby laikům kněží byli **partnery**.
- Někteří popisují, že kněz „řídí vše“, jinde naopak spolupráce funguje.
- Touha po **důvěře** mezi oběma stranami.

3. Modlitba, Duch svätý a duchovní formace

- Silný důraz na **naslouchání Duchu svätému**, modlitbu, práci s Božím slovem.
- Zájem o **duchovní formaci**, která nekončí biřmováním.
- Sdílení pozitivních zkušeností z malých skupinek, trií, modlitebních setkání.

4. Potřeba konkrétnosti a praktických kroků

- Opakující se frustrace z přílišné obecnosti: „Aby to nezůstalo v obecné rovině.“
- Dotazy po **konkrétních mechanismech**, strukturách, postupech, jak synodalitu žít.
- Volání po **transparentní komunikaci** a jasných plánech.
- Uvědomění si, že je potřeba začít **sám u sebe**.

5. Otevřenost, ekumena a misie

- Volání po větší **ekumenické otevřenosti**.
- Důraz na **evangelizaci**, vycházení ven, být viditelnější pro svět.
- „Lidi potřebují Ježíše.“ – volání po autentičnosti

6. Mladé rodiny a nové generace

- Pocit, že **není prostor pro mladé manžele** a mladé lidi obecně.
- Přání, aby církev byla **srozumitelnější a přitažlivější** pro děti a mladé.

7. Struktury, organizace a moderní prostředky

- Být církví 21. století
- Někteří volají po demokratických prvcích (ne volbě kněží, ale spolurozhodování).
- Kritika technického zázemí, volání po využití moderních technologií.
- Církev jako organismus, ne organizace.

Synodalitu popisovali účastníci setkání jako cestu k opravdovému společenství, kde se lidé znají, sdílejí život, nesou odpovědnost společně a jsou „lákaví“ pro ostatní. Přítomní si přejí konkrétní kroky, ne jen diskuze. Velmi silně zazněla potřeba naslouchání – mezi lidmi navzájem, mezi laiky a kněžími, i naslouchání Duchu svätému. Větší zapojení laiků, sdílení kompetencí a důvěra. Volání po otevřenosti – ekumenické, misijní i vnitřní. Objevuje se téma mladých rodin, které hledají své místo. A také dětí, aby církev byla místem, kde chtějí být. Synodalita je vnímána jako příležitost k obnově, ale zároveň je zde obava, aby nezůstala jen „na papíře“. Celkově znělo volání po živé, vztahové, otevřené a spolupracující církvi, která se nebojí změn a která žije z modlitby a Ducha svätého.

Výstava Mise

Připomínka v Mostě zapomenutého misijního muzea z Bohosudova

Oblastní muzeum a galerie v Mostě otevřelo na začátku dubna výstavu Mise, která vůbec poprvé uceleně představuje sbírku někdejšího Misijního muzea v Bohosudově.

Vernisáže se zúčastnil také biskupský delegát ad omnia (někdejší generální vikář) P. Radek Jurnečka a pracovníci památkového odboru biskupství.

Pozoruhodná kolekce vznikla ve 30. letech 20. století díky aktivitě Kněžského misijního spolku litoměřické diecéze a dlouhá desetiletí zůstávala veřejnosti prakticky nepřístupná.

Výstava nabízí jedinečnou možnost nahlédnout do světa českých misionářů, kteří působili na různých kontinentech, a zároveň připomíná duchovní i kulturní dědictví bohosudovské jezuitské koleje.

Exponáty pocházejí z Afriky, Asie i Jižní Ameriky a nesou v sobě příběhy lidí, mezi nimiž čeští jezuité žili a kterým sloužili.

Kurátoři výstavy si přáli, aby předměty návštěvník výstavy neviděl pouze jako exotické kuriozity, ale jako svědectví setkávání kultur, víry a lidských osudů. Každý artefakt je zasazen do širšího kontextu – kdo jej přivezl, odkud pochází a jaký význam měl v prostředí, z něhož vzešel. Výstava tak ukazuje, jak misie formovaly nejen vzdálené kraje, ale i samotnou tvář české církve.

Součástí expozice je také připomenutí osobností, které se na vzniku sbírky podílely, a příběh samotného misijního muzea. To bylo po druhé světové válce uzavřeno a během období komunismu byly jeho sbírky postupně rozptýleny. Mostecká výstava je výsledkem několikaleté odborné práce, během níž byly předměty znovu identifikovány, restaurovány a doplněny o nové poznatky.

Výstava Mise je doprovázena přednáškami historiků, komentovanými prohlídkami i programy pro školy. Návštěvníci tak mohou nahlédnout nejen do historie misijní činnosti, ale také do širšího tématu kulturní výměny, antropologie a duchovního odkazu českých jezuitů.

Expozice je otevřena v Oblastním muzeu a galerii v Mostě až do 6. září 2026.

Pro litoměřickou diecézi představuje tato výstava cennou připomínku jedné z pozoruhodných kapitol její minulosti a zároveň pozvání k novému pohledu na misijní poslání církve v dnešním světě.

Autoři výstavy: Mgr. Ludmila Škrabáková, Ph.D. (kurátorka etnografie OMGM), Mgr. Jiří Šlajnsa (historik OMGM), MgA. Jan C. Löbl, Ph.D. (architekt výstavy, vedoucí Katedry designu UJEP)

Jiří Nývlt, snímky Magda Černá, Martin Barus a Oblastní muzeum a galerie v Mostě

Svatý Valentin do skla a světla oděný – tak zní název nového uměleckého díla, které by mělo zazářit na bočním oltáři ve Cvikově. V kostele sv. Alžběty Uherské by jej rád požehnal místní duchovní správce P. Rudolf Repka na svátek svěťce 14. února 2027. Umělecký záměr představila farnost a sdružení Sacrystal spolu s jeho patronkou, herečkou Milenou Steinmasslovou.

Při benefici na sklonku března ukázal ve cvikovském chrámu návrh skleněného reliéfu jeho tvůrce Zdeněk Kudláček, kterého do projektu přivedlo sdružení Sacrystal, jež se snaží spojovat skláře, umělce a církevní projekty. Patronkou díla je herečka Milena Steinmasslová, představitelka Zdislavy v životopisném filmu V erbu lvice. Mezi cvikovské farníky a jejich hosty zavítala, aby vznik nové plastiky podpořila.

Na místě bočního oltáře je nyní holá zeď a díra, respektive výklenek, před kterým stál v současnosti restaurovaný mobiliář s původní sochou svěťce, kterou z kostela před lety ukradl neznámý zloděj. „Nechceme však vytvářet repliku, ale přejeme si vnést do chrámového interiéru současné umění. A protože sklo potřebuje světlo a bude nutné plastiku prosvětlit, chystáme zároveň i rekonstrukci elektroinstalace, která dosluhuje,“ uvedl místní duchovní správce P. Rudolf Repka.

Dílo popsal David Sobotka ze sdružení Sacrystal jako „gobelin ze skla“ – bude se jednat o plastiku skládanou z roztaveného barevného skla. Při benefičním koncertu a představení záměru vystoupila také patronka projektu Milena Steinmasslová. Do lavic usedli i donátoři, jejichž počet se po jeho skončení rozrostl až na čtrnáct dárců. Jejich úkolem je přispět částkou sedmi tisíc korun. „Další prostředky budeme směřovat do sbírky na rekonstrukci

rozvodů elektřiny, kterou vyhlásil P. Repka,“ dodal David Sobotka. Tu nazval P. Repka „světlo pro sv. Valentinu“. „Když jsem totiž hledal možnosti, jak za oltář dovést elektřinu, zjistil jsem, že instalace je stará nejméně padesát let a hrozí, že by napříště nemusela projít revizí,“ povzbudil přítomné, když avizoval, že náklady na tak rozsáhlou opravu dosáhnou k jednomu milionu korun. Zároveň také poděkoval za ochotu, spolupráci a podporu místnímu starostovi Petru Vrabčovi a dalším podporovatelům života farností v jeho duchovní správě.

(jmn)

Díky sklářům bude Valentin ze skla P. Rudolfa Repky jsme se vyptali na okolnosti vzniku reliéfu patrona zamilovaných.

Proč nová plastika?

Nikdy jsem se nepídil, kdo a kdy původní sochu ukradl. Na tom místě jsme měli sochu sv. Terezičky. A když se začal ten oltář opravovat, což děláme už asi tři roky, protože to stojí spoustu peněz, tak nás napadlo nějakou sochu patrona zamilovaných pořídit. Nejdřív jsme mysleli, že uděláme dřevěnou. Naproti žije umělecký řezbář, ale pak jsme se shodli na tom, že by bylo pěkné, díky tomu, že jen kousek od Cvikova máme Křišťanový chrám, že řekneme sklářům, že budeme mít skleněného Valentína.

Takže by to měla být vlastně vitráž?

První rozhodnutí bylo nedělat repliku barokní sochy, ale náhradu za zcizenou památku. A Zdeněk Kudláček nabídl, že nebude dělat klasickou vitráž, jak ji známe z kostelních oken, ale takzvanou sendvičovou plastiku, což jsou pláty skla naskládané na sebe a ty jsou vyřezané do tvarů, takže to pak vytvoří plastiku. Vypadá to moc krásně a dá se tam dobře pracovat s detailem.

To je docela inovativní. Proč ne dřevo?

Chceme pro budoucí generace vyjádřit, že socha byla ukradena a že nové dílo jí má nikoliv napodobit, ale nahradit. Teď už víme, že máme peníze na plastiku pohromadě, a tak se pouštíme do shánění peněz na osvětlení – a to nejen nového díla, ale celého chrámu. Rádi bychom, když pán Bůh dá, vybrali zhruba milion korun.

43 kilometrů Polabím

Extrémní křížová cesta pro 26 odvážlivců

Mezi čtrnácti zastaveními křížové cesty bývá v kostele obvykle jen pár metrů. Během té z Mělníka do Lito- měřic to bylo tři až sedm kilometrů. Putování s Kristem a za Kristem vedlo poutníky v samém závěru postní doby krajinou po trase dlouhé celkem 43 kilometrů. Na cestu se vypravilo 26 odvážlivců.

Vydařenému importu této akce z Polska do litoměřické diecéze říkají organizátoři Extrémní křížová cesta. Jak potvrdili sami poutníci, extrémní je hned ve dvou ohledech: délkou a zážitkem Boží blízkosti.

Start „duchovního dálkového pochodu“ byl na mši svaté v kostele sv. Petra a Pavla v Mělníce v pátek večer. Od chrámu vyrazili poutníci podél Labe k Litoměřicům. Cesta vedla po vesnicích a polními cestami směrem k Roudnici nad Labem, Doksanům, Bohušovicím nad Ohří a přes Terezín do biskupského města.

Cestou se šlo v tichu. V mobilní aplikaci (nebo vytištěné) byly k dispozici texty k rozjímání. „Generálním pravidlem bylo silentium a soustředění. Smysl celé té pouti bylo vytvořit prostor pro setkání s Bohem. Nešlo o sportovní výkony ani o trénink pochodových dovedností, ale v těžkostech, fyzické námaze a krizích té cesty otevřít svůj vnitřní sluch a srdce pro Boží hlas,“ popisuje pořadatel akce P. Paweł Obrzut, mělnický duchovní správce a člen kongregace saleťinů. Toto řeholní společenství vzniklo po mariánském zjevení v La Salettě roku 1846, jeho posláním je hlásat poselství obrácení, smíření a návrat k Bohu.

Když docházejí síly

Záměry pořadatelů potvrzuje i jeden z účastníků, kandidát trvalého jáhenství Martin Münster z Litoměřic: „Byla to především cesta do hlubin sebe samého – křížová cesta, při které mi docházelo, jak sice v Boha věřím, ale ve skutečnosti ho nechci pustit tam, kde si to v životě usilovně řídím sám, svými silami. Když vám pak dochází dech, tak tohle vystoupí na povrch. Pro mě to byla nosná myšlenka, která mne provázela po všech čtrnácti zastaveních: **skutečně otevři své srdce.**“ Spolu s Martinem se na trasu vydali i jeho dva synové Jonáš a Ondřej. „Šli jsme v tichu a při jednotlivých zastaveních si četli zamýšlení a řekli si, co z toho k nám promlouvá. Vydrželo nám to takhle až do Roudnice, ale pak začaly docházet síly. Po dvacátém kilometru začalo mrznout a teplota padla pod nulu,“ popisuje Martin. Jak říká, na cestu s sebou „vzal k modlitbě“ všechny, které potkáva a je si s nimi blízký. „Měl jsem napsaná jména na lístcích a vytahoval je z kapsy při jednotlivých zastaveních. Byla to rodina, kolegové od nás z kriminálky, kamarád, který bojuje s alkoholem, ale zatím si nepřipustil, že potřebuje pomoc, měl jsem tam sestry premonstrátky z Doksan a jejich komunitu i kluky ze společenství chlapů,“ dodává.

Po polovině cesty popsal své zážitky jako „až mystické“. „Pustil jsem při té chůzi všechny svoje představy a myšlenky a nechal Boha, aby promlouval sám. Šel jsem s mými kluky v tichosti, a přitom jsme byli spolu. Postupně bylo s každým dalším zastavením těžší se rozejít,“ přibližuje. Jeho syn Ondřej mu dává za pravdu: „Náročné to bylo v nohách, ale i v hlavě. Čím déle na cestě, tím byla Boží přítomnost patrnější – během těch jedenácti hodin chůze máte opravdu hodně času na sebe. Nikdy předtím jsem nic takového nezažil,“ prozrazuje na sebe Ondřej Münster a doplňuje: „Nijak jsem netrénovan, ale prostě vyšel. Trošku jsem se předtím rozhodl – ale jen tak šest sedm kilometrů. Ačkoliv z čundrů s tátou a se skauty mám pochody i s krosnou natrénované, takhle dlouhou cestu jsem předtím nešel.“

Nejsilnější zážitek

Otec i syn se shodli na tom, že Extrémní křížová cesta pro ně byla zkušenost nesmírně **obohacující pro vnitřní život.** „Nevěřil jsem, že to vyčerpání na kraj sil, bolest nohou, zima a nepohodlí hrají tak velkou roli, že v takové situaci uslyším, že Bůh je se mnou a chce, abych ho pustil do života. A nejsilnější okamžik? Jeden moment jsme byli v textu rozjímání přirovnání k lodi, která je tu proto, aby plula po moři. My lidé jsme jako ty loď a náš úkol je nekotvit v bezpečí přístavu, ale vyplout na moře, do našeho života a vzít na palubu Boha a nechat se vtáhnout do všech těch krás a bouří oceánu. Bylo to trefné,“ uvedl Münster v cíli Extrémní křížové cesty.

Konec v katedrále

První skupina poutníků došla ke katedrále sv. Štěpána už v šest hodin ráno. „O půl osmé nás na mši svaté přivítal dómský farář P. Jiří Hadík. Na faře u Všech svatých pak na všechny čekalo občerstvení, které nám nachystal P. Józef Szeliga,“ chválí oba spolubratry kněze P. Obrzuta. Ten měl v cíli dvojnásobnou radost: došel a lidé byli spokojeni. „Puchýře nějaké mám a nohy jak ze dřeva. Počasí bylo sice mrazivé, ale nepřelo nám. V horách na polsko-slovenském pomezí, odkud pocházím, mi kamarádi hlásili dvacet centimetrů sněhu a vítr. Křížovou cestu tam měli extrémní i počasím,“ uzavírá mělnický saleťin.

Snímky archiv poutníků

Jiří Nývlt

Mládež nikdo nezíská ředěním evangelia

P. MIROSLAV ŠIMÁČEK je zakladatelem legendárního příchovického Diecézního centra života mládeže. V květnu oslavil pětasedmdesáté narozeniny a před nedávnem se odstěhoval z rušné farnosti v Ústí nad Labem na faru na dohled od Příchovic. Při té příležitosti mu s rekonstrukcí pomohla také Cesta 121.

Mohl byste přiblížit „příběh“ Příchovic? Komu a jak sloužily?

Jako bohoslovec jsem studoval teologii za královéhradeckou diecézi. Byla tuhá normalizace. A když mělo přijít svěcení, bylo mi řečeno, protože jsem se stýkal s mladými lidmi, že tzv. státní souhlas nutný k duchovenské činnosti v královéhradecké diecézi nedostanu. Po čase jsem díky Ladislavu Kubičkovovi získal souhlas působení v litoměřické diecézi, kde mě přijali. Začal jsem se věnovat mládeži. Vzápětí si mě Státní bezpečnost pozvala na „pohovor“, který trval tři hodiny. A protože jsem „nedorostl do úrovně socialistického člověka“, octnul jsem se jako duchovní o Velikonocích v roce 1979 v malé vesničce, kterou jsem ani nemohl najít na mapě. Byly to Příchovice.

Jaké byly normalizační Příchovice?

Měl jsem k nim ještě dvě další farnosti, Polubné a Desnou. V neděli se tam sešlo v kostelích pár lidí. Prostě mne uklidili na konec světa a já přemýšlel, co dál. Studovat? Navštěvovat lidi? Evangelizovat po chalupách? Tenkrát

mě ale ani nenapadlo, že by se z té obce mohlo stát místo, kam budou léta jezdit ve velkém počtu mladí lidé, a to nejen z Československa.

První velkou akcí byla bratrova svatba, pak začali jezdit mladí přátelé a po pár týdnech jsem viděl, že na faře nejsem nikdy sám. Za dva roky slavilo Velikonoce v Příchovicích již několik desítek účastníků. Na Silvestra nás na faře bylo již 180. V té době to bylo podivuhodné a riskantní. Boží prozřetelnost nechala v Příchovicích vyrůst neformální centrum mládeže, kam jezdily stovky mladých lidí.

Pak přišel listopad 1989.

Najednou jsme se nemuseli skrývat ani se obávat a návštěvníků ještě přibývalo. Protože jsem měl přehled o mládeži v celé republice, uspořádal jsem se souhlasem biskupa Josefa Koukla v roce 1990 první diecézní setkání mládeže v republice. Přijelo pět set mladých lidí. Potkal jsem generálního vikáře Bezděka a on mi řekl: Bylo to krásné, ale co bude teď? Generální věděl, že je potřeba se věnovat mladým lidem. Připravil jsem tedy koncepci práce s mládeží v diecézi, která se dostala na biskupskou konferenci. Biskupové rozhodli, že založí Sekci pro mládež, a protože jsem to prý „vymyslel“, tak její vedení spadlo na mne. Příchovická zkušenost se pak stala inspirací.

Mezitím už stará fara přestala dostávat, a tak biskupové rozhodli o přístavění nového domu. Středisko získalo i oficiální statut i záštitu biskupské konference. Život s mladými pak pokračoval dál již ve svobodě a bez obav, že budeme přepadeni a vyslýcháni Státní bezpečností.

Něco takového se stalo?

Veřejná bezpečnost před rokem 89 okolo jezdila kolem fary stále. Několik měsíců tam třeba stálo auto nad budovou na návsí, dokud nezhaslo poslední

okno na faře. Nebo jednou přijela celá parta „příslušníků“, zvonili a chtěli dělat domovní prohlídku, přičemž uvnitř bylo na třicet lidí. Bránil jsem se, že to jsou přátelé, a tak legitimovali mě a odjeli. Takových příběhů bylo více. Pán Bůh a Panna Maria nad námi drželi ochrannou ruku. Nikdy jsme faru nemuseli zavřít nebo vést návštěvní knihu, kam bychom museli psát jména, adresy a rodná čísla. To by byl konec – mladé lidi by zvali na výslechy a vyházeli je ze škol.

A když se to přehouplo do nové doby?

Na centru vznikl stálý tým, protože jeden člověk a improvizované týmy by vznikající potřeby již obtížně zastávaly. Po převratu už bylo možné zvát spolupracovníky i k delší stálé službě. Říkali jsme jim „týmáci“ a ti se podíli na životě centra dodnes. Jsou dobrým příkladem spolupráce kněží a laiků.

Jak vidíte toto dílo dnes?

Pořád jako Boží. Dnes tam po mně působí již třetí kněz – Jiří Smolek. Pohlížím na Příchovice s vděkem a s radostí. Byl jsem tam letos v průběhu Velikonoc několikrát. Přivítala mě opět skupina mladých lidí – již asi tak pátá generace od založení. Je tam tedy něco nebo spíš někdo, kdo mladé lidi přitahuje. Bůh dal tomu místu vzniknout jako místu podpory pro mladé lidi v dnešní době.

Mladí lidé jsou tam jako doma a za to, co mohou dát. Samozřejmě se shání prostředky, ale se stále přítomnou Boží pomocí se to stále daří. Míst, kam může mladý člověk přijít jako domů a být v bezpečí, pořád není dost. Ani v církvi.

Máte možnost sledovat, co řeší a čím žije dnešní mládež? V čem jsou mladí lidé jiní než v době, kdy jste jim sloužil „exkluzivně“?

Jsou jiní a stále stejní. Ohromně se rozvinuly technologie, média a sociální sítě. Dost často jsou jimi chyceni a musejí se učit tomu „přepychu“ být skutečně svobodní a nenechat se spoutat do těchto sítí. Učit se být sami sebou a být sami s Bohem. Obojí je vzácné. My jsme to svého času měli skoro automaticky, protože telefony byly nanejvýš v budce na návsí a měli jsme

víc času na sebe a na ty druhé v osobním setkání. Stejně tak to bylo s Pánem Bohem. Dnes mladí lidé bojují o čas a svobodu. Pořád hledají, proč tu jsou, kam směřují, k čemu jdou, co je smyslem jejich bytí. Jen jsou u toho pořád on-line a těžko slyší v tom množství hlasů a „učitelů“ v mediích hlas jediného opravdového učitele, Ježíše Krista.

Ubývá dobrých rodin, které se často rozpadají v epidemii rozvodů, a mladým lidem chybí zázemí a opora rodiny, kterou jim je zapotřebí často alespoň trochu nahradit. Já si někdy připadal jako táta a máma v jedné osobě. Ne že by nebyli materiálně nezabezpečeni, ale duchovně strádají.

A v čem jsou stejní?

Pořád chybují, hřeší a provádějí lumpárny. Ale mají smysl pro ideál a hledají dobro, přátelství, opravdovou lásku, pravdu. Jsou jiní, ale stejní ve vysokých ideálech a já tvrdím, že je nikdo nezíská ředěním evangelia.

Diecézní volejbalový turnaj

Diecézní centrum pro mládež organizuje několik sportovních turnajů, ve kterých mohou mladí změřit svoje síly. Tak se loňský rok připojil k fotbalovému a florbalovému turnaji i turnaji ve volejbalu.

Druhý ročník volejbalového turnaje se uskutečnil 16. května v Jablonci nad Nisou. „I přes menší počet týmů byla na turnaji skvělá atmosféra a díky zapálení a nadšení všech zúčastněných týmů se můžeme těšit i na další ročník,“ řekl o turnaji jeho organizátor Honza Praus.

Po litéch zápasech se prvního místa zmocnil OZZO tým z Jablonce nad Nisou. Třetí místo vybojoval tým „Zbitkáči“ JBC, který byl sestaven z lidí, kteří při

Nedávno jste se přestěhoval z poměrně rušné farnosti v Ústí nad Labem do sousedství Příchovic. Jak vám tu je?

Nic mi tady v Tanvaldu neschází. Zatím bydlím v podnájmu a fara se opravuje i díky spolupráci se sdružením Cesta 121. Je tu krásné prostředí, hory a já vděčně žiji tři a půl kilometru vzdušnou čarou od Příchovic. Je to návrat v jiné situaci a v jiném věku. Jsem zdravotně v pořádku a hodně si dávám pozor, co po mně Pán Bůh chce a bude chtít. Jsem si vědom, že prožívám podzim svého života. Jak to říkal sv. František: dávám pozor, jaký udělá Pán Bůh první krok, a já pak udělám druhý.

Sám jste zmínil, že po stěhování do Šumberku nad Desnou, tedy do farnosti Tanvald vám pomáhala Cesta 121, s čím?

Práci Cesty 121 sleduji už mnoho roků s vděčností za jejich pomoc starším kněžím, zvláště pak těm, kteří se po-

šli na turnaj bez týmu. Tým „Zbitkáčů“ překvapil, protože i po neúspěchu v základní skupině nakonec porazili v zápase o bronz tým Rybičky.

„Paradoxně bývá atmosféra na volejbalovém turnaji lepší než na fotbalu nebo florbalu, kde se každý rok stabilně sejde 10–12 týmů,“ dodal Honza. Příští volejbalový turnaj je již nyní naplánován na 15. 5. příštího roku.

Snímek Martin Lukeš

Florbalové klání severočeské mládeže

Diecézní florbalový turnaj se letos uskutečnil poštěstě na sklonku února v Jablonci nad Nisou a zúčastnilo se ho 12 týmů.

„Pro svou oblíbenost se na něm potkávají skoro stejné týmy, které si přivázejí své fanoušky. Tudíž to má atmosféru velkých turnajů,“ popsala Hana Tahotná, jedna z organizátorek turnaje. Letos se v soupiskách objevilo věkové rozmezí od nejmenších florbalistů po „zkušené kmety“. O vítězství však nerozhodoval věk, ale to, jak urputně hráči hráli.

týkají se zdravotními problémy. Nám Cesta pomohla finančně při rekonstrukci fary. My tady na Šumberku máme pěknou budovu, vypadá jako vila, ale více než polovina z ní je školka. Takže ten prostor pro život farnosti a kněze je malý. Ale protože nejsme velká farnost, tak to nevadí. Je důležité, aby se místní komunita měla kde scházet v kulturním a příjemném prostředí. A také abych já měl kde žít. Vnitřek fary potřeboval gruntovní opravu – předělat sociální zařízení, vytvořit kněžský byt, abych měl alespoň kus soukromí. Ale je tu také farní sál, kuchyně – prostě náklady byly vysoké a bez pomoci Cesty 121 bychom to nedokázali zvládnout. Jsem velmi vděčný, že místní církev bude mít zázemí, bude zde důstojný prostor, kde se sejit, povzbudit se, dát si po mši svatě kafe, a daleko snadněji se bude vytvářet farní společenství. Vzniká pro to pěkné prostředí. Díky, celá naše farnost i já jsme moc vděční za pomoc.

Jindřich Hejna

I tomto ročníku znovu obhájil první místo tým Rychnov de Vambéro, stříbro si odnesl tým Orel Studenec A a bronz Orel Studenec B.

Snímek Jan Praus

Synoda zástupců mládeže

V sobotu před Květnou nedělí se setkali vybraní zástupci mládeže, kaplani pro mládež a laici aktivně pracující s mládeží k synodnímu zamýšlení nad otázkou: Jak ovlivňuje digitální prostředí a užívání umělé inteligence mladého člověka ve vnímání sama sebe a světa v prožívání mezilidských vztahů a víry.

Součástí setkání byla také mše svatá s otcem biskupem. Myšlenky a impulzy ze synodních skupin mu poté mohli účastníci představit.

Snímek Hana Tahotná

Se zasypaným kostelem jsou nejmenší starosti

K čemu jsou kostely, do kterých nikdo nechodí? Proč k nim místní často nemají vztah? A kdy bude zpřístupněn zasypaný kostel v Radovesicích? V průběhu příprav na Noc kostelů jsme zastihli na teplické faře Roberta Kotyšana, který už osm let zachraňuje venkovské kostely v okolí Teplíc.

Máte na starosti několik venkovských kostelů na Teplicku. Co tato práce obnáší?

Pracuji pro litoměřické biskupství jako správce ve věcech materiálních venkovských farností v Modlanech, Kostomlatech pod Milešovkou, Křemýži, Světcu u Bíliny a Radovesicích. Starám se o veškeré opravy, administrativu, finance, organizování akcí atd. Snad s výjimkou Světce, kde jsou každou

venkovských kostelů spadajících pod teplickou farnost vzal pod sebe a jako zaměstnanec litoměřického biskupství na částečný úvazek jsem teď administrátorem těchto farností.

Když tam není komunita věřících, pro koho tam ten kostel je?

Ten kostel byl budován v úplně jiných historických, sociálních a náboženských souvislostech. Dnes je věřících velmi málo, takže je kostel vnímán spíš jako kulturní dědictví, ale stále by měl odkazovat k věcem, které nás přesahují. Klíčová je pro mě v péči o kostel aktivizace místních, kterým se ten kostel musí skutečně navrátit, aby ho vnímali jako svůj. Aby se ta schránka zase znovu naplnila životem – bude mít třeba jinou formu než dřívě, ale musí to být živé místo.

V poslední době se hodně řeší převody kostelů na obce. Co si o tom myslíte?

To je a není poměrně složitá otázka. My, jako společenství věřících, tedy církev, se musíme chovat ekonomicky, stejně jako každá rodina. Rád o naší situaci v litoměřické diecézi používám přirovnání, že v současných počtech věřících a počtech kostelů jsme jako rodina, která má ohromnou vícegenerační vilu, ale reálně využijeme jen 1+kk a peníze máme pouze na natření okapů. Takhle je to i s kostely – je nás omezené množství, máme omezené množství peněz, máme omezené schopnosti a možnosti, ale máme

taky ohromné dědictví z minulosti, o které máme povinnost se postarat. Ty kostely nikdy nepatřily v pravém slova smyslu církvi. V minulosti se o ně vždy starali tzv. patroni nebo movití donátoři – to mohl být místní šlechtic, místní bohatší sedlák, místní samospráva, nadace... Čili bylo to společenství lidí žijících na daném místě. Myslím, že cesta převodu do majetku obce je jediná možná. Nám se podařilo převést již dva kostely a rádi bychom v této cestě pokračovali.

Jedna věc jsou tedy chybějící lidské zdroje, absence komunity věřících, kteří by se o kostel starali. Druhá věc je ale neméně zásadní – kdo někdy opravoval památku, ví, že peníze jsou až na prvním místě. Jak sháníte peníze na kostely tam, kde není dost věřících na to, aby byli schopni se o ně postarat?

Farnosti, které obhospodařují, mají minimální příjmy, takže je to otázka vyhledávání vhodných dotačních titulů a fundraisingu. Tímto způsobem získané peníze vystačí na záchranu kostelů a řešení havarijních stavů, ale rozhodně ne na jejich komplexní rekonstrukci. Ta může přijít, až když se podaří ty kostely převést obcím, které na rozdíl od nás mají lidské a administrativní zázemí a alespoň nějaké finanční možnosti, tedy i lepší možnost čerpání dotací. Anebo pokud se třeba jednou změní situace a kostely budou opět plné.

Co se vám v poslední době ve vámi spravovaných kostelích povedlo?

Z oprav bych určitě zmínil generální opravu oltáře v Kostomlatech pod Milešovkou, to byla víceletá akce, protože oltář byl už v havarijním stavu. Podařilo se nám vyměnit střechu na kostele v Křemýži a kompletně zrekonstruovat boční loď v kostele ve Světcu u Bíliny včetně rekonstrukce oltáře. Srdceční záležitostí pro mě je vybudování meditačního prostoru sv. Jana Boska z bývalého skladiště v krásných románských kulisách světeckého kostela.

V rámci možností se snažíme vracet i v minulých dobách roztroušené věci zpátky do kostelů, odkud pocházejí. Takto se nám letos podařilo díky spolupráci s administrátorem oseckého kláštera navrátit do kostela v Kostomlatech zvon, který se po druhé světové válce ocitl právě v Oseku.

A pokud jde o výzvy, akce a směřování do budoucna?

Pro mě je to určitě větší propojování kostelů s životem těch obcí. Otevírat ty kostely životem pro mě byla základní věc hned od chvíle, kdy jsem je přebíral. Takže tam pořádáme koncerty, zvláště ty adventní se těší velké popularitě, Noc kostelů, obnovili jsme tam poutní mše, aby to místo co nejvíc žilo. A to na sebe nabaluje další život, možnosti, kontakty. Je důležité, aby si místní – i skrze tyto akce – vybuchovali k tomu kostelu vztah. Pokud je kostel stále zavřený a jen jednou za dva tři roky se otevře, pak je mrtvým místem, k němuž nikdo žádný vztah mít nemůže...

Dá se obecně říci, kdo jsou lidé, kteří se pak kolem toho ožívajícího kostela začnou angažovat, které to zajímá, kteří mají chuť se o ten kostel starat?

Jeden z nich, který se stará o kostel v Křemýži, v dobrém říká: „Jsou to divní lidi!“ (smích) Teď vážně: Jsou to často lidé, kteří mají nějaký kulturní přehled, vztah k historii, k místu, kde žijí, mnohé z nich oslovují i křesťanské myšlenky a hodnoty a někteří se pak třeba i stanou věřícími.

Do hledáčku širší veřejnosti se čas od času dostane kostel Věch svatých v Radovesicích, který navíc jako jediný z nich neexistuje – je zasypan v hloubce asi 60 metrů pod zemí. Jak k tomu došlo?

V roce 1983, kdy byl společně s celou obcí Radovesice kostel zasypan hlušinou z nedalekého Lomu Bílina – v rámci budování výsypky bylo zasypano celé údolí, v němž Radovesice ležely. Tamní farnost de iure stále existuje, ale má už v okolí jen pozemky, a já s oblibou říkám, že tento kostel je můj nejoblíbenější, protože jsou s ním nejmenší starosti.

Před lety přišel tehdejší student architektury na Technické univerzitě v Liberci Adam Kössler s nápadem zpřístupnění kostela.

Nápad je to jistě dobrý, myslím, že by to bylo ohromné turistické lákadlo, ale reálně je to samozřejmě jak stavebně,

tak finančně neproveditelné. Nicméně člověk musí mít nějaké sny.

V současné době na celém území výsypky probíhají dokončovací rekultivační práce, zalesňování pozemků a díky obci Hrobčice vzniklo v místě bývalého kostela nádherné pietní místo. Je určitě důležité si osud toho kostela připomínat, ale ne až tak kvůli minulosti jako kvůli budoucnosti. Drancování severočeské krajiny stále není u konce, přichází stále znovu, jen v jiné podobě – např. stavby fotovoltaických elektráren, těžby lithia apod. A právě kostel v Radovesicích nám připomíná, abychom si toho, co tu máme, vážili.

Obce v zasypaném údolí byly vyklizeny na přelomu 60. a 70. let, což není až tak dávno. Scházejí se ještě pamětníci?

Scházejí, a právě i u příležitosti Noci kostelů. Když jsme si připomínali 40. výročí zasypaní toho kostela, oslovili jsme pamětníky a uspořádali Noc kostelů právě i na místě zasypaného kostela. Dokonce jsme na místo přinesli i některé artefakty z mobiliáře kostela, jichž se dochovalo poměrně hodně, od zajímavosti v archivu přes obrazy, sochy apod. Značná část toho mobiliáře je uložena v kostele v Kostomlatech pod Milešovkou, kde si člověk může prohlédnout základní kámen, velký oltářní obraz a již zmíněné sochy.

Když jste zmínil Noc kostelů – jak ji prožíváte z pozice organizátora?

Jako účastník jsem se Noci kostelů ještě neúčastnil, organizují ji letos už dvacátým rokem! Pro mě je to naprosto úžasná akce, která otevírá prostor všem lidem bez rozdílu. Je to možnost seznámit se nejen s prostorem, ale i s lidmi, s místní komunitou. Každý rok se na to moc těšíme a snažíme se připravit co nejbohatší kulturní program, který se lidem asi líbí. Jsou tam pokaždé dvě skupiny lidí – jednak místní, kteří se Noci kostelů každoročně rádi účastní, a jednak lidé, kteří objíždějí více kostelů. Řekl bych, že je to tak půl na půl. Velkým přínosem Noci kostelů je, že vznikají spousty nových kontaktů a vzta-

Během Noci kostelů v Radovesicích bylo možné si prohlédnout i historické fotografie zasypaného kostela i obce

hů, někdy dokonce přicházejí lidé s nabídkou pomoci s péčí o kostel.

Co vám na Noci kostelů dělá největší radost?

Asi otevřenost toho prostoru. Pro venkovské kostely je to – nakolik to zní kruté – jediný den v roce, kdy ten kostel opravdu zajímá větší množství lidí. Důležité pro nás je, že se snažíme kostely zpřístupnit úplně celé, včetně všech prostor, kam se lidé běžně nedostanou. Necháváme návštěvníky zahrát si na varhany, mohou si i zazvonit na zvon z roku 1547 ve Světcu. Vkládáme do nich tu důvěru a vyplácí se to – bývají nadšení!

Autorem fotografií je Petr Macek

Radovesický kostel Věch svatých těsně před zasypaním. Za dvě hodiny již bylo po všem.

Během natáčení kampaně na podporu stavby teplického salesiánského centra Živý dům byl kufr na 20 milionů ještě prázdný. Peníze se však získat podařilo a Živý dům dnes slouží lidem všech generací.

neděli mše a schází se zde maličké společenství věřících, jsou to tzv. mrtvé farnosti – žádní věřící tam nejsou. Někde se ale vyskytují alespoň místní, kteří se o osud svého kostela zajímají. Farnost bez věřících je jako spolek, který nemá členy, ale má majetek, o který musí pečovat.

Jak jste se k takové práci dostal?

Poté, co jsem byl v dospělosti pokřtěn a vstoupil mezi salesiány spolupracovníky, mě napadlo, že bych rád odlehčil teplickému faráři, aby se mohl více věnovat duchovní službě a méně řešit administrativu nebo opravy kostelů. On tu potřebu měl, tudíž jsem si všechny věci okolo hmotného zajištění

Neobyčejné Velikonoce obyčejného bohoslovce

Na Zelený čtvrtek v samotném závěru Missy chris-matis povolal před shromáždění kněží z celé diecéze Stanislav Příbyl jednoho z „našich“ bohoslovců Matouše Marka. S jeho svolením jim oznámil neradostnou zprávu: je vážně nemocný. Po Velikonočních napsal Matouš text, který vyšel

Breviář

Asi jste už slyšeli o breviáři. Denní modlitba církve neboli breviář je denním chlebem především kněží, protože se k ní zavázali. Každý den se posvěcuje tím, že v různých částech odříkáváme žalmy. A bohoslovci se postupně učí takto modlit.

Žalmy pro Velikonoce jsou vybrány tematicky k jednotlivým dnům, abychom je mohli prožít spolu s Kristem. Témata bolesti, utrpení, nespravedlnosti nebo opuštěnosti, ze kterých se často rodí chvála Boha, naděje a vlastně radost, tak tahle témata jsou v breviáři Svatého týdne nahuštěná.

A já jsem dobře známá slova tentokrát opakoval úplně jinak. Jako bych já byl autor takového zpěvu. Snad poprvé jsem si myslel, že vím, co prožíval žalmista, když na nějaký svitek psal slova

svých nehlubších modliteb. Věřím, že mě tahle zkušenost breviáře na cestě ke kněžství hodně posunula. A klidně někdy breviář zkuste i vy – je na to mobilní aplikace.

Nezasloužená láska

Tohle je jedno z velice silných témat Velikonoc – nezasloužená láska. My jsme si Ježíšovu lásku nezasloužili svou dokonalostí. On přišel jen tak, z lásky.

O Velikonocích mi Kristus dal možnost dívat se na takovou lásku. Tolik lidí, se kterými jsem se dlouho neviděl, moc neznal nebo nebavil, mi začalo psát, že je to mrzí a myslí

na mě. Nejdůležitější ale byla jedna návštěva. Zazvonila u nás jedna věřící holčička z Litoměřic a přinesla mi kytku, abych se o ni v nemocnici staral. Nařídila mi uzdravení, protože se se mnou chce ještě někdy vidět, a udělala mi křížek. Nechápal jsem, proč přišla,

ještě s kytkou. Vždyť jsme se nikdy extra nebavili, je o dost mladší, mnohem líp znám její brácha... Nezasloužená láska!

Velká a krásná církev

Úplně nejužasnější ale bylo svědectví o církvi. Nechci se vyťahovat tím, kolik lidí se za mě modlí. Chci se pochlubit naší mámou církví, kterou Kristus geniálně založil.

Náš otec biskup mou nemoc oznámil na Zelený čtvrtek kněžím z celé diecéze. Jeden z nich udělal sdílenou tabulku a poprosil spolubratry, aby se do ní zapsali. Každý den mých dvou měsíců v nemocnici za mě bude sloužena mše svatá.

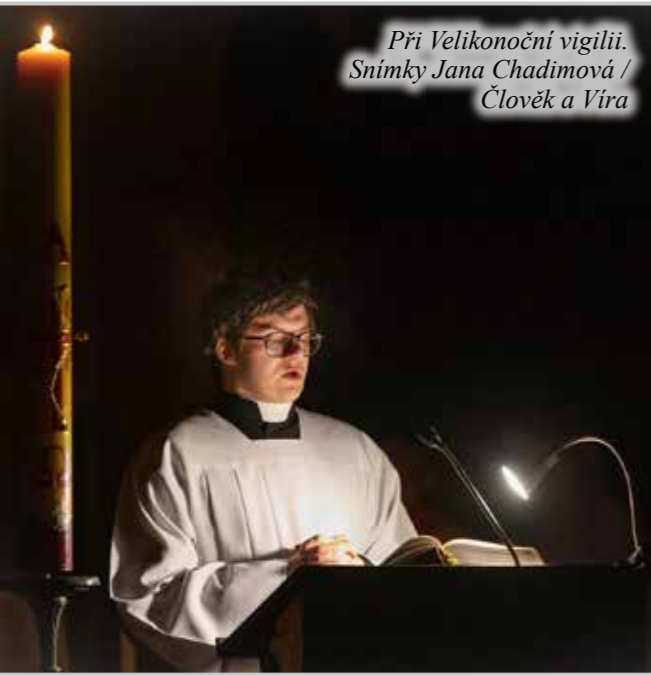
Na Velký pátek mi jeden farník oznámil, že si volal s rektorem z Afriky. 500 ugandských bohoslovců (z jedné diecéze) se modlilo křížovou cestu za jednoho z bohoslovců litoměřických. A desítky,

S rektorem semináře P. Tichým během léčby v Praze

Při Velikonoční vigílii.
Snímky Jana Chadimová /
Člověk a Víra

v „klučičím“ časopise Tarsicius. Poskytl ho i čtenářům Zdislav.

V pražském semináři padla super nabídka. Mohli jsme si prodloužit velikonoční volno o dva dny. Většinou se domů jezdí v úterý po mši a škole, letos jsme mohli odjet už na Květnou neděli. A protože do Svatého týdne bohoslovci vstupují se svými biskupy a do mých rodných Litoměřic jela celá naše diecézní parta, vzal jsem kufr a zůstal doma.

Máte leukémii

Od února mě bolela noha. Já i doktoři to přikládali jedné zimní túře. Raději jsem se ale doma objednal ke své lékařce. Tam jsem šel v pondělí. V úterý odpoledne mi volala výsledky odběrů a ve středu ráno jsem seděl s maminkou v pražské nemocnici. Po dalším zkoumání zazněla diagnóza: „Máte leukémii.“ Takhle drsně to pan doktor neřekl. Mluvil velice vlídně a snažil se co nejvíce mně i mamce pomoci. A to se mu povedlo. Ač mi nabízel okamžitý začátek hospitalizace, dohodli jsme se, že začnu brát léky doma a nastoupím po Velikonocích.

A jak jsem s leukémií prožíval Vzkříšení? Chtěl bych se podělit o tři momenty.

ted' už možná stovky lidí psaly mně nebo rodičům, že se budou modlit.

Když jsem na Bílou sobotu zpíval Exsultet, úplně jinak jsem vnímal tahle slova: „Raduj se i ty, matko Církvi, zkrášená leskem tak jasného světla! A v mohutném zpěvu lidu...“ Ten zpěv je opravdu mohutný!

Pro povzbuzení v těžkostech s prosbou o modlitbu a díkem za ni

Matouš Marek, bohoslovec

HURÁ na prázdniny!

A máme tu prázdniny! Čas léta spojený s absencí školní výuky a s čerpáním dovolené. Etymologie slova prázdniny bije do očí. Jedná se o prázdné dny. I když se na prázdniny a dovolenou těšíme, skýtají jeden velice těžký úkol – něčím tyto prázdné dny naplnit.

Egypt – ideální destinace?

Rád bych se odpíchnul od jednoho dlouhého biblického příběhu. Egypt, kam možná někdo z vás na dovolenou už vyrazil, nebo dokonce letos pojedete, se v tomto příběhu nejeví jako ideální destinace.

Když starozákonní Izrael vycházel z Egypta, nastaly mu v jistém smyslu slova prázdniny. V Egyptě měl co na práci a při cestě do zaslíbené země ho kromě putování nic zvláštního nečekalo. Hospodino va péče zajistila dovolenkový balíček all inclusive. Ráno se nabízel speciální chleba, který si vysloužil pojmenování „Co to je?“, hebrejsky „Mán hú?“, tedy mana. Večer se naopak servírovaly křepelky. A když byla žízeň, Mojžíš otevíral prameny ve skalách nebo hořkou vodu kusem dřeva přefiltroval na chutně sladkou.

Snad nám pohled na toto putování vyvolaného národa pomůže zamyslet se nad tím, jak naplnit prázdniny.

Putování

První impuls může přijít skrze hlavní náplň čtyřicetiletých prázdnin – pouť. Vydat se na pouť, jak asi dobře víme, obnáší opuštění svého komfortu, fyzickou zátěž, určitou formu oběti, ale také konkrétní cíl, který jsme si vytyčili a ke kterému směřujeme. V putování můžeme spatřovat taky obraz našeho pozemského života, o kterém koneckonců mluvíme jako o pouti. Máme jasný cíl, tím je Boží království, a jdeme k němu cestou, na které musíme zapírat sami sebe, brát na sebe svoje kříže a obtíže, umět se obětovat. Zatím to jako lákavá nabídka na prázdniny moc nezní. Co tedy přidat, aby se pouť vyšplhala na pomyslném žebříčku mezi preferované prázdninové aktivity?

Putování nás mění. Jako skaut-rover pravidelně o prázdninách strávím minimálně týden právě putováním. Skautské akce

u dospělých jsou koncipované jako poutě, a to jednoduše proto, abychom měli příležitost se posouvat, a to nejen fyzicky z jednoho bodu do druhého, ale i lidsky a duchovně. A měnit se mohou i věci, které my sami změnit nedokážeme. A to se děje tehdy, pokud je svěříme Hospodinu. To zažili třeba emauzští učedníci, když dovolili Ježíši přidat se na jejich putování. Po celém dni cesty jsou úplně jiní.

Často mluvíme o synodě. Tohle slovo znamená „společná cesta“. Právě o prázdninách ji můžeme zažít nejenom na papíře nebo vývěskách kostelů, ale na vlastní kůži. Zkusme vyrazit na nějaké putování, na nějakou pouť – na nedělní mši do jiné farnosti, na poutní místo, ke kapličky v přírodě, pešky, na kole... A hlavně s někým. Minimálně s Kristem. Ale můžeme přizvat i rodinu, farnost, svoje přátele (třeba i nevěřící) nebo někoho, s kým jsme rozhádání a neusmířeni. Bude to náročné, ale promění nás to.

Táboření

Izraelité nestrávili celé prázdniny na nohách. Potřebovali si pravidelně oddechnout a tak se tu a tam na nějakém pěkném místě utábořili, třeba když přišli do Elimu. Svatopisec toto místo popisuje velice hezky. Bylo tam 12 pramenů a 70 palm. Církevní otcové v tom viděli předobraz 12 apoštolů a ještě jiných 70 (resP. podle Vulgáty 72) učedníků. Tenhle verš ale nemá jenom symbolický význam, popisuje především opravdu krásnou přírodu. Zkusme si to jenom představit.

Kdybychom se zeptali různých odborníků, jestli je dobré chodit do přírody, asi nedostaneme zápornou odpověď. Někdo bude vyzdvihovat hodnotu pohybu, někdo snižování hladiny stresu, jiný posilování imunity nebo podporu bystrotosti a kreativního myšlení. O čem bych referoval jako bohoslovec? O setkání s Autorem, které nenabízí žádná jiná volně přístupná umělecká výstava. Jedno

z nejhezčích biblických setkání tohoto druhu zažil asi Abrahám, když za největšího letního vedra seděl před svým stanem ve stínu Mamreovy doubravy.

Čas prázdnin určitě můžeme využít pro pobyt v přírodě. Ať už to bude táboření, nebo obyčejná procházka. Můžeme si všimnout krásy, kterou Stvořitel vložil do tvorů a věcí kolem nás, a jednoduše žasnout. Děti na tábořích mají příležitost v takové nádheře týden nebo dva žít! A ani nám nikdo nebrání vzít stan a vyrazit někam do přírody. To rozhodně není ztracený čas.

Práci nechat za sebou!

Určitě není od věci vyrazit na nějakou pořádnou dovolenou, ať už do zahraničí, nebo u nás. Máme právo na odpočinek. Hospodin k němu určil jeden den týdně a naši zaměstnavatelé přidali několik týdnů ročně. Jak nás na dovolené může inspirovat zmiňovaný příběh Exodu?

Izraelité nejdnou vzpomínali na Egypt, jak jim bylo dobře, jak měli dost masa, ryb, melounů, pórku a cibule... Vypadá to, že by se chtěli vrátit, znovu pracovat,

třeba v nelidských podmínkách, hlavně s dobrou kuchyní. Nemůže to vypadat podobně, když si bereme práci na dovolenou? Když řešíme pracovní hovory a po večerech odpovídáme na e-maily? Možná se nás tenhle zlovyk netýká, ale je nebezpečný. Hospodin chce, abychom si skutečně odpočinuli. Práci máme nechat v práci, za sebou, v Egyptě. A máme to udělat přesto, že si uvědomujeme benefity svého platu a důležitost svého zaměstnání. Pán je nám vzorem ve stoprocentním odpočívání sedmý den, na konci stvoření světa. A i Kristus zve učedníky navrátivší se z první služební (misijní) cesty: „Pojďte i vy někam na opuštěné místo a trochu si odpočíte.“ (Mk 6,31)

Růst ve víře

Exodus přináší i jednu temnou kapitolu putování, když se Mojžíš vzdal na horu Sínaj a lidé si mezi tím vytvořili modlu. Dělají to možná s dobrým úmyslem, ale dobře to rozhodně nedopadne. Prázdniny mohou být čas, kdy poskytneme naší

víře růst. Jak se ale nesehnout a nevybočit z širokého proudu katolicí? Může to být dobrá kniha s křesťanskou tematikou, zhlédnutí nějaké duchovní přednášky na YouTube nebo poslech papežových katechezí v češtině na Vatican News, která nám v čase volna nabídne směr a ukotvení. Třeba se nám během roku uhnízdila v srdci nebo v hlavě nějaká nejasnost, pochybnost, nejistota. Tohle může být dobrý způsob, jak si nepostavit zlaté tele, ale umožnit svojí víře vyrůst.

Variant, jak naplnit prázdné dny, je nepřeberné množství. Věřím, že s Boží pomocí se nikomu z nás nepovede naplnit je ještě větší prázdnotou, ale naopak využít jako čas požehnání a Boží blízkosti.

Přeji Vám, ať se s Hospodinem nemíníte a letošní prázdniny prožijete i s patřičnou duchovní přítuť.

Matouš Marek, bohoslovec, snímky archiv skautů

Jak dále s údržbou? Jak dále s údržbou kostelů?

Před deseti lety začala Děčínsko-podmokelská vlastivědná společnost pomáhat s údržbou a opravami farního kostela sv. Františka Xaverského v Bělé u Děčína. Dekáda nabízí prostor pro rekapitulaci i sdílení zkušeností, které zde nasbírali – snad i inspirativní pro ty, kteří se buď jako profesionálové nebo jako dobrovolníci věnují podobné práci.

Příklad z Bělé u Děčína

Pozdně barokní kostel v Bělé byl postavený na místě starší kaple v letech 1788–1792. To byla doba josefských reforem, kdy se z praktických a správních

Kostel sv. Františka Xaverského v Bělé u Děčína po opravě fasády v roce 2021

důvodů rozšiřovala síť farností a na zřízení a správu nových kostelů přispíval tehdejší náboženský fond. Bělá byla povýšena na farnost v roce 1852 a farností je právně dosud. Velké opravy se kostel dočkal v době stého výročí své výstavby a pak ve 20. letech 20. století, kdy byl bělským duchovním správcem farář P. Theodor Trompeter. Po druhé světové válce a vyhnání českých Němců ze země kostel ještě několik let fungoval. Pak byl v době komunismu uzavřen, sloužil jako skladiště mobiliáře ze zchátralých a demolovaných kostelů v okolí a sám chátral.

Od roku 2000 je z iniciativy neoficiálního bělského kostelníka Karla Steina, který s rodinou obývá farní budovu, a péčí farnosti Děčín-Podmokly, odkud je Bělá excurrento spravována, kostel po malých a větších krocích obnovován a postupně ožívá. V roce 2016 se přidala Děčínsko-podmokelská vlastivědná společnost, která se zrodila ze spolku Iniciativa pro děčínský zámek. Nejdříve drobnými příspěvky, potom organizační a finanční pomocí v poslední fázi projektu restaurování okenních vitráží, a nakonec sama většími stavebními akcemi, které již začala přímo organizovat.

Smlouva s farností

Od roku 2019 a pak znovu od roku 2024 s výhledem do roku 2030 jsou aktivity vlastivědné společnosti kolem bělského kostela upravené smlouvou s farností schválenou biskupstvím. Jedná se

o smlouvu o zajišťování, provádění a financování údržby a oprav kostela. Podle tohoto dokumentu je spolek oprávněn zastupovat farnost při jednání s úřady, zejména s orgány památkové péče, shromažďovat prostředky na opravu kostela, žádat o dotace a připravovat a objednávat stavební práce, a to v roli investora. Není to nájemní vztah. Odpovědnost je tak sdílena oběma partnery. Jedná se o spolupráci. Cílem spolku je na jedné straně pomoci památce finančně a ulehčit duchovnímu správci od materiálních starostí a administrativy, na druhé straně mít kontrolu nad shromážděnými penězi pro účely oprav kostela a také nad kvalitou prováděných prací s ohledem na architektonické a umělecké hodnoty stavby.

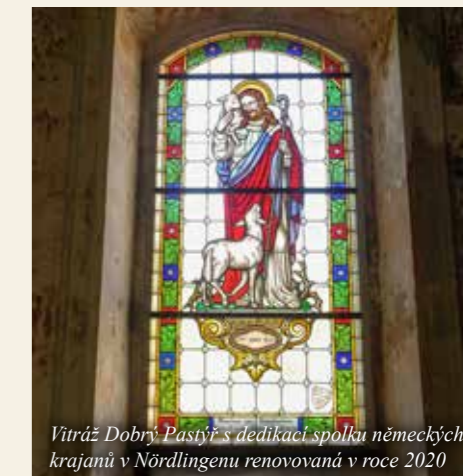
Pomoc s opravami

V letech 2016–2025 bylo do opravy kostela v Bělé prostřednictvím Děčínsko-podmokelské vlastivědné společnosti investováno více než 2,5 milionu korun. Největší akcí, kterou spolek v Bělé zrealizoval, byla obnova fasády v roce 2021 v hodnotě 1,8 milionu korun. Finanční prostředky, které spolek využívá, pocházejí z nejrůznějších zdrojů. Je to vlastní vydavatelská činnost, dary od členů, německých krajanů a dalších dobrodinců, dotace od Česko-německého fondu budoucnosti a Ministerstva kultury ČR. Podstatné jsou také dary od velkého děčínského mecenáše a zároveň člena

Socha P. Marie Immaculaty na průčelí kostela restaurovaná v roce 2025

spolku Valdemara Grešíka a jeho firmy Natura, která má nedaleko od kostela své sídlo a provozy. V roce 2023 od něj spolek obdržel dvoumilionový dar – spolu s dalšími prostředky jej využívá jako finanční spoluúčast při žádostech o dotace a zároveň se je snaží odpovědně spravovat využíváním vhodných investičních nástrojů. Svěřené finanční prostředky spolek neutráčí, ale rozmnožuje je. Jedná se tedy o jakýsi „kvazifond“ pro účely oprav kostela s dlouhodobější časovou perspektivou.

Vitráž Dobrý Pastýř s dedikací spolku německých krajanů v Nördlingenu renovovaná v roce 2020

Administrativní těžkosti

Spolupráce s farností funguje po celou dobu bezvadně, v době dnes penzionovaného faráře P. Františka Jiráka i po příchodu nového duchovního P. Davida Horáčka a jeho dvou spolupráteřů z kongregace redemptoristů do Podmokel v září 2025. Výborně se daří i kooperace s orgány památkové péče na úrovni magistrátu i památkového ústavu a s pracovníky biskupství. Tento model spolupráce má však i svá úskalí. Spolek není vlastníkem stavby. A tak i když do ní investuje peníze, nemůže, byť je plátcem DPH, uplatňovat nárok na vratku daně. Zároveň při vypočítávání spoluúčasti v rámci dotací musí pracovat s částkami bez DPH, i když skutečné náklady spolku jsou účtované s touto daní. Druhým problémem je, že ne všichni poskytovatelé dotací uznávají spolek jako oprávněného zadatele. Stalo se tak v případě Ústeckého kraje, který má poměrně štedrý program na opravu památek, nicméně Děčínsko-

-podmokelskou vlastivědnou společnost odmítá na rozdíl od ministerstva kultury jako žadatele o podporu kostela v Bělé respektovat. Zatímco s daňovými problémy se musí Děčínsko-podmokelská vlastivědná společnost smířit, v případě Ústeckého kraje věří, že tuto situaci úřad a krajský zastupitelé časem pochopí a svá pravidla pro poskytování dotací na opravu památek upraví.

Péče o hmotné kulturní dědictví

Církev se v současné době po restitucích a v čase blízkého se dokončení odhlášení od státu nachází v situaci, kdy musí vedle duchovních záležitostí uvažovat v mnohem větší míře než dříve také o zásadních praktických a finančních otázkách. Jednou z nich je také péče o hmotné kulturní dědictví.

V době dvou totalitních režimů 20. století byl zcela zničen starý patronátní systém, který byl finančně založen na kombinaci zdrojů od patronů, obcí, náboženského fondu a od množství různých soukromých fondů a nadací. Odpovědnost za vše převzal stát. Nyní tato éra skončila. Vznikají proto nové struktury, které by měly být efektivní, důvěryhodné, ote-

vřené a rozmanité dle různých podmínek a tradic v jednotlivých diecích a farnostech. A to s partnery uvnitř i vně církevní správy. Někde na této rovině se pohybují aktivity Děčínsko-podmokelské vlastivědné společnosti.

V loňském roce spolek dokončil s podporou ministerstva kultury restaurování tří soch na průčelí kostela – sv. Floriána, sv. Šebestiána a Panny Marie Immaculaty. V letošním a příštím roce se bude věnovat

Interiér bělského kostela, čekající na svou obnovu

zbývajícím dvěma sochám z čelní fasády a zvažuje možnosti opravy interiéru. Kostel je možné po dohodě a podle potřeby navštívit kdykoliv, o Noci kostelů a o pouti kolem svátku sv. Františka Xaverského v prosinci.

Všem, kteří s námi spolupracují a pomáhají nám, Pán Bůh zaplať!

Otto Chmelík, předseda Děčínsko-podmokelské vlastivědné společnosti

Velikonoce v Příchovicích

K oslavě Velikonoc – největšího svátku křesťanského roku – se v centru pro mládež v Příchovicích každý rok setkávají stovky mladých nejen z litoměřické diecéze. I letos se zde mládež setkala ke společné modlitbě, práci a slavení svátků.

Diecézní centrum života mládeže Křížovatka Příchovice je místem, kde se celý rok setkávají mladí věřící. „Jme společenstvím otevřeným pro každého člověka dobré vůle, místem, kde mohou mladí lidé nacházet přijetí, přátelství, rodinu,“ říká o. Jiří Smolek.

Oslava Velikonoc v centru není jen návštěva kostela, jak by to mladí mohli prožít ve svých farnostech. Účastníci jsou vyzváni k tomu, aby se zapojili do společné přípravy oslav, a mnozí z nich se zapojují přímo do liturgie. „Je to cesta budování společenství, při společné práci se lidé sblíží a poznávají se,“ řekl účast-

ník Pavel Kirshner. Pro mladé je ve velikonočních dnech připravena řada aktivit, které jim mají pomoci lépe je prožít.

Večer zeleného čtvrtku si mladí připomínali Poslední večeří Páně při sederové večeři, která byla inspirována židovskými zvyklostmi. „Je zajímavé prožít čtvrté večer podobně, jako ho mohli prožívat apoštolové,“ doplnil Pavel.

Na Velký pátek byla pro mladé přichystána dramaticky ztvárněná křížová cesta, letos zaměřena v duchu roku smíření, který vyhlásil arcibiskup. „Cílem bylo pohlédnout na různé oblasti, kde člověk smíření potřebuje. V jednotlivých zastaveních se účastníci mohli smířit s vlastní omylností, ubohostí nebo třeba smrtí,“ řekla o křížové cestě její autorka Wanda Nováková.

Sobota byla plná příprav na večerní slavnostní vigílie, účastníci se zapojili do ztvárnění liturgických čtení, ale i nácviku zpěvu a liturgie. Na faře mohli pomoci s přípravami na večerní slavení. „Během Bílé soboty bylo cítit napětí z blízkého se večera. Je to něco, na co jsme se připravovali celou postní dobu, a teď je to skoro tady,“

řekl Pavel Kirshner.

Po dokončení vigílie oslavy neskončily, pouze se přesunuly do „civilního“ rázu – mladí tancovali a veselili se za doprovodu kytar, klavíru a jiných nástrojů, které od Zeleného čtvrtku mlčely.

„Jako učedníci taky prcháme a bojíme

se, ale Pán Ježíš nám pomáhá vrátit se k němu a k realitě vzkříšení. Pán vidí naši touhu po něm a chce z nás učinit svoje svědky,“ připomněl v kázání o Neděli zmrtvýchvstání otec Jiří Smolek.

Tobiáš Velinský, snímek Žehnění vody Veronika Mikulášková

Před čtyřmi roky začala válka na Ukrajině

Jen pár dní před čtyřletým výročí útoku Ruska na sousední zemi uspořádala farnost v Mnichově Hradišti benefiční koncert na podporu válkou ničené země i všech svých sousedů, kteří utekli do bezpečí v Česku.

V kostele sv. Jakuba vystoupili umělci z Čech i Ukrajiny, lidové písně zpívala i jedna z dětských uprchlic. Benefice se konala pod záštitou senátora Ondřeje Lochmana a ukrajinského velvyslance Vasyla Zvaryče. Po písničce David a Goliáš se ujal slova administrátor litoměřické diecéze Stanislav Příbyl, který připomněl předválečné poměry v Československu, v nichž tato píseň Voskovce

a Wericha vznikla: stejně jako tehdy, tak i dnes čelí slabší silnějšímu. Varoval před ztrátou pozornosti a ochotě pomáhat a především upozornil, že lidé v Česku musejí zůstat pevní v pomoci uprchlíkům i statečným obráncům svobodné Ukrajiny. „Když David bojuje s Goliášem, my ho musíme podpořit. Nemáme se co vymlouvat na nějakou únavu. Nemáme na to nárok, daří se nám dobře, nečelíme zlu války,“ řekl biskup. Součástí akce byla i sbírka na podporu zařízení, která pomáhají obětem války.

Na úvod shromáždění zazněla česká hymna, na samotný závěr pak ukrajinská – a ke zpěvu obou se snažili připojit všichni bez ohledu na národnost.

Na koncert ve studeném kostele navázala společenská část v kočárovně. Ženy z Ukrajiny zde společně s dobrovolníky servírovaly pestrou škálu ukrajinských specialit. Ze stolů mizely postupně gulubky – plněné zelné listy, vareniky, tedy taštičky plněné vším možným (zvláštní pozornosti se těšila postní verze), rybí specialita zvaná kozišek, saláty a nepřeberné množství sladkostí, kterým dominovaly smažené drobné kobližky. S jídlem se postupně měnila i atmosféra – od stísněné připomínky válečného utrpení na Ukrajině k radosti ze života v bezpečí v Mnichově Hradišti. Mezi obsluhující-

cími se otáčel místní duchovní správce P. Pavel Mach s maminkou Annou. „To všechno připravili farníci i lidé z města. Já jsem se jen snažil nepřekážet, mám z toho radost,“ popsal P. Mach.

V přilehlé stodole probíhala prodejní výstava vyšívánek, tradičních zdobených oděvů a doplňků.

Za oběti válek

Mši sv. v kostele sv. Františka z Assisi v Děčíně-Podmoklech za Ukrajinu a všechny oběti válek celebroidl minulý úterý P. David Horáček. Lidé přišli do kostela, aby si připomněli čtyři roky od začátku útoku Ruska na nezávislou a svobodnou Ukrajinu. Následovalo eumenické pietní setkání před kostelem. Příchozí mohli za lidi trpící válkou i za ty, kdo v ní zahynuli, zapálit svíčku.

Jiří Nývlt, snímek autor

Opravený lustr v Hejnicích opět svítí

Po západu slunce, tedy do šera až tmy hejnického chrámu Navštívení Panny Marie 29. dubna zazářil opravený Riedelův lustr. Monumentální křišťálové svítidlo z první poloviny 19. století prošlo po více než sto letech generální opravou.

Světlo se začalo kostelem šířit na třikrát. Od rozvaděče postupně rozsvěcel správce poutního místa Jan Heinzl jednotlivá patra lustru. Hotové dílo se ukazovalo v plné kráse za tónů skladby Východ slunce od Richarda Strausse z jeho symfonické básně Also sprach Zarathustra, který zazněl také jako ústřední melodie ve známém Kubrickově filmu Vesmírná odysea. Svítidlo visí z centra fresky Narození Krista, a jak připomněl Jan Heinzl, freska, lustr a světlo připomínají v symbolice chrámu příchod Krista na tento svět.

Do mariánského měsíce pak vstoupila místní farnost a poutní místo znovu pod světly svítidla, na jehož opravu se skládali poutníci z trojmezí státních hranic: z Česka, Polska a Německa. První májovou mší svatou sloužil 1. května liberecký arciděkan P. František Masařík.

Celkové náklady na opravu přesáhly 360 tisíc korun. Přispěla Nadace Preciosa a město Hejnice – každý sto tisíc korun. „Díky štědrosti dárců i sponzorů se nám podařilo shromáždit více peněz. Zbylé

prostředky chceme investovat do dalších oprav kostela. Nyní jsme vybudovali nájezdovou rampu pro vozíčkáře, čeká nás restaurování obrazů,“ uvedl Jan Heinzl.

Lustr váží 450 kilogramů, je vysoký 4,5 metru o průměru 2,3 metru a je největším svítidlem svého druhu na severu Čech.

Do kostela Navštívení Panny Marie jej daroval v roce 1853 sklář a hejnický rodák Josef Riedel.

Restaurátoři svítidlo ve svých dílnách v Kamenickém Šenově rozebrali do posledních součástek. Nejenže ho pečlivě vyčistili, ale kovové části dostaly nové povrchy. „Je to poctivě řemeslné dílo. Ten rozdíl ‚před a po‘ je skutečně obrovský.

Víme zcela jistě, že tak rozsáhlé opravy a péče se lustru nedostalo od výroby – a to ani při jeho elektrifikaci v roce 1923. Má teď vzhled, který je nejbližší stavu po jeho vyrobení. Ovšem s tím rozdílem, že všechny kovové části už nejsou stříbřené kvůli černání tohoto kovu, ale bronzově zlaté,“ popsal Jan Heinzl.

Lustr tvoří 7743 skleněných dílů, k tomu 884 broušených ozdob, které jsou navěšené na kruzích lustru, a svítidlo dotváří ještě dalších 262 skleněných součástí. Celkově je sestavený z 8889 skleněných dílů, jež spojuje asi sedmáct tisíc mosazných sponek. K žárovkám

vede 86,5 metru kabeláže a elektřinou jej zásobuje 47 metrů přívodních vodičů.

Podle plánu chtěli ve farnosti lustr rozsvítit už na slavnost Zmrtvýchvstání Páně, ale čaru přes rozpočet udělala závažná skrytá závada v konstrukci, kterou se podařilo odstranit až po Velikonocích.

Jiří Nývlt

Shromáždění připomnělo oběti války na Ukrajině. Snímek Jana Chadimová / Člověk a Víra

Zprávy z diecéze

Postní den farnosti v Rumburku

Společný postní den na závěr tohoto období prožili farníci a rodiče s dětmi, které při té příležitosti přistoupily poprvé ke svátosti smíření. Po zpovědi pak spálily své sepsané

a vyznané hříchy v ohni. Po obědě, k němuž se podávala postní polévka, následovala cesta na Anenský vrch u Lobendavy. Společně zde prošli a prožili „dětskou“ křížovou cestu – s kostýmy.

Snímek Evelyn Bernard

25 let Hospice sv. Štěpána

Litoměřický Hospic sv. Štěpána si poslední březnové pondělí připomínal čtvrt století služby v paliativní medicíně. Mši svatou sloužil v kostele Věch svatých biskup Stanislav Příbyl a oslavy pokračovaly v Divadle Karla Hynka Mácha. Biskup všem současným i minulým pracovníkům hospice poděkoval za jejich službu všem, kteří odcházejí na věčnost, a vyzdvihl úroveň i rozsah služeb tohoto zařízení pro celý region. Obětní dary přinesli společně stávající ředitelka Monika

Marková, která se s prací ve vedení hospice loučí, a nastupující ředitel Ondřej Česal.

Snímek Jiří Nývlt

Svědectví vázaná v čase

Ve čtvrtek 9. dubna proběhla v teplickém domě kultury slavnostní premiéra dokumentárního filmu „Svědectví vázaná v čase“, natočeného u příležitosti 300. výročí barokní klášterní knihovny v Oseku. Film režiséra Martina Studeckého symbolicky uzavřel třiletý česko-německý projekt Teplického spol-

ku (Krušnohorských novin) a jeho partnerů, který propojil odborníky, instituce i kláštery napříč Českou republikou, Německem a Francií. Ve filmu vystupující historici, bývalý opat mateřského kláštera Cîteaux či litoměřický biskup (pražský arcibiskup) Stanislav Příbyl, zasazují příběh osecké knihovny jako mimořádného duchovního a kulturního centra do širšího evropského kontextu. Německá jazyková verze filmu bude představena v srpnu 2026.

vs, snímek Petr Macek

Poutí mužů z Liberce na Říp

Muži z Liberce a okolí přijali pozvání na pout' ke sv. Jiří (24. dubna) na horu Říp a následně na návštěvu Proboštství v Roudnici nad Labem. „Jsem vděčný otci Ivanovi, že zorganizoval autobus a že jsme měli řecko-římský ne zápas, ale společnou pout'. Modlili jsme se za ženy, za rodiny. Pán nám dopřál krásné počasí, a i když bylo trochu mlhy, myslím, že ta námaha výstupu stála za to,“ popsal liberecký duchovní správce P. František Masařík. Na Říp vyrazila asi padesátka mužů, v rotundě společně slavili mši svatou a střídali se v českých a ukrajinských písních. V promluvě P. Masařík

hovořil o ctnosti zmužilosti, jedné ze základních ctností, kdy se nejen pro něco rozhodneme, ale dokážeme také vytrvat. „V Roudnici u P. Martina Brousila jsme trochu ve vychladlém kostele promrzli. P. Brousil dějiny Devotio moderna probral opravdu velmi zešíroka. Opět jsem si uvědomil, že Pán chce mít nevěstu církev pořád mladou, a tak jak si ji vedl staletími, vede ji i dnes. Děkuji všem mužům, že na pout' vyrazili,“ uzavírá P. Masařík.

Snímek farnost Liberec

Začaly koncerty pro kostel v Sýčíně

Sdružení Kostel Sýčina letos zahájilo svou koncertní sezónu na netradičním místě. Úvodní koncert se uskutečnil mimo Sýčinu, v kostel sv. Havla ve Skalsku, kde vystoupila trumpetistka Miroslava Trunželová za doprovodu seskupení NeoKlasik orchestr. Zazněly skladby například od Johanna Sebastiana Bacha a Antonia Vivaldiho. Zahajovací večer se zúčastnil také senátor Ondřej Lochman, který udělil svou záštitu nad celou letošní koncertní sezónou.

Jarní potravinová sbírka

Do jarního kola celostátní Sbírkou potravin se opět zapojily statisíce lidí a letos se podařilo vybrat rekordní objem pomoci pro sociálně slabé. Uskutečnila se v sobotu 25. dubna po celé České republice. Lidé darovali celkem 623 tun potravin a drogerie, čímž navázali na silné výsledky z předchozích let (loni na jaře se vybralo 518 tun) a významně podpořili zásoby potravinových bank pro nadcházející měsíce. Jen potravin se vybralo 559 tun, což představuje statisíce porcí jídla pro lidi v nouzi, a další část tvořily hygienické potřeby, které jsou pro důstojný život stejně nezbytné.

Jak uvedli organizátoři sbírky, opět se potvrdilo, že solidarita a ochota

pomáhat mají v české společnosti pevné místo. A to i na severu Čech, kde se této službě mj. ujala také Charita Kadaň a Potravinová banka Džbánsko. Pod jejich hlavičkou pomáhalo více než čtyřicet dobrovolníků, mezi nimi tradičně i studenti Střední průmyslové školy a Vyšší odborné školy Chomutov. Díky štědrosti zákazníků obchodních řetězců Kaufland a Penny se podařilo vybrat přibližně 1,5 tuny potravin a drogerie, které po následném třídění zamíří k lidem v tíživých životních situacích. Organizátoři ocenili nejen solidaritu veřejnosti, ale také obětavou práci dobrovolníků a vstřícnost zaměstnanců pro-

dejen. Do sbírky se zapojily i další církevní organizace, například salesiánské středisko v Teplicích, jehož dobrovolníci vybírali v krupském Tescu potraviny určené pro svou sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi.

vs, snímek Charita Kadaň

Druhá věž čeká na opravu ve Filipově

Bazilika Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Filipově má první etapu obnovy pokrytí věže za sebou. Nebyla to jednoduchá a levná záležitost, i kvůli obrovskému, 50 metrů vysokému lešení. „Všem dárcům z celého srdce děkujeme, slibujeme naše modlitby a každou první sobotu v měsíci za ně sloužíme mši svatou,“ vzkazuje duchovní správce poutního místa P. Josef Ku-

jan a dodává: „Teď nás čeká druhá etapa, neméně náročná. I druhá věž musíme dát nový plášť. Bude to stejně složité a drahé. Budeme rádi, když nás i nadále budete podporovat.“ Římskokatolická farnost Jiřkov, číslo účtu: 924167329/800, var. symbol 1866. Na požádání farnost vystaví potvrzení pro daňové účely. Kontakty: 605 932 3 73, 603 840 437.

Snímek Evelyn Bernard

Bibliodrama v Litoměřicích

V polovině dubna se v Diecézním domě kardinála Trochty sešli zájemci o Bibliodrama, tedy o hlubší porozumění Písmu. Společně s P. Romanem Kubínem a vedoucí katechetického centra Barborou Ný-

vltovou prožili setkání nad evangelním příběhem o putování do Emauz.

Snímek jmn

Televize na biskupství

Podvkrát se proměnily interiéry litoměřického biskupství a katedrály sv. Štěpána téměř v ateliéry. Česká televize zde natáčela dva velké rozhovory se Stanislavem

Příbylem. Prvně se jednalo o speciál Křesťanského magazínu se jmenovaným pražským arcibiskupem Stanislavem Příbylem, byl věnovaný zejména Velikonocům. Společně s redaktorkou Kateřinou Rózsovou hovořili o tajemství zmrtvýchvstání, smrti a věčného života. Dotkli se však také odpuštění a smíření, které se staly jedněmi z hlavních témat letošního roku v litoměřické diecézi – zejména nápravy vztahů mezi Čechy a Němci. Stanislav Příbyl prozradil, jak se připravuje na svou novou roli pražského arcibiskupa, zda se bojí, jestli nezpychne, a prozradil i, co „na to“ jeho maminka.

Vysílal se v neděli 4. dubna a je ke zhlédnutí v archivu ivysilani.cz. Na stejné adrese naleznou zájemci také Interview 24 speciál, v němž se Stanislav Příbyl dotkl také dalších témat, jimiž žije česká církev.

Snímek jmn

Arcibiskup ve škole

Jak si vylepšit školu? Žáci představili v půli února rodičovskému klubu a administrátorovi diecéze Stanislavu Příbylovi projekty, které se ucházejí o financování i realizaci v církevní škole sv. Zdislavy v Jablonci nad Nisou.

Na prvním stupni se hlavním vítězem stalo vytvoření čítárny/odpočinkové zóny, na druhém stupni pak úprava koutku knihovny (prakticky také odpočívárna). „Chtěli bychom ale postupně realizovat více návrhů,“ uvedl Pavel Janata, předseda Spolku pro podporu ZŠ sv. Zdislavy. Rodiče sdružení v tomto spolku si rozdělili gestorství a zahájí konzultace s žáky i samotnou realizaci. Na některých dlouhodobějších

projektech (hlavně na venkovním workoutu) budou v Jablonci pracovat postupně, upřesňují podobu projektů a jejich rozsah, hledají také další zdroje financování – například rodičovskou sbírku, která se osvědčila při minulém ročníku klání žákovských projektů při rekonstrukci šaten.

Snímek jmn

Uhlí v Kadani

Jedním z exponátů probíhající výstavy ve františkánském klášteře v Kadani je gotická socha sv. Barbory, patronky horníků. Zapůjčilo ji ze svých sbírek Biskupství litoměřické. Expozice, která je k vidění až do konce září, nese název Uhlí. Jak napovídá název, věnována je této hornině a především její těžbě, která poznamenala kraj pod Krušnými horami. Součástí výstavy jsou zápůjčky z Teplíc, Mostu či zlatý poklad z Farářky u Tušimic.

V klášterní zahradě je k vidění také model uhelné stoly.

Snímek Petr Liebscher

Jak se žije v semináři?

Besedu o životě v semináři hostilo dne 16. dubna komunitní centrum Křížovka v Údlicích u Chomutova. Cílem setkání bylo dát zájemcům symbolicky nahlédnout za dveře seminárních budov, které jsou veřejnosti za běžných okolností uzavřené. „Když přišla nabídka, jestli bychom ze semináře do velmi hezky opravených a útulných prostor hospodářských budov u fary nepřijeli, neváhali jsme ani na chvíli,“ říká spirituál semináře P. Radek Vašínek. Spolu s ním přijel do Údlic bohoslovec Samuel, který je původně z košické arcidiecéze, ale při studijním pobytu Erasmus v pražském semináři se rozhodl přestoupit za litoměřickou diecézi.

„Setkání bylo velmi bezprostřední. S představiteli účastníků všech věkových kategorií jsme si povídali o tom, jak se bohoslovci připravují na kněžskou službu pro dnešní dobu a jaký je v semináři program. Návštěvníky také zajímalo, co všechno studují, jestli si sami perou a jakou používají aviváž, zdali umí vařit a jestli mají také nějaké volno,“ shrnuje Radek Vašínek.

Po maturitě do Bulharska

Tři čtvrtě roku dobrovolnické služby u salesiánů v bulharské Staré Zagoře má za sebou Marie Kapicová z Teplic. „Do Bulharska jsem se dostala jako dobrovolnice skrz salesiána Petra Kalase, který zde působí a povzbudil mě, abych do této služby šla. Před odjezdem jsem absolvovala několik přípravných víkendů kurzu Cagliari, který organizuje SADBA (misijní organizace českých salesiánů,

pozn. red.). Ty byly zaměřeny například na práci s dětmi a mládeží, preventivní systém Dona Boska, první pomoc nebo pravidla dobrovolné služby. K výjezdu mě vedla hlavně chuť pracovat s dětmi, pomoc druhým, poznat jinou kulturu a získat nové zkušenosti,“ popisuje Maruška svou cestu k misijní službě.

V Bulharsku tráví čas s dětmi, jezdí s nimi na výlety nebo na tábory, hraje s nimi fotbal a pomáhá na kroužcích. Před návratem domů ji ještě čekají sportovní turnaje s dětmi, kde pomáhá jako doprovod, trenér i fotograf, a také několik letních táborů a výletů. K tomu ředitel bulharské komunity salesiánů Petr Kalas dodává, že spektrum jejich aktivit je ještě mnohem širší: „Maruška dojíždí do nedaleké vesnice Kalitinovo, kde probíhá jednou týdně herní a modlitební setkání pro místní děti, a účastní se taky víkendů pro bulharské animátory – mladé z celého Bulharska – pro které každé dva roky pořádáme formační kurz.“ Dobrovolníci jsou pro salesiánské dílo v Bulharsku naprosto stěžejní: „Jsou jednak věkem blíže dětem a mladým a přináší nové zkušenosti a pohledy na naši práci,“ vysvětluje Petr Kalas. V Bulharsku bude Maruška do léta: „Na závěr mého pobytu se sem za mnou chystá i moje rodina, se kterou společně pojedeme na dovolenou k moři,“ těší se na pěkné zakončení roční dobrovolnické služby.

Snímek adopcenablizko.cz

Jubilejní 30. pouť Na Poušti

Již po třicáté se v kostelíku sv. Jana Nepomuckého Na Poušti v Železném Brodě uskutečnila obnovená svatojánská pouť a jako již tradičně na ni přijal pozvání P. Tomáš Halík. Ten v předvečer pouti přednesl v místním divadle přednášku Víra a terapie společnosti, v níž hovořil

mj. o nutnosti naučit se vnímat Boží otevřenost vůči lidem a naopak rozvíjet i svou otevřenost vůči Bohu, což však předpokládá ztišení, meditaci a živou spiritualitu. Ve vztahu k uzdravování společnosti zdůraznil nutnost duchovního doprovázení a mezilidských vztahů.

V sobotu pak proběhla ve svatojánském kostelíku poutní mše s bohatým doprovodným programem. Samotnou mši, celebrou P. Halíkem, doprovodila Misa iubilensis z pera Bohuslava Lédla, který ji zkomponoval právě k příležitosti letošní výroční pouti. Po mši následovalo divadlo pro děti, benefiční koncert zpěvačky Zuzany Lapčkové s doprovodem a vernisáž výstavy kadaňského grafika a kněze Jana Hrubého. „Stalo se nám již dávno pravidlem účastnit se této pouti, poprvé jsme přijeli už při jejím druhém ročníku! I tentokrát jsme zažili krásnou pouť s hlubokým duchovním a bohatým kulturním zážitkem,“ pochvaluje si poutník Jiří Cáb, který s rodinou dorazil až z moravské Blatnice pod Svatým Antonínkem.

Snímek Stanislav Gajzler

Svaté rány v Teplicích

Tradice velikonoční koncertní hudby sahá hluboko do minulosti – svá vrcholná díla jí věnovali i barokní mistři jako Johann Sebastian Bach či Heinrich Schütz. Na tuto linii opět navázal teplický vokálně-instrumentální soubor novou velkopáteční kompozicí Sváté rány skladatele Matouše Pavlise. Libretista Martin Budek zde volně vychází z Buxtehudovy kantáty Membra Jesu nostri: šest částí

vztahuje k údům Kristova těla jako symbolům spásy. Text, autorem označený jako „medilamentace“, střídá lament nad Kristovým utrpením s kontemplací jeho obětí. Dílo pro smíšený sbor, mužskou scholu, soprán, klavír a harmonium zaznělo při premiéře 3. dubna v děkanském kostele sv. Jana Křtitele v Teplicích spíše jako hudební bohoslužba než koncert – hudbu doplnila biblická čtení a homilie. Účinkovali: Collegium hortense, Veronika Pavlisová (soprán), Dušan Sárička (klavír), Ahmad Hammad (harmonium).

Snímek archiv Trautzlovy umělecké společnosti

P. Radek Jurnečka na Tereziánské tryzně

Na největší pietní shromáždění k uctění obětí nacistické perzekuce letos zavítal za biskupství delegát ad omnia P. Radek Jurnečka. Na Národním hřbitově se se-

šli přeživší ze zdejšího koncentračního tábora, představitelé státu, diplomaté i stovky návštěvníků. Zazněla modlitba za oběti, státní hymna a četla se jména zavražděných. Rečníci varovali před nárůstem antisemitismu a relativizací dějin. Pieta vyvrcholila kladením věnců a tichou vzpomínkou u krematoria a v Malé pevnosti.

Snímek Karel Pech

Žehnání motorkářům

Zájem o žehnání motorkářů a jejich strojů v Dlouhém Mostě ve Zdislavě a Hrádku nad Nisou byl letos na začátku května mimořádný. Dorazilo asi šest set mužů a žen na svých jednostopých strojích a jáhen Michal Oleksák svčenou vodou při vstupu do nové sezóny nešetřil. Kostel v Dlouhém Mostě se zaplnil do posledního místa, bohoslužbu slova zahájila svým vystoupením violoncellistka Anežka Krouská a čtení z Písma se ujali

přítomní příslušníci Policie ČR z Liberce. Jáhen Oleksák ve své promluvě zdůraznil důležitost vzájemné úcty, ohleduplnosti a tolerance na cestách. „Boží požehnání nás má provázet a stále znovu nám tyto hodnoty připomínat – zodpovědnost za naše jednání však zůstává na každém z nás. Návrat domů je tím nejkrásnějším cílem každého motorkáře i jeho blízkých,“ připomněl.

Snímek Jana Příbylová

Samson – dlouhé vlasy v akci

Na konci dubna se v Živém domě v Teplicích uskutečnila další z víkendových akcí pro děti, pořádaných Farností Teplice a Salesiánským střediskem volného času Teplice. Děti prožily víkend se Samsonem, poznaly jeho příběh od zvláštního narození a vyvolení Hospodinem přes jeho boje proti nepřátelům, jeho pýchu na mimořádnou sílu, zklamání a zradu v lás-

ce až k pokorné prosbě Hospodina o sílu a jeho sebeobětování v závěru života. Scény z hrdinova života děti postupně samy nacvičovaly a hrály podle přípravných scénářů. Moc si to užili účinkující i diváci. Během víkendu si vyzkoušely nejrůznější aktivity, jako například péče o miminko včetně přípravy sunaru, souboje v aréně, uzlování a všemožné činnosti vykonávané poslepu. Podle receptu samostatně vyráběly medový dezert a také vytvářely roztodivné paruky z papíru. Zahrály si hru na pravdu a lež a učily se rozeznávat, kdy se s nimi někdo snaží manipulovat a jak se tomu mohou bránit. Děti také pomáhaly s přípravou a uklidem stolů a podílely se na přípravě mše svaté, kterou jsme tradičně prožili v Živém domě. Nachystaly obětní stůl, bohoslužebné náčiní, vzaly si na starost čtení, přímluvy i hudbu. Prostě jsme všichni společně zažili nabitý víkend v přátelském duchu, spoustu jsme si toho vyzkoušeli a často jsme se společně smá-

li. Víkendové akce pořádáme vždycky na podzim a na jaře a přihlásit se můžete odkudkoli, nejen z teplické farnosti.

Marie Doskočilová

Pomník Bedřichu Lorenzovi

Požehnání pomníku připomínajícího tragickou smrt Bedřicha Lorenze, jednoho z posledních agentů chodců třetího odboje, se 23. května ujal P. Rudolf Repka z Cvikova. „Chodci“ nazývala komunistická Státní bezpečnost kurýry a zpravodajce, které západní zpravodajské služby vysílaly přes železnou oponu zpět do komunistického Československa. Lorenz po únoru 1948 opakovaně překračoval hranice a zapojil se do protikomunistického odboje. Při jednom z návratů do Československa jej 24. dubna 1955 poblíž dnešní turistické stezky k Sirnému prameni u Horní Světlé zastřelili příslušníci Pohraniční stráže. Autory návrhu jsou historik Martin Pulec a architekt Petr Kovář a dominantu tvoří stylizovaný

padající kabát, který symbolizuje poslední okamžiky odbojáře. Pietního aktu se zúčastnila také Anna Langr, spolužačka Bedřicha Lorenze z varnsdorfského gymnázia, která v letošním roce slaví 102 let.

Snímek Zdeněk Nigrin

Běh pro hospic po dvanácté

Jednotlivci, štafety, hasiči, firemní týmy, školní kolektivy, sportovci, děti, veteráni a celé rodiny – na 750 běžců ze severu Čech se v sobotu 23. května zúčastnilo benefičního Běhu pro Hospic sv. Štěpána v Litoměřicích. Cílem 12. ročníku závodu, který nesl název Běh, který nabíjí, bylo shromáždit 1 800 000 Kč na záložní zdroje energie pro případy výpadku elektřiny: fotovoltaické panely, generátory a akumulční baterie. Startovné i všechny dary 21 ambadorských týmů (shromažďují dary ze svého okolí) putovaly na tuto pomoc hospici. V čase uzávěrky měli organizátoři sečteno 1 735 000 Kč s tím, že prostředky stále ještě přibývají. Největší pozornost v ulicích biskupského města budili hasiči běhající v plné výstroji, a děti z celkem 35 školních kolektivů z okolí.

Snímek Aneta Mačurová

Oblastní setkání katechetů

Celkem na pěti místech litoměřické diecéze se v posledních týdnech sešli katecheté při oblastním setkání: Děčín, Semily, Most, Liberec, Litoměřice.

Kromě seznámení s novými kolegy, výměny zkušeností a prohlídky aktuálních materiálů si na vlastní kůži mohli vyzkoušet práci se souborem karet Bible v tvarech a barvách.

Zdislava – časopis litoměřické diecéze

Vydavatel: Biskupství litoměřické.

Adresa redakce: Biskupství litoměřické – diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 9/9, 412 88 Litoměřice (zdislava@dltm.cz).

Redakce: Jiří Nývlt (nyvlt@dltm.cz). **Grafická úprava:** Miroslav Zelenka. **Tisk:** Tiskárna PRIMA, s. r. o. (zelenka@primatisk.net).

Objednávky a reklamace přijímá jménem vydavatele firma SEND Předplatné, spol. s r. o., Ve Žlíbku 1800/77, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice, Tel.: 225 985 225 • Mob.: 777 333 370 • SMS: 605 202 1

Setkání varhaníků litoměřické diecéze

v B ě l ě p o d B e z d ě z e m

Jarní setkání varhaníků litoměřické diecéze se uskutečnilo 23. května. Varhaníci měli možnost seznámit se s nástrojem v Bělé pod Bezdězem. Pokaždé se scházejí někde jinde, aby si mohli vyzkoušet nástroje, na které hrají jejich kolegové z jiných farností, a aby poznali některé varhanářské skvosty, kterých v diecézi není málo.

Ústřední postavou setkání byl P. Kamil Škoda, který jej zahájil mší svatou ve farním kostele Povýšení Sv. Kříže. Po úvodní bohoslužbě následovalo seznámení s varhanami na hlavním kůru, které jsou dílem významné, ale dosud stále plně nedoceňované pražské varhanářské firmy Josefa Rejny a Josefa Černého. Tento nástroj je ukázkou řemeslné preciznosti a vytržebného vkusu, co se zvuku týče. Nástroj není příliš velký, ale nabízí až překvapivě velké množství barev, které vzniknou nápaditým kombinováním jednotlivých rejstříků mezi sebou. Firma jej předala k užívání v roce 1900.

Po vynikajícím obědě ve zdejší jídelně jsme měli možnost ocenit zvukové kvality památných varhan v klášterním kostele sv. Václava postavených v polovině 18. století litoměřickým varhanářem Janem Ruschem. Přestože tyto varhany nejsou ve stavu ideálním, hra na ně a poslech jejich lahodného zvuku jsou potěšujícím zážitkem.

Poté následovalo posezení u kávy a diskuse ve farním sále, odkud se ještě několik účastníků vydalo na prohlídku jedinečných varhan v kostele sv. Jiljí v Bezdězu postavených žitavským varhanářem J. G. Tamitiem v roce 1760. Bylo to zakončení letošního jarního setkání, jehož se zúčastnilo 24 varhaníků z různých míst a farností litoměřické diecéze.

Radek Rejšek, diecézní organolog a kampanolog

Komáří vízka nad Krupkou ožila Dnem sousedství s ekumenickou bohoslužbou

Města Krupka a Altenberg-Geising spolu s jejich farnostmi pořádají 1. května tradiční Den sousedství, který se koná v kapli sv. Wolfganga na Komáří vízce a v nejbližším okolí. Přeshraniční setkání obyvatel Krušných hor se pořádá již od roku 2004 a jeho neodmyslitelnou součástí je česko-německá ekumenická bohoslužba, po které následuje setkání přátel, povídání a ochutnávka donesených specialit.

stran státní hranice, ale také vzájemné odpuštění historických křivd, které se v tomto našem regionu v minulosti staly. Výzva k odpuštění a toleranci, které jsou předpokladem vzájemného soužití mezi jednotlivci i celými národy, byla rovněž slyšet při ekumenické bohoslužbě, během které promluvili zástupci z českých i německých křesťanských církví. Celý program doprovodil svým vystoupením Brixihho komorní soubor Teplice.

Jako zástupce města jsem měl také možnost oslovit všechny přítomné. Několik slov jsem věnoval pomyslnému trojlístku „smíření – důvěra – vztahy“. Vždy máme za co prosit a děkovat, zvláště v našem krásném kraji. Smíření je předpokladem pro důvěru mezi lidmi. Když si lidé mohou věřit, dobrá díla se nám podaří. A důvěra je předpokladem k vytváření vztahů naplněných vírou, nadějí a pokojem, které mají neodmyslitelnou hodnotu pro současnost i budoucnost. Letošní Den sousedství tak opět ukázal, že státní hrani-

ce a jazyková různost nejsou překážkou k vzájemné spolupráci a porozumění.

V průběhu celého roku se návštěvníci kaple sv. Wolfganga mohou seznámit s územím a památkami Hornické krajiny Krupka, která byla v roce 2019 zapsána jako součást Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na světový seznam UNESCO. Světová památka zahrnuje například Městskou památkovou zónu Krupka spolu s kaplí sv. Wolfganga nebo štolou Starý Martin. Bližší informace zájemci naleznou na turistických stránkách Krupky www.visitkrupka.cz.

Rostislav Kadlec, místostarosta Krupky

Na začátku května si celá Evropa připomíná konec druhé světové války. Smyslem konání Dne sousedství je nejen přátelské setkání a vzpomínání sousedů z obou

Litoměřický hospic má nového ředitele

Vedení Hospice sv. Štěpána v Litoměřicích přepřahá. Od prvního dne měsíce června stojí v čele tohoto zařízení ONDŘEJ ČESAL, který přebírá vedení od dosavadní ředitelky Moniky Markové, která odchází po třinácti letech na vlastní žádost. Pracovat bude pro biskupství.

Proč jste se rozhodl převzít štafetu ve vedení Hospice sv. Štěpána od Moniky Markové?

Protože dosavadní ředitelka se rozhodla skončit a předat vedení někomu, kdo vzejde z výběrového řízení. Není tajemstvím, že můj otec byl před lety také ředitelem to-

hoto hospice. I moje maminka spojila velkou část života jako zdravotní sestra s tímto zařízením. Ještě než se stala ředitelkou moje předchůdkyně, hlásil jsem se tehdy také do výběrového řízení. Když jsem ale zjistil, že se o místo uchází právě ona, tak jsem to tenkrát vzdal, omluvil se a ani tam nešel. Byla na to místo ta nejlepší. A ukázalo se, že to bylo dobře. Nechal jsem to třináct let uzrát, posbíral manažerské i jiné zkušenosti a ve chvíli, kdy jsem zjistil, že Monika bude končit a je vyhlášené výběrové řízení, neváhal jsem ani chvíli.

Šel jste do té výzvy znovu?

Jasně a tentokrát úplně. Byl jsem si zaběhat a poskládat myšlenky, a než jsem došel, tak jsem měl v hlavě motivační

dopis a sesumírované vše, s čím se budu o místo ředitele ucházet. Ještě jsem to probral s rodinou, která mě podpořila.

Jaké zkušenosti jste v mezidobí sbíral?

Měl jsem příležitost vést lidi, upravil možná i světónázor. Tenkrát jsem hodně stavěl na ekonomice, tedy na tom, jak je zapotřebí vysoutěžit dobré ceny léků, jaké získat granty. Ne že by to nebylo důležité, ale dozrál jsem hlavně v otázce personální, čili jak jednat s lidmi, s pacienty, se zaměstnanci, a víc pojal ten duchovní přesah ve vedení hospice.

V jakém stavu přebíráte hospic?

V tom absolutně nejlepším. Opravdu žasnou nad tím, jak to funguje, kolik věcí je rozběhnutých, co se všechno podařilo dokončit a kolik je toho dobře rozpracovaného.

Mám na mysli například přístavbu hospice, přípravu architektonické soutěže na stavbu dětského hospice, tedy nového dětského centra Štěpánka. Ne že bychom byli bez problémů nebo úskalí. Spousta mne toho čeká.

Tak povězte, co vás čeká, jaké máte vyhlídky?

Jak jsem naznačil, hodně se to tady bude točit kolem přístavby stávající budovy. Stavíme lepší zázemí pro lékaře, personál domácího hospice

a v neposlední řadě pro ambulanci léčby bolesti. Vznikne také sedm nových parkovacích míst, na která nám přispělo město Litoměřice. I díky tomu nemáme tak velké starosti o financování. V těchto dnech zahajujeme stavbu, takže nás čeká předání staveniště a pak všechno koordinovat tak, aby se vše stihlo dokončit ještě v tomto roce. To je velká výzva.

A pak ještě větší. Do dvou let by se mělo začít s výstavbou dětského oddělení.

Podařilo se koupit dům v sousedství, který je sám o sobě pro dětský hospic nevhodný, takže máme spíš pozemek. Na dům už jsme obdrželi demoliční výměr. Chceme tam postavit novou budovu, která bude propojená se stávajícím hospicem. Těší mne, že do architektonické soutěže se chtějí přihlásit opravdu věhlasné architektonické kanceláře.

Jenže to jsou takové „tvrdé“ cíle. Ještě mnohem důležitější kroky jsou ty personální. Teď mne čeká úkol sehnat do hospice lékaře. Personální otázky patří k těm nejzásadnějším. Vždycky bylo těžké sehnat dobré sestry, sociální pracovníky, personál do kuchyně, uklízečky i kvalitní pracovníky v ekonomické a administrativní oblasti. Ale lékaři, ti nám momentálně hoří.

(jmn)

Program Královsky na Biskupském gymnáziu Bohosudov

Soška krále, která od listopadu loňského roku putuje litoměřickou diecézí, dorazila v květnových dnech i do několika tříd Biskupského gymnázia v Bohosudově.

Přivezl ji tam školní kaplan P. Pavel Hudoušek. Ve spolupráci s Katechetickým centrem Biskupství litoměřického představil hlavní myšlenku projektu Královsky, téma nedotknutelnosti lidské důstojnosti a jedinečnosti každého člověka. Studenti místního gymnázia srovnávali úryvky z Listiny základních práv a svobod s biblickými texty reflektujícími téma jedinečného Božího obrazu v nás.

Král se svým poselstvím oslovil i žáky ze základní školy v Bohosudově. Děti se při programu dozvěděly o příběhu krále Davida, který jim připomněl, že králem se může stát i nepatrný pasáček ovcí, navzdory tomu, že ho v něm okolí nejdříve nevidí. Každý v sobě může nalézt sílu a odhodlání statečného

Davida, který měl odvahu postavit se za správnou věc.

Téma lidské důstojnosti se podařilo během pěti dnů přinést celkem do třinácti tříd. Od přípravné třídy přes první stupeň základní školy, nižší třídy gymnázia až po předmaturní ročníky. Zhruba 320 žáků a studentů tak prostřednictvím krále a jeho průvodců mohlo přemýšlet o hodnotě lidství. Zajímavé bylo, že ve všech třídách gymnázia zazněla jako první asociace na přítomnou sošku „Malý princ“. Tento lidský silný příběh se nějak samozřejmě spojuje s původní myšlenkou, s níž jáhen Ralf Knolauch své sošky vytváří a posílá do světa.

Barbora Nývltová

Litoměřická diecéze na Katholikentagu ve Würzburgu

V německém Würzburgu se v polovině května uskutečnily 104. Katolické dny, tradiční setkání (festival) věřících z celého Německa. Pozvání přijali i zá-

lých setkání připravili pro českou výpravu i reprezentanti partnerských a sousedních biskupství za hranicemi. Milá byla návštěva s nakládanými okurkami z diecéze Dresden-Meißen či přátelé z tamní lužicko-srbské komunity a na stánek zavítala také celá řada členů Ackermann-Gemeinde.

Motto letošního ročníku bylo podobné tématu Noci kostelů v České republice, znělo: „Měj odvahu, vstaň!“ podle citátu z Markova evangelia (10,49) o slepém žebřákovi Bartimeovi, který byl uzdraven díky své odvaze a víře.

Do města na řece Mohanu dorazilo více než

70 tisíc lidí, což byla nejvyšší návštěvnost od roku 2018. Připravený byl bohatý duchovní i kulturní program zahrnující asi 900 akcí. Vedle bohoslužeb to byly politické a teologické diskuse, modlitby, meditace, workshopy, výstavy či koncerty a pestrá a ohromující prezentace církevních aktivit a iniciativ napříč Německem.

Do Würzburgu přicestoval také P. Roman Czudek, generální sekretář ČBK (působí jako kněz i v litoměřické diecézi), aby podpořil zástupce z České republiky. V sobotu 16. května koncelebroval mši

svatou organizovanou sdružením Ackermann-Gemeinde v kostele sv. Gertrudy spolu s pomocným erfurtským biskupem Reinhardem Haukem. Navštívil rovněž stánek českých a moravských diecézí.

Jak uvedl jeden z organizátorů české přítomnosti na Katholikentagu P. Vladimír Kelnar, velký zájem o život církve v České republice se týkal mj. poutních míst a možností ubytování v církevním prostředí. Překvapivá podle něj byla i znalost, kterou projevovali návštěvníci stánku o české církvi. „Bylo evidentní, že němečtí katolíci nežijí jen sami sebou, ale zajímají je i sousedé,“ uvedl a doplnil, že se jednalo z velké části o potomky vyhnaných obyvatel německé národnosti po druhé světové válce.

Katolické dny se konají každé dva roky na různých místech Německa. Tradice sahá až do roku 1848 a dnes patří Katholikentag k největším a nejvýznamnějším společenským a církevním událostem u našich sousedů. Příští ročník se uskuteční v Paderbornu ve 24.–28. května 2028.

(jmn)

U hrobu bratří Rabasů v Rottendorfu

Ještě před začátkem Katholikentagu se výprava z litoměřické diecéze zastavila v Rottendorfu, v obci, která sousedí s Würzburgem. Na místním hřbitově zapálil archivář biskupství Martin Barus svíčku na hrobě bratří Rabasů. Dvojice kněží, kteří utvářeli život místní církve na severu Čech v minulém století a kteří uzavřeli svůj pozemský život kvůli turbulentním událostem minulého století daleko od domova. Jejich osudy přibližuje Martin Barus:

Dějiny biskupství a diecézí bývají vesměs psány na základě biskupských životopisů. Právě proto možná překvapí, že dějiny litoměřické diecéze ve 20. století bychom s trochou nadsázky mohli sepsat také podle životopisů dvou bratrů pocházejících ze Žatce. František a Josef Rabasovi se zde narodili na počátku 20. století do česko-německé ševcovské rodiny – starší František v roce 1901, Josef pak o sedm let později. Oba si zvolili životní poslání katolického duchovního. Zatímco František vstoupil ke kapucínům, jejichž konvent byl i v jejich rodném městě, Josef zvolil dráhu diecézního kněze, přičemž na teologická studia byl vyslán do Říma. Od roku 1937 pak působil jako sekretář tehdejšího litoměřického biskupa Antona Aloise Webera, po jehož boku prožil složitá válečná léta i první poválečné měsíce. V roce 1946 však byl odsunut do Německa.

František přijal u kapucínů řádové jméno Vavřinec, pod nímž nejen publikoval řadu textů k dějinám svého řádu, ale podílel

se značně také na různých pedagogických a sociálních aktivitách, zejména na zakládání tzv. serafinských škol při kapucínských moravských konventech. Na podzim 1945 však tento řád opustil a v létě následujícího roku se již opět jako František přestěhoval do Litoměřic, aby zde mohl pečovat o svou matku, která dosud žila v jedné domácnosti s odsunutým Josefem.

František Rabas se na novém působišti zapojil do duchovní správy a vypomáhal jako úředník také na biskupské konzistoři, což se ještě prohloubilo po příchodu biskupa Trochty do Litoměřic, kdy se stal mj. rektorem kněžského semináře. Spolu práce se Štěpánem Trochtou se mu však stala osudnou, neboť byl v lednu 1953 spolu s ním zatčen a následně odsouzen na 20 let odnětí svobody. Propuštěn byl se značně podloměným zdravím až v roce 1964 a státní správa mu vykazala pobyt v kněžském domově v Senohrabech u Benešova. V uvolněném ovzduší roku 1968 zažádal po Trochtově vzoru o soudní rehabilitaci a zároveň mu bylo na podzim následujícího roku umožněno navštívit svého bratra Josefa v Bavorsku. Během tohoto pobytu však František 30. října 1969 v Mnichově zemřel.

Pohřben byl o tři dny později v Rottendorfu poblíž Würzburgu, kde tehdy žil jeho bratr Josef, který se v 50. letech stal profesorem na würzburšské univerzitě. Současně však stále sledoval situaci katolické církve v Československu, o níž také často přednášel a psal, a s některými míst-

ními duchovními udržoval alespoň zprostředkovaný styk. V letech 1976–1991 pak vedl Pracovní a kontaktní centrum Ackermann-Gemeinde v Římě, odkud se snažil podporovat utlačovanou katolickou církev v Československu. V této činnosti, zvláště v pomoci „mateřské“ litoměřické diecézi intenzivně pokračoval zejména

V rámci cesty na německé Katolické dny, které se v polovině května letošního roku konaly právě ve Würzburgu, se zástupci litoměřického biskupství zastavili také na rottendorfském hřbitově, kde se jim podařilo najít vzorně udržovaný hrob, v němž vedle Františka a Josefa Rabasových spočívají také jejich matka Rosa a sestra Anna. Zapálili zde svíčku a věnovali jim krátkou vzpomínku.

po roce 1989. Za své zásluhy byl pak 25. září 1998 jmenován čestným kanovníkem litoměřické katedrální kapituly. Zemřel 23. srpna 2003 ve Würzburgu, o týden později jej tehdejší litoměřický biskup Josef Koukl pohřbil do rodinného hrobu ve zmíněném Rottendorfu.

Martin Barus, snímek Jiří Nývlt

BISTUM LEITMERITZ

- das älteste Bistum in der jetzigen Tschechischen Republik (1655 gegründet)
- in Nordböhmen, Dreiländerkreis: Deutschland, Polen, Tschechien
- Bischofsstadt: Litoměřice (Leitmeritz)
- 1,4 Millionen Einwohner; Universitätsstädte: Löbtau (Reichenberg), Ústí nad Labem (Aussig); weitere Großstädte: Děčín (Tetschen), Most (Brix), Chomutov (Komatau), Česká Lípa (Böhmisches Lippa), Kunstadt Teplice (Teplitz); Städte-Werkstadt Mladá Boleslav (Lungbunzlau)
- 160.000 Katholiken, davon 10.000 regelmäßige Kirchenbesucher
- 10 Dekanate mit 383 Pfarreien
- 1135 Kirchen und Kapellen
- 117 Priester (Ordenspriester und Priester im Ruhestand einschließlich), 16 ständige Diakone
- 3 kirchliche Grundschulen und 2 kirchliche Gymnasien
- Ordensgemeinschaften: Franziskaner, Dominikaner, Jesuiten, Salesianer, Salesianer, Prämonstratenserinnen, Ursulinen u.a.

WWW.DLTM.CZ/DE

V roli svaté Zdislavy z Lemberka

Stala se světicí na filmovém plátně. Milena Steinmasslová ztvárnila paní Zdislavu z Lemberka: manželku, maminku, pečovatelku, šlechtičnu, léčitelku. Ženu mnoha životních rolí přiblížila ve filmu *V erbu lvice* (1994).

Jakou pozici ve vaší herecké kariéře měla role tehdy ještě blahoslavené Zdislavy ve filmu *V erbu lvice*?

Zcela jedinečnou. Po dlouhé době velká filmová role, historický film. Navíc o osobnosti, které jsem nesahala jako člověk po kotníky. Cítila jsem k ní velký obdiv, lásku, a tedy velkou

představit mé pocity. Měla jsem velkou radost a těšila jsem se na natáčení. Setkání s paní Zdislavou a celé to natáčení pro mne bude navždycky krásnou vzpomínkou.

Každé umění – i herectví – obsahuje část, které říkám řemeslo. A tu dovednost získáte jen tím, že hrajete na jevišti, před filmovou kamerou, před televizní kamerou. Přiměřeně často.

A ještě jeden krok jsme museli udělat spolu s Ludvíkem Rážou. Byl komunista, který této myšlence věřil. Já ne. Můj tatínek i můj tchán už tuto myšlenku s velkým zklamáním i sebereflexí opustili. Měli jsme za sebou zcela jinak prožitou normalizaci. A Ludvík řekl: „Musíme si na place věřit. Musíme znát své myšlení i pocity.“ Proběhl upřímný a velmi konkrétní rozhovor. A věřili jsme si.

Měla jsem ze ztvárnění té postavy obavy. Stála jsem před úkolem hrát osobnost, o které jsem každým pórem svého těla věděla, že mne přesahuje. Mohla jsem jen doufat, že když už v sobě takové kvality nemám, že alespoň ten vizuální dojem „tam bude“.

Jak jste tu roli vůbec získala?

V konkursu. Bylo nás pět a Ráža si vybral mě.

Jak jste se s paní Zdislavou poznávala?

Tehdy jsem o ní věděla nesrovnatelně méně než dnes. Neznala jsem ani osobnosti „ke srovnání“ – třeba moji dnešní oblíbenky a inspirátorku Hildegardu z Bingenu, mystičku a učitelku církve.

Ale o Zdislavě jsem věděla dost na to, abych přišla na to, jak byla ve 13. století ve své pozici zcela výjimečná.

V čem?

Nežila v klášteře, kde by dělala léčitelkou práci a sloužila lidem, jak to bylo dobově obvyklé – třeba u její inspirátorky sv. Anežky. Nežila ani v nějaké menší církevní komunitě, kde by léčila druhé. Přesto musela být cosi jako dnešní lékařka, hluboce duchovně orientovaná bytost a přítom maminka čtyř dětí a manželka šlechtice – a spolu s ním spravovala panství. Životním stylem byla vlastně podobná dnešním ženám a snažila se spojit v každodennosti téměř nespojitelné.

Řekla byste o ní „emancipovaná žena“ už ve středověku?

Já to slovo nemám úplně ráda. Ale chcete-li, byla to žena, která se snažila skloubit to, co brala jako svoji samozřejmou povinnost, protože tak byla zasazená do společnosti. Ale pak měla ještě kus výhradně svého života. A to není jednoduché obhájit nikdy.

Ten film měl hvězdné obsazení. Josef Kemr, Martin Růžek, Boris Rössner, Ondřej Vetchý, Radoslav Brzobohatý, Hana Maciuchová, Dana Kolářová. Jaké to bylo pracovat s nimi?

Nádherné. A bez falešné skromnosti: všichni byli lepší než já. Byli v tom filmovém řemeslu zběhlí, protože šli z role do role. Nemohli ale zahrát paní Zdislavu. Ačkoliv Ondřej Vetchý by se o to přinejmenším pokusil (smích).

Ale to řemeslo je prostě potřeba ovládat, mít ho pod kůží. U houslisty nikoho nenapadne, že by mu stačilo srdce a osobnost a jeho interpretace bude báječná. U herců si tohle lidé myslí. Ale ne. Prostě to nestačí.

Některé scény jsou hodně expresivní. Třeba monolog trpícího mnicha, jehož hrál Josef Kemr. Vy se tam objevujete v prostřihu. Byla jste u toho?

Natáčelo se to v nemocnici Na Františku v době, kdy panovaly obavy, že Josef Kemr každou chvíli zemře, že leží na smrtelné posteli. Do nemocnice přijel štáb a filmařům tam vyčlenili jeden pokoj a oni v něm vyrobili ten ponurý prostor špitální cely. Pak přivezli pana Kemra, kterého položili na lůžko, které naaranžovali na nemocniční posteli. On už ani nezvedl hlavu, pít mu dávali z brčka a maskérka měla těžkosti na jeho nemocí zmoženou tvář nalepit vousy. V tom pokoji jsme byli kromě filmařských profesí já a odborná poradkyně filmu, MUDr. Gabriela Tova. Já jsem říkala ty věty, které zazněly ve filmu, a Josef Kemr hrál, říkal a doslova žil ty dlouhé monology. Jeli jsme to celé dvakrát a on neměl i v tomto stavu jediný přerok, jediný výpadek. Byl to velký herec, jehož těžká životní situace v podstatě nahrála jeho roli. On to vlastně s řemeslnou lehkostí „jenom řekl“. Dodnes si na ty jeho oči pamatuju.

On ten film má celkově velmi autentickou atmosféru.

Natáčelo se na řadě míst. V Jindřichově Hradci, pak poblíž Blanska, kde spravuje tvrz klub turistů, kterému tam řemeslníci z Barrandova vyrobili gotické schody a spoustu dalších detailů. Možná je tam mají dodnes. Řada věcí se točila v ateliéru.

Velkou práci odvedli osvětlovači, kteří vytvářeli kontrasty světla, tmy a stínů. A pak tohle vše umí zachytit skvělý kameraman, jímž Jaroslav Brabec byl.

zatvrzelost, tak na Havlově dvoře bylo dost lidí, kteří by jí prostě její nasazení nedovolili. Všimněte si toho – jednoho z těchto lidí, kteří jí museli ustoupit, hrál Radek Brzobohatý.

Zdislava byla nositelkou nové kultury šlechtičen. Podle historiků ji importovala její maminka pravděpodobně z německého prostředí. Manželka velmože přestávala být jenom rodičkou jeho dětí, hradní paní, ale přijala úkol projevovat pečující křesťanskou lásku bídým lidem v okolí.

Inspirovaná byla jistě i svatou Anežkou, která se ve filmu epizodně objevuje. Tahle její vydanost byla patrná i v tom, že ji z Lemberka do Jablonného nosili nejprve v nosítkách, později v křesle na zádech služebníka. Bylo to ke konci jejího života v šestatřiceti letech. Při natáčení říkala Gabriela Tova, že zemřela pravděpodobně v důsledku celkového vyčerpání. Nikdo Zdislavě neřekl, že když sílu vydává, tak ji musí umět čerpat zpátky. Prostě to nedělala. Z kosterních nálezů je patrné, že měla zdravé zuby, a odborníci vlastně nevěděli, co to bylo za chorobu, která způsobila její smrt.

A co se týče určité umanutosti, které si ve filmu nelze nevšimnout, tak se domnívám, že kdyby neprojevila určitou

Jak to myslíte – že jim nedovolila jí něco nedovolit?

Přesně tak. Musela projevit autoritu, sílu, která byla větší než jejich. Režisér Ráža mi vysvětlil, že ona musela umět nastavit dialog a pozice tak, aby přijali její přání a vůli – aby se nemohli zpronevřit tomu, že ona je paní Havla z Lemberka a oni její poddaní. Musela intuitivně vytyčit hranici, za kterou si oni našťestí – nebo na nešťestí pro ni – nedovolili jít.

Co vám natáčení filmu v *Erbu lvice* a poznání Zdislavy z Lemberka dalo do života?

Jsem moc smutná z toho, že na rozdíl od mé oblíbené Hildegardy z Bingenu neuměla číst a psát. Je strašná škoda, že neměla tuto dovednost jako část šlechtičen, které vyrůstaly v kláštorech, kde nabíraly vzdělání. Nic z jejího umění v léčitelství ani žádný duchovní odkaz po ní zapsaný nezůstal.

Ale i z té úcty, která se po její smrti a v jejím druhém životě rozvinula, jistě cítíte, jak moc dobře je, že taková bytost na světě byla. Tohle jsou jedinci, kteří nějakým způsobem ospravedlňují existenci lidského rodu a člověka jako druhu. Světu daleko víc dávají, než si berou.

A vím, že pomáhá. Mně samotné v životě jednou velmi, velmi, velmi pomohla. Nechám si ale pro sebe, v čem.

Je to krásný a zároveň zjizvený kraj válečnými a poválečnými událostmi i érou, která následovala. Někdejší Sudety jsou velmi bolavá země. Často až třetí generace po těch, kdo dosídlvali tuto oblast, dokáže ty rány dějin hojit a uzdravovat. Začínají mít k místu vztah, projevují respekt, opravují hroby někdejších německých sousedů. Už se nebojí.

Bývalý šéf Činoherního studia v Ústí nad Labem Filip Nuckolls udělal neuvěřitelné představení. My diváci jsme seděli v autobuse a jeli jsme od statku ke statku, od školy ke škole, okolo

rozbořeného kláštera a všude tam herci hráli ty příběhy bolesti. Vše se odehrávalo v autentických kulisách. Tohle jsou pro mě severní Čechy.

Vaše poslední filmová rola je Gerta Schnirchová v česko-německém dvoudílném filmu podle románu Kateřiny Tučkové. Sleduje osud dívky, která roste ve smíšené česko-německé rodině v Brně a přibližuje nacismus, odsun a zlomové momenty 20. století. Biskup Stanislav Příbyl vyhlásil letošní rok v litoměřické diecézi Rokem smíření, kdy vyzývá ke smíření, k uzdravení vztahů, k otevření témat bolesti, které jste zmiňovala.

Máte nějaký vztah k Jablonnému v Podještědí, k místu, kde je Zdislava pochovaná?

Ráda vzpomínám na návštěvu hradu Lemberk, odkud jsme se s mými tehdy malými syny vypravili ke Zdislavě studánce. Vyprávěla jsem jim o životě Paní, kterou jejich máma hrála, a kdo a jaká byla, že měla čtyři děti a studánka byla léčivá a že k ní chodí tisíce lidí. Vidím je, jak tam stojí s těmi svými baňůžky na zádech, a poslouchali a přebírali si to v těch svých hlavičkách. Pak se oba hluboce poklonili.

Jste na severu Čech stále angažována. Třeba jako patronka Křišťálového chrámu v Kunraticích u Cvikova. Loni jste tam film i vaši roli připomínali. Čím vás region oslovuje?

Je potřeba to hojit. Ale ono to bude spíš jako když vám amputují nohu. Naučíte se s tím žít. Ale nikdo vám už tu nohu nevrátí. Církev má možnost pracovat s odpuštěním. Skoro bych řekla jako s komoditou, s níž pracovala v historii tu lépe, tu hůře, tu úplně neuvěřitelně. Nesmí ale zůstat „usalašená“ za zdmi kostelů.

Je dobře, že společenství církve chce o těch věcech mluvit s lidmi, kteří někdy souhlasí, někdy nesouhlasí. Oni ale nemají možnost a možná síly se v podvědomí dotknout té bolesti. Podle mého poznání je to „přesložitý“ proces a vyžaduje nesmírnou dávku empatie a víry, že je to možné. To, že se to nepovedlo za osmdesát let, není divu – je to práce na strašně dlouhou dobu, protože všechny stíny těchto událostí jsou temné. Velmi často totiž neumíme některé věci přijmout, že se staly. Nemůžeme je napravit v minulosti, ale můžeme něco udělat teď.

Nedávno jste navštívila dětské oddělení nemocnice v Ostravě-Vítkovicích. Jaký dojem ten region na vás zanechal?

Ostravu a Ostravsko mám moc ráda. Cítím se tam dobře.

V nemocnici mě před časem seznámili s panem primářem a slovo dalo slovo a bylo to velmi hezké setkání. Se všemi na tom oddělení – pacienti, sestry, lékaři. Lidé, kteří tam pracují, jsou skvělí lidé a já jsem tam byla jen takovou třešinkou – to oni tam pro ty nejmenší dělají tu nejdůležitější práci. Hráli jsme ve městě a já jsem tam do jisté míry slízla část smetany za jejich velkolepou práci.

Jiří Nývlt

Ukradená relikvie sv. Zdislavy

Několik dramatických dnů prožili dominikáni v Jablonném v Podještědí po 12. květnu, kdy krátce před večerní bohoslužbou pachatel rozbil sklo relikviáře na bočním oltáři a z baziliky zcizil lebku sv. Zdislavy.

Po útěku ji zalil do betonu s úmyslem „pohřbit“ ji do řeky. Muže policie zadržela během dvou dnů. S přispěním místního jablonského správce P. Pavla Mayera se vyšetřovatelům podařilo zjistit, kde se relikvie nachází. O následujícím víkendu pak českolipský soud neposlal obviněného z krádeže, výtržnictví a poškozování cizí věci do vazby. Hrozí mu až osm let vězení. V neděli už pak mohl P. Mayer díky práci policie a restaurátorů konstatovat, že má naději, že se relikvie vrátí již na Diecézní pouť ke sv. Zdislavě. Expertům se totiž po šestnácti hodinách nepřetržitého souboje s tvrdnoucím betonem podařilo úspěšně vyjmout relikvii z tohoto sevření.

všem, „kdo při nás stáli a za navrácení relikvie se modlili“.

Administrátor litoměřické diecéze Stanislav Příbyl sdělil, že bude trvat na důkladném zabezpečení relikvie sv. Zdislavy. Zároveň připomněl, že kostely nemají být nedobytnými trezory. „Jsou to místa setkání člověka s Bohem a lidí mezi sebou a mají být otevřené,“ zdůraznil.

Pozornost ke sv. Zdislavě

Na adresu pachatele poznamenal, že je nutné rozlišovat rovinu skutkové podstaty, ve které jedná příslušné orgány. „Z hlediska duchovního, tak co nám pomůže, když se na toho člověka budeme zlobit. Byl jsem tázán, jestli odpustím pachateli. No, proč by ne? Vždyť bych ublížil sám sobě, kdybych mu neodpustil. A co mi pomůže, že se na něj budu zlobit? Přece se stále modlíme: ‚Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.‘ Je na místě odpustit, ale to nevylučuje

Examinace lebky v prosinci 2024

spravedlnost, která je v rukou státu,“ dodal. Zároveň vyzval, „abychom nepromarnili podněty, které tato událost přinesla v duchovní rovině“. Upozornil na témata jako rodina, jejíž patronkou je svatá Zdislava, nebo charitativní péče. „Vždyť právě ona byla zakladatelkou první zdravotnické péče, otevřela špitál v Jablonném v Podještědí. Byla to bohatá žena, která dokázala poskytnout peníze, aby pomohla lidem, které viděla kolem sebe. Možná je to určité znamení nebo symbol, že bychom se těmito věcmi teď měli zabývat,“ upozornil Stanislav Příbyl.

„Jsem rád, že policie relikvii vypátrala, a jsem vděčný všem, kteří se na tom podíleli. Ohlas veřejnosti byl veskrze pozitivní a za to chci všem také poděkovat,“ uvedl administrátor litoměřické diecéze Stanislav Příbyl.

Díky za modlitby

Experti nedlouho před krádeží relikvii ošetřili, impregnovali a zpevnili. S návrhem tohoto zásahu přišli poté, co ji za přítomnosti tehdy ještě litoměřického biskupa Stanislava Příbyla v prosinci 2024 prozkoumali. Díky tomuto ošetření mohli být restaurátoři úspěšní a relikvii nepostihlo podstatné poškození. „Dovezl jsem jim také pět úlomků, které se oddělily, když ten muž vytahoval lebku skrz rozbité sklo. To proto, aby je mohli vrátit zpět,“ popsal P. Mayer. Jablonský duchovní správce vzkazuje poděkování

Toto rozhodnutí vzešlo z jednání komise, která se v úterý 26. května sešla v Jablonném v Podještědí – tvořili ji arcibiskup Stanislav Příbyl, apoštolský administrátor litoměřické diecéze a zástupci Libereckého kraje, Národního památkového ústavu, dominikánského řádu a Policie ČR. „Řešení situace nastalo po zcizení relikvie jsem nedělal sám, ale v širokém konsensu odborníků, a mohu ujistit, že nebylo – jak se říká – ‚od zeleného stolu‘,“ uvedl apoštolský administrátor litoměřické diecéze Stanislav Příbyl a řekl, že cílem zvoleného postupu je relikvii uchovat a ochránit. Po jednání odborníků připomněl, že ačkoliv lze lebku sv. Zdislavy pokládat za zachráněnou, je velmi křehká.

„Na místě, kde je pár metrů od oltáře uložené tělo sv. Zdislavy, není zapotřebí odděleně vystavovat samostatně její lebku. Možnost uctít ji má každý právě u jejího hrobu,“ zdůraznil Stanislav Příbyl.

Zvolené řešení není podle jeho slov nezvratné na rozdíl od rizika, že by ji někdo navzdory všemu zabezpečení znovu ukradl nebo poničil. „Příležitost projevit sv. Zdislavě úctu zkrátka nebude narušena,“ připomněl arcibiskup.

Stanislav Příbyl také znovu poděkoval za práci policie. Územnímu odboru Česká Lípa Policie České republiky, vedenému ředitelem plk. Petrem Rajtem, udělil čestný titul „Útvar sv. Zdislavy“. Ocenil tak mimořádné nasazení při záchraně odcizené relikvie sv. Zdislavy, patronky Diecéze litoměřické a Libereckého kraje.

jmn

Tumba sv. Zdislavy v Jablonném. Snímky jmn

První zdravotnické služby Charity s certifikátem

Zdravotnické služby Diecézní charity Litoměřice prošly externím auditem. Díky němu získala certifikát kvality a bezpečí Domácí zdravotní péče Diecézní charity Litoměřice.

Celý proces trval téměř jeden rok a skončil úspěchem. Domácí zdravotní péče v Chomutově, Liberci a Mladé Boleslavi se jako jediná mezi Charitami v Česku může pyšnit certifikátem kvality a bezpečí. Uděluje jej Česká společnost pro akreditaci zdravotnictví, která je oprávněná k provádění zdravotnických auditů Ministerstvem zdravotnictví ČR.

„V březnu loňského roku vznikla pracovní skupina složená z vedoucích všech středisek Domácí zdravotní péče v litoměřické diecézi, doplněná o metodiky. Na získání certifikátu kvality se tak podílely i kolegyně z Charity Litoměřice a Charity Most,“ informuje Roman Striženec, metodik litoměřické Diecézní charity. „Nejprve jsme provedli analýzu toho, jaká jsou kritéria pro získání certifikace, a porovnali je s naší současnou praxí. Tak jsme mohli určit, které oblasti bude nutné pozměnit. V průběhu celého roku jsme se pak v podstatě každý týden scházeli, postupně měnili praxi a vytvářeli vnitřní předpisy,“ pokračuje Striženec.

Certifikát kvality a bezpečí vyžadoval revizi postupů, které mají vliv na ochranu pacientů Domácí zdravotní péče. „Hodně jsme se věnovali problematice ochrany práv našich pacientů. Dále jsme zavedli

systém sledování spokojenosti pacientů a nově nastavili proces zácviku nových pracovníků,“ přibližuje vedoucí pracovní skupiny Pavlína Šimková.

Na sklonku minulého měsíce pak akreditační společnost potvrdila, že všechna střediska Domácí zdravotní péče Diecézní charity Litoměřice splňují příslušná kritéria. Díky tomu může tato charitní služba jako jediná v Česku používat tuto prestižní značku.

Získáním certifikace však práce na zkvalitňování služeb nekončí. Každý rok všechna střediska Domácí zdravotní péče podstoupí audit, do kterého budou zapojeni odborníci z oblastí zdravotnictví i z dalších Charit a diecézí.

„Pro naše služby to znamená nejen prestiž, ale také splnění všech kritérií stanovených Ministerstvem zdravotnictví České republiky. Znamená to, že naše zdravotní sestry poskytují profesionální péči na nejvyšší úrovni. Kromě toho nám ale záleží i na lidské stránce. Dbáme na

to, aby se každý pacient v našich službách skutečně cítil v bezpečí. Aby věděl, že je pro nás důležitý a že tu jsme pro něj. Mnohdy neléčíme jen tělo, ale i duši. Člo-

Historické prvenství v Charitě: Certifikát kvality a bezpečí pro Domácí zdravotní péči Diecézní charity Litoměřice. Předala jej Renata Podstatová z České společnosti pro akreditaci (vlevo) Pavlíně Šimkové, vedoucí pracovní skupiny, Zdeňce Černé, vedoucí Domácí zdravotní péče Liberec, a ředitelce Diecézní charity Litoměřice Aděle Švecové. Snímek Eva Hadašová

věka pojímáme celistvě a umíme pracovat i s jeho duchovními potřebami,“ uzavírá ředitelka Diecézní charity Litoměřice Adéla Švecová.

Eva Hadašová

Přátelství spojující sever Čech i Evropy

Stanislav Příbyl přivítal v polovině května v Litoměřicích helsinského biskupa Raima Goyarrolu. Seznámili se spolu před dvěma lety při setkání nově jmenovaných biskupů ve Vatikánu a stali se z nich přátelé.

Návštěva to byla „na oplátku“, nikoliv jen zdvořilostní. Z biskupského kamarádství dnes těží církev i charita na severu Čech i Evropy. „Je to přátelství nejen osobní, ale má i rozměr pomoci. Církev ve Finsku je totiž velmi chudá a potřebujeme podporu, za kterou jsem Stanislavovi velmi vděčný. Jsme si prospěšni také v rovinné výměny zkušeností,“ popsal biskup Goyarrola motivy své návštěvy.

Z Helsinek přicestovala spolu s biskupem Goyarrolou také ředitelka tamní Charity

Larissa Franz-Koivisto. Jak řekla, přiletěli opěťovat loňskou cestu na sever Evropy ředitelky litoměřické diecézní Charity Aděly Švecové a jejich kolegů.

Finskou návštěvu hostil arcibiskup Příbyl přímo na litoměřickém biskupství, odkud se postupně společně vypravili do několika charitních zařízení i církevních památek v severních i středních Čechách. Ředitelka Charity Finsko také

představila Stanislavu Příbylovi projekt zaměřený na podporu mladých lidí, na němž se nyní podílí i Diecézní charita Litoměřice.

Jak žije církev ve Finsku?

Situace církevních společenství v regionu severních Čech a ve Finsku je velmi podobná, tedy menšinová. Katolickou církev v této severské zemi tvoří asi šestnáct tisíc věřících, což je asi 0,3 % finské populace. Jak popsal helsinský biskup, stojí v čele jediné diecéze v celé zemi, která podléhá přímo Svatému stolci. V osmi farnostech rozestých po celé zemi slouží třicítka kněží, většinou řeholníci a duchovní ze zahraničí. Dominantní je tu luteránská církev, ale katolíci jsou malá, leč aktivní komunita, která klade důraz na ekumenismus a pastorační migranti, o které také pečují místní Charita. Ta je zde v počáteční fázi rozvoje a hosté nešetřili obdivem a chválou charitního díla, s nímž se mohli seznámit v Čechách. „Finský sociální systém je založený na očekávání, že odpovědnost za sociální služby a podporu občanů nese především stát. Pro neziskový sektor zůstává mnohem menší prostor než například v České republice. Jenže v tomto systému vznikají mezery a část lidí, kteří potřebují pomoc, na ni prostě nedosáhne,“ popsala ředitelka finské Charity.

Den první: Návštěva Charity Litoměřice

Třidenní program nabídl nejen odbornou výměnu zkušeností, ale také prostor pro osobní setkání, sdílení inspirace i jak pomáhat lidem v různých částech Evropy.

V sídle Diecézní charity Litoměřice je hostila ředitelka Adéla Švecová, která návštěvníky představila pracovníkům. Návštěva ze severu Evropy představila fungování Charity ve Finsku a život tamní katolické církve.

Úvodním bodem programu byla návštěva Integrovaného výchovného centra pro neformální pečující. Centrum slouží jako výukové zázemí pro lidi, kteří se chtějí postarat o své blízké, ale dosud s péčí nemají zkušenosti. Zdejší pracovníce jim názorně ukazují a vysvětlují, jak probíhá základní péče a na co se v praxi připravit.

I zde se otevřelo srovnání situace ve Finsku a v České republice. Ve Finsku jako vyspělé sociální společnosti postupně klesá význam neformálních pečujících. Lidé běžně očekávají, že péči o seniory a osoby v nouzi zajistí stát. Vnímají to jako přirozené vyústění celoživotní práce a placení daní.

Diskuse se dotkla také širšího kulturního kontextu. V některých společnostech je naopak nepředstavitelné, aby se o nemocného či nemohoucího nepostarala rodina, která však často naráží na nedostatek času, finančních prostředků nebo na složité mezilidské vztahy.

Dalším bodem programu byla návštěva Domova na Dómském pahorku. Finský biskup si zde všiml přítomnosti náboženských symbolů a zajímalo ho, zda si klienti vybírají toto zařízení právě kvůli jeho duchovně přívětivému prostředí.

Ředitelka Charity Litoměřice Petra Smetanová mu odpověděla, že to nebývá vždy rozhodujícím kritériem. Zároveň však zmínila, že se někdy stává, že se lidé v prostředí domova k víře obrací. A to nejen klienti, ale i pracovníci.

Hosté si následně prohlédli celý objekt. Kromě společenských prostor měli možnost nahlédnout také do zázemí zařízení, včetně kuchyně a prádelny, a získat tak ucelený obraz o každodenním chodu služby.

Den druhý: Cesta do Prahy

Návštěva z Finska si přála poznat práci Charity v pražské arcidiecézi i hlavní město. První zastávkou byla Stará Boleslav – Brandýs nad Labem, kde hosté navštívili Azylový dům sv. Gerarda pro rodiny s dětmi, provozovaný Arcidiecézní charitou Praha. Seznámili se zde s konkrétní podobou pomoci rodinám v tíživé životní situaci a mohli nahlédnout do každodenní práce služby, která nabízí bezpečné zázemí i podporu na cestě k samostatnosti.

Následovala prohlídka významných poutních míst: baziliky sv. Václava a baziliky Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi. Silný dojem na hosty udělal také více než 800 let starý kostel sv. Bartoloměje v Praze-Kyjích. Součástí programu byla i procházka historickým centrem Prahy.

Vývrcholením dne byla účast na slavnostní mši svaté v katedrále sv. Víta, Václava

a Vojtěcha, konané u příležitosti výročí posvěcení katedrály. Šlo zároveň o první mši svatou, kterou zde sloužil nově nastoupivší pražský arcibiskup Stanislav Příbyl.

Den třetí: Výlet do litoměřické diecéze

Třetí den se biskup Goyarrola a ředitelka Charity Finsko vypravili společně s arci-

biskupem Příbylem do baziliky sv. Vavřince a sv. Zdislavy v Jablonném Podještědí. Návštěvu poznamenala mimořádná událost – večer předtím zde zloděj zcizil relikvii sv. Zdislavy. Finský biskup se pomodlil u hrobu svěťce. Požádal o odpuštění a následoval přesun do Jiřetína pod Jedlovou, kde Diecézní charita Litoměřice provozuje Domov sv. Máří Magdalény – azylový dům pro matky s dětmi.

Právě tato návštěva patřila podle průběhu setkání k nejsilnějším momentům celého programu. Zatímco předchozí zastávky byly zaměřeny hlavně na provoz a fungování služeb, zde se podařilo navázat osobní kontakt s klientkami. Hosté se zajímali nejen o fungování služby, ale také o konkrétní lidské příběhy. Shodou okolností se v domově v posledních měsících narodilo několik dětí, a tak si je mohli i pochovat. Maminky se s hosty podělily o své životní zkušenosti, často velmi těžké, spojené s násilím, závislostmi či ohrožením života.

Na závěr cesty po severu Čech si ředitelka Charity Finsko přála navštívit Památník Tereziín, respektive někdejší koncentrační tábor. Biskup Goyarrola při té příležitosti připomněl, jak důležité je nezapomínat na to, čeho je člověk schopen. „O to více musíme usilovat o společnost založenou na solidaritě, respektu a pomoci druhým,“ vyzdvihl.

Text a snímky Eva Hadašová

Diecézní charita Litoměřice se stala terčem kyberpodvodu

Rádi bychom vás upozornili na skutečnost, že kyberpodvodníci, tedy pachatelé působící v online prostředí, jsou stále aktivnější. Potvrzují to i informace Policie České republiky, podle nichž kyberkriminalita v České republice prudce roste a stává se jednou z nejzávažnějších bezpečnostních hrozeb současnosti.

Pokusu o podvod se nevyhnula ani Diecézní charita Litoměřice.

Ředitelku Adélu Švecovou kontaktovala osoba vydávající se za kriminalistu s tvrzením, že někdo zneužil její plnou moc a pokusil se na její údaje sjednat úvěr. Údajní policisté hovořili o probíhajícím vyšetřování a ve snaze získat co nejvíce informací kladli otázky, které se zpočátku nezdály podezřelé. Ředitelka rovněž obdržela Výzvu k podání vysvětlení na úředním dokumentu Policie ČR. Až skutečný kriminalista potvrdil, že jeho podoba je věrohodná a od originálu těžko rozeznatelná.

S postupujícím hovorem však začal tlak i manipulace zesilovat. Ředitelka zbystřila a rozhovor ukončila. „Zpočátku se mi nezdálo nic podezřelého. Ačkoli jsem o podobných podvodech slyšela, nenapadlo mě, že by obětí mohla být naše organizace. Když ale narůstal nátlak, že se nesmím s nikým poradit a musím postupovat přesně podle pokynů, uvědomila jsem si, že je situace vážná a že jde o podvod,“ uvádí.

„Prosím, buďte obezřetní, pokud vám zavolá kdokoli, kdo se vydává za bankovního úředníka nebo policistu. Nenechte se zastrašit jejich jednáním. Nejlepším řešením je hovor ukončit a obrátit se na Policii ČR, svou banku nebo bankéře prostřednictvím kontaktů, které máte k dispozici ve svém internetovém bankovníctví,“ dodává Švecová.

„Ze své vlastní zkušenosti bych vám ráda doporučila nežít v přesvědčení, že právě vám se to stát nemůže. Nikdy nevíte, v jakém psychickém rozpoložení, životním okamžiku nebo pod jakým tlakem vás podobný hovor zastihne. Stačí únava, stres a člověk, který je běžně obezřetný, může jednat unáhleně a uvěřit něčemu, čemu

by za běžných okolností nevěřil,“ radí ředitelka Diecézní charity Litoměřice.

Policie ČR doporučuje pravidlo 3Z – Zastav (nenechte se vtáhnout do paniky). **Zavěs** (policie ani banky NIKDY nepožadují převody peněz). **Zkontroluj** (ověřte si situaci přímo u své banky).

Eva Hadašová

Slavnostní otevření Domova pokojného stáří Libošovice

Domov pokojného stáří Libošovice, který provozuje Charita Sobotka, prošel v uplynulých měsících rozsáhlou rekonstrukcí. Ta trvala déle než jeden rok a přinesla nejen modernizaci, ale i zlepšení zázemí pro klienty i zaměstnance.

Díky rekonstrukci se podařilo navýšit kapacitu domova z původních 25 na 40 klientů. Nově upravené prostory nyní splňují současné standardy sociálních služeb a poskytují důstojné a příjemné prostředí pro seniory, kteří zde nacházejí svůj domov.

Samotná rekonstrukce byla náročná nejen časově, ale i finančně. V jejím průběhu

se objevila řada technických komplikací, které vedly k navýšení celkových nákladů. Přesto se podařilo projekt úspěšně dokončit.

Slavnostní otevření zrekonstruovaného zařízení se uskutečnilo 25. března. Novým prostorám požehnal arcibiskup Stanislav Příbyl. Součástí slavnostního odpoledne byl i kulturní program, o který se postaraly děti z Mateřské školy Libošovice a Mateřského centra Āapík pod vedením paní učitelky Zdeňky Badové. Svým vystoupením přinesly radost nejen klientům domova, ale i všem přítomným hostům.

„Naše velké díky patří všem dárcům a podporovatelům, kteří při nás stáli a nadále stojí. Obrovské poděkování patří Královéhradeckému kraji, Biskupství litoměřickému, starostům obcí i firmám, které nás dlouhodobě podporují. Díky nim má dnes Domov pokojného stáří Libošovice pevné základy. Nejen ty stavební, ale hlavně ty lidské,“ uvedla ředitelka Charity Sobotka Denisa Samková.

Rekonstrukce Domova pokojného stáří představuje významný krok k dalšímu rozvoji sociálních služeb v regionu a zároveň přináší jistotu kvalitní péče pro seniory, kteří ji potřebují.

Snímky na dvoustraně DCHLTM

Charitní ubytovna vstoupila do 15. roku spolupráce s městem Nový Bor

Dne 1. května 2012 vstoupila v platnost smlouva mezi městem Nový Bor a Charitou Česká Lípa o provozování sociální ubytovny v Severní ulici. To, co tehdy vzniklo jako odpověď na narůstající problém lidí bez domova, se během let proměnilo v respektovaný a funkční systém sociální pomoci, který je dnes dáván za příklad i dalším městům a organizacím napříč republikou.

Charita Česká Lípa zde již čtrnáct let zajišťuje nepřetržitý provoz, odbornou sociální práci i každodenní podporu lidem, kteří se ocitli v těžké životní situaci. Jen v roce 2025 našlo v ubytovně přechodné bydlení celkem 152 osob, převážně obyvatel Nového Boru a okolí. Nejde přitom pouze o střechu nad hlavou, ale především o systematickou pomoc vedoucí k návratu do běžného života.

Ubytovna v Severní ulici není anonymním nocležišťem. Každý klient má svého sociálního pracovníka, individuální plán a konkrétní podporu při řešení dluhů, zaměstnání, rodinných vztahů nebo návratu do standardního bydlení. Právě osobní přístup a důsledná práce pracovníků Charity Česká Lípa jsou jedním z hlavních důvodů, proč služba dlouhodobě funguje bez závažných problémů a konfliktů.

Význam služby ale přesahuje samotnou pomoc klientům. Díky stabilnímu systému se daří předcházet sociálním krizím, které by jinak výrazně zatěžovaly město i veřejné instituce – od opakovaných zásahů policie přes soudní řízení až po rozpad rodin a ode-

brání dětí do ústavní péče. Sociální práce Charity Česká Lípa tak přináší nejen lidskou pomoc, ale také konkrétní přínos pro veřejné finance a bezpečné soužití ve městě.

Patnáctý rok spolupráce mezi městem a Charitou Česká Lípa je zároveň připomínkou, že dlouhodobě dobré výsledky nevznikají náhodou. Stojí za nimi každodenní práce lidí, kteří dokážou spojit odbornost, zkušenost i lidský přístup. Právě díky této kombinaci se podařilo vytvořit službu, která pomáhá těm nejzranitelnějším a zároveň přispívá ke stabilitě celé komunity.

eha

Přístav naděje: Ústecká charita otevřela nový azylový dům sv. Anny pro maminky s dětmi

Ústecká Charita udělala na začátku jara významný krok v pomoci těm nejzranitelnějším. V Trmicích byl slavnostně otevřen Dům sv. Anny, azylové zařízení, které se stane dočasným domovem pro matky s dětmi v tísní.

Od dubna toto místo nabízí nejen střechu nad hlavou, ale především pomocnou ruku na složité cestě k novému začátku.

Slavnostní požehnání a hosté
Otevření doprovázela atmosféra vděč-

Adéla Švecová či zástupci Ústeckého kraje a měst Ústí nad Labem a Trmice.

Důležitým duchovním momentem celého dne bylo požehnání domu, které udělil ústecký arciděkan Martin Dávidek.

Jeho modlitba za ochranu budoucích obyvatel a personálu připomněla křesťanské poslání, které stojí v základech celého projektu – vidět v bližním člověka, který potřebuje oporu.

Kapacita a zázemí

Dům sv. Anny je připraven poskytnout bezpečné zázemí celkem 51 osobám. Konkrétně

zde najde útočiště 16 maminek a až 35 dětí. Moderně vybavené prostory jsou navrženy tak, aby rodinám poskytovaly dostatek soukromí i prostor pro odbornou pomoc sociálních pracovníků.

Postavit se znovu na vlastní nohy není jednoduché. Dům sv. Anny má být místem stability, kde maminky najdou podporu k tomu, aby mohly pro své děti vybudovat lepší budoucnost,“ zaznělo během slavnostního dne.

Poděkování patří všem partnerům, dárcům a zaměstnancům, díky jejichž úsilí a štěrnosti tento projekt ožil. Otevření Domu sv. Anny je jasným signálem, že osud rodin v tísní nám v našem regionu není lhostejný.

eha

Young Caritas v Litoměřicích: Jak na dobrovolnictví?

Dobrovolnictví pro udržitelnou budoucnost. Tak zněl název dvoudenního Young Caritas Fóra, které se konalo v Litoměřicích v polovině května. Volba tématu reflektovala skutečnost, že letošní rok je vyhlášen Mezinárodním rokem dobrovolnictví. Akci organizovala Young Caritas a záštitu převzala Diecézní charita Litoměřice a Informační centrum OSN v Praze.

Ředitelka Diecézní charity Litoměřice Adéla Švecová ve svém úvodním vystoupení vyjádřila vděčnost za možnost působit v Charitě a povzbudila přítomné, aby neztráceli ze zřetele hodnoty, na nichž je charitní práce postavena. „Děkuji všem přítomným za zájem a za to, že nejste lhostejní,“ řekla.

Jakub Líčka z Charity Česká republika pak přiblížil, kdo je z pohledu organizace Young Caritas „mladý člověk“: „Pokud jste mladí duchem, můžete být členem Young Caritas pořád, fyzicky je to však pouze do třiceti pěti let věku.“

Přednášky i inspirativní hosté

Po úvodním bloku následovalo pásmo odborných přednášek zaměřených na práci s mladými lidmi a dobrovolnictví. Mezi hlavní hosty patřil kněz, teolog, molekulární biolog, etik, pedagog a spisovatel Marek Orko Vácha. Upozornil, že ani neomezené investice do zdravotnictví či školství samy o sobě nezaručí výchovu špičkových lékařů nebo odborníků. „Jak je tedy vychovat? Základem je rodina, dále volnočasové aktivity, jako je skaut nebo sportovní oddíl – právě tam se formuje osobnost a charakter,“ zdůraznil Vácha. Poukázal také na to, že výsledky charitní a dobrovolnické činnosti nejsou vždy viditelné okamžitě. „Mohou se dostavit až po letech, a někdy se jich ani sami nedožijeme. Pokud však člověk jedná srdcem, svého cíle dříve či později dosáhne. Za své skutky se nemusíme vždy dočkat poděkování ani uznání,“ upozornil na úskalí dobrovolnictví.

Dalším z bodů programu byl inspirativní duel dvou výrazných osobností. Pozvání přijala Nataša Diatková, bývalá gestorka dobrovolnictví na Ministerstvu vnitra České republiky, která dnes působí jako zástupkyně organizace Hestia. V diskusi ji doplnil Michal Broža, vedoucí Informačního centra OSN v České republice. Společně nabídli účastníkům hlubší pohled na význam dobrovolnictví v současné společnosti, jeho rozvoj i spojení s globálními tématy.

Následující duel propojil akademický pohled s praktickou zkušeností z oblasti fundraisingu. Na jedné straně vystoupila Tereza Pospíšilová, docentka sociologie na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy, jejíž výzkum se dlouhodobě zaměřuje na dobrovolnictví a filantropii. Ve svém vystoupení se opírala o konkrétní data a výsledky výzkumů.

Druhou stranu doplnil Jan „Honza“ Dolínek, Head of Fundraising platformy Donio, který do diskuse přinesl bohaté praktické zkušenosti z neziskového sektoru i filantropie. V Doniu se věnuje podpoře zakladatelů sbírek, beneficentů i interního týmu, který zajišťuje administrativní a smluvní agendu.

V panelové diskusi Mladí lidé pro udržitelnou budoucnost se zúčastnila i dobrovolnice Dobrovolnického centra Diecézní charity Litoměřice Anna Bondarenko, která vede volnočasový kroužek pro teenagery v Integračním a komunitním centru Svit. Společně

s ostatními diskutovali o dobrovolnictví a jak dobrovolnická služba pomáhá nejen lidem, ale i jim.

Workshopy a sdílení dobré praxe

Odpolední část prvního dne byla věnována workshopům. Jedním z nich byl například program „Pečovatelem od útlého věku“, který představila Charitní pečovatelská služba v Chomutově. Tento projekt přibližuje pečovatelskou službu a práci pečovatelek dětem v mateřských a základních školách a ukazuje, že k dobrovolnictví lze vést již od nejmladšího věku.

Součástí programu byla také návštěva Integračního a komunitního centra Svit, které provozuje Diecézní charita Litoměřice a sdílení dobré praxe z Charity Litomyšl.

První den byl zakončen společnou prohlídkou Litoměřic s velmi zajímavým výkladem a procházkou po církevní historii v podání dobrovolnice a zaměstnankyně místního archivu Hany Barusové.

Hledání cest k modernímu dobrovolnictví

Druhý den Fóra pokračoval interaktivními workshopy zaměřenými na hledání nových způsobů, jak dobrovolnictví přiblížit širší veřejnosti. Účastníci společně hledali cesty, jak z něj udělat dostupnou, srozumitelnou a atraktivní součást života, ať už prostřednictvím virálních kampaní, nebo komunitních projektů.

Fórum se uskutečnilo za finanční podpory Evropské unie a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Text a snímky Eva Hadašová

Zvony

Litoměřické diecéze I. a II.

Když se řekne diptych, obvykle se nabízí představa dvou obrazů či soch spojujících dvě tematicky související části jednoho uměleckého celku. To slovo však také velmi trefně vystihuje výpravnou publikaci (ve dvou dílech) o zvonech na severu Čech – a vzhledem k výtvarně působivé podobě se nejedná o nadsázku.

Opus autorského tria Radek Lunga, Radek Rejšek a Miroslav Zelenka se podařilo připravit a vydat v Karmelitánském nakladatelství po mnoha letech pečlivé práce tvůrců. Nejprve vyšel první díl, který představuje osazení věží chrámů a kaplí v pěti vikariátech litoměřické diecéze: Českolipském, Libereckém, Litoměřickém, Mladoboleslavském a Turnovském.

Dvoudílný soubor o zvonech vznikl díky spolupráci se spoustou obětavců, kteří spravují chrámy, udržují zvony i jejich osazení a pravidelně je rozeznávají. Připravili nebývalý dokument: fotili, sbírali příběhy, fakta i střípky vědomostí.

Jak uvádí v předmluvě k prvnímu dílu emeritní biskup litoměřický Jan Baxant, může se zdát, že by taková publikace mohla vyvolat údiv s otázkou: „že by se v severočeském diecézním prostoru pečovalo o chrámové zvony na úkor duchovní starosti o lidské duše“. „Nikoliv,“ odpovídá Jan Baxant.

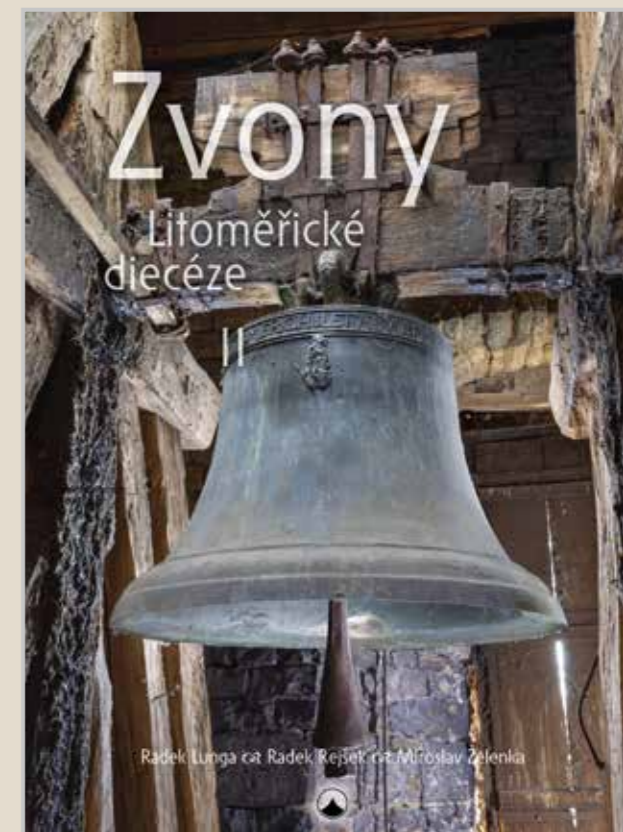
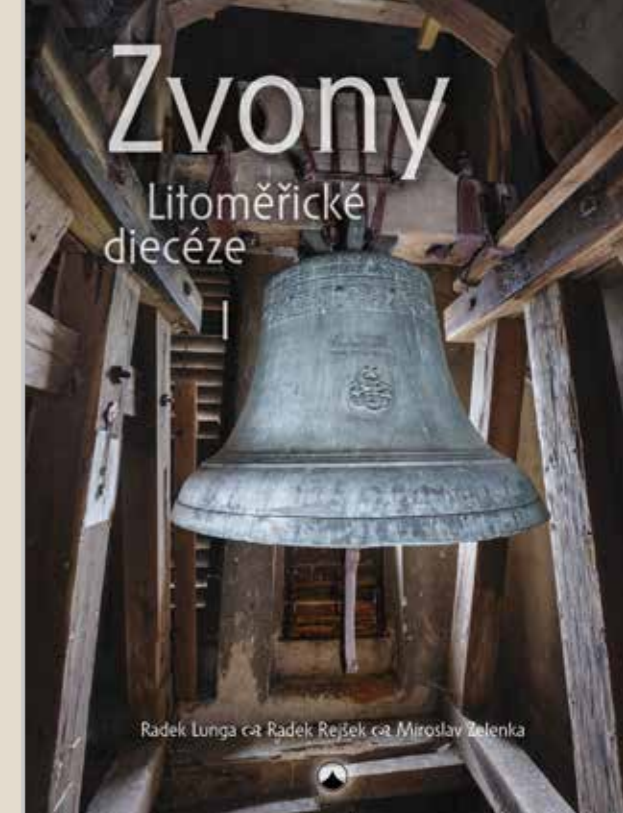
Oba díly knihy o zvonech ukazují na důležité okolnosti – tedy kde se tu vzaly a bez čeho by nebyly. Na zvon je zapotřebí vížka nebo věž, které obvykle stojí u kostela nebo nad kaplí. Nejsou tu samy pro sebe, ale postavili je lidé, kteří je potřebovali a chtěli – a tak dvoudílná publikace ukazuje na život křesťanů na konkrétním území. „Je svědectvím o současnosti i ohlednutím s úctou a třeba i s modlitbou za ty, kteří nás předešli svým životem – a v poměrech naší litoměřické diecéze odešli, respektive byli odejiti. V takových případech jsou dnes také pozváním k umíření, k nalezení pokoje. Pojďme se na zvony podívat, poznat jejich příběhy a zaposlouchat se pozorněji do jejich vyprávění,“ zve administrátor diecéze Stanislav Přibyl ke čtení druhého dílu této knihy, který v čase uzávěrky Zdislavy vydavatel dokončuje – prezentuje zvony dalších pěti z celkem deseti správních celků litoměřické diecéze.

V prvním díle se čtenář seznámí se zvony z celkem 108 míst. Ve většině věží je obvykle zvonů více. Diecézní kampanolog Radek Rejšek přiznává, že ani jako spoluautor je přesně spočítané nemá. Pozorný čtenář však zjistí, že jich je 238. Kniha nepřináší jen stručné popisy a jednoduché dokumentační fotografie. Miroslav Zelenka si dal tu práci a nasnímal je v nezvyklých kompozicích, takže si při prohlížení knihy budete připadat, jako byste byli přímo ve věži, eventuálně ve virtuální realitě. Vedle popisu zvonů je totiž z každého místa v knize k vidění čtyři až šest fotografií, které zachycují nejen zvony v celku či v jejich „přirozeném“ prostředí na zvonových stolicích, ale i významné detaily jejich výzdoby a nápisů. Nechybí pak ani fotografie kostelů a zvonice, které samy o sobě jsou uměleckými díly v krajině.

„S trochou nadsázky lze říci, že zvony jsou prvním nástrojem církevního marketingu, který zve k modlitbě i bohoslužbě. A nepotřebujeme k tomu žádnou aparaturu, celosvětovou síť nebo jiné technologické zázemí. Stačí rozhoupat – a zvuk zvonu se nese,“ připomíná Stanislav Přibyl s tím, že jejich hlas připomíná lidem často zapomínanou skutečnost: „Nad celým světem se rozprostírá nekonečná pozornost a blízkost Boha. Jejich zvuk je upomínkou, že nic neděje se maně a nade vším je ruka Páně. Jsou avizem, že je čas Bohu děkovat a chválit jej.“

Oba díly knihy jsou již k dispozici na eshop.cirkev.cz nebo na recepci biskupské kurie v Litoměřicích.

Jiří Nývlt

Karmelitánské nakladatelství
Mírové nám. 15, 412 01 Litoměřice
E-mail: litomerice@kna.cz • Telefon: 416 732 458

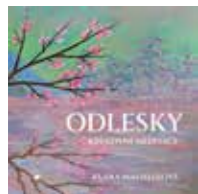

Velká dětská bible (3. vydání)

Lene Mayer-Skumanzová, ilustrace Martina Špinková
Poutavé a jen málo upravené příběhy mají stručné úvody, které vysvětlují, jak se žilo v biblických dobách. Prožitek z četby prohlubují podmanivé ilustrace Martiny Špinkové.

Kniha se umístila v TOP 10 ankety Dobrá kniha 2020 Katolického týdeníku.

vázaná, 376 stran, 749 Kč

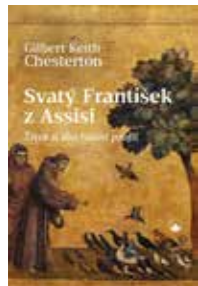

Odlesky – Kreativní meditace

Klára Maliňáková
V Odlescích, knižce „kreativních meditací“, pulzuje život se svými vzlety i pády, útěchami i temnými chvílemi, s vírou i pochybami. Pro autorku jsou

tyto koncentrované texty, doprovázené vlastními ilustracemi, cestou, jak zůstat v kontaktu se vzácnými momenty Boží blízkosti.

vázaná, 88 stran, 199 Kč

Svatý Fr. z Assisi

Gilbert Keith Chesterton
G. K. Chesterton napsal strhující knihu o nejméně známém světcích na světě. František z Assisi je člověkem ohromných paradoxů. Muž, který miluje ženy, ale zasvětil se řeholní čistotě. Člověk obdivující krásy přírody, ale žijící v největší možné chudobě. Provozkář dokazující ostatním, že se zřekl pozemských statků, tak, že se veřejně svlékne do naha.

Muž, který obrací na hlavu společenskou konvenci, jen abychom my uviděli svět znovu ve správném světle. František se hovorem se Saracény snaží ukončit křížovou výpravu. Proto se modlí i tančí. Proto tak dobře rozumí zvířatům a zvířata rozumí jemu. A proto se právě v jeho hlavě zrodil nápad postavit první betlém...

brožovaná, 128 stran, 199 Kč

Vnitřní hrad

Terezie z Avily
Průvodce kontemplativní modlitbou od velké světice Karmelu. Nový český překlad zásadního textu španělské katolické mystiky.

Vnitřní hrad Terezie z Avily přispěl rozhodujícím způsobem ke zformování moderního pojetí mystiky. Tereziin styl je živý a spontánní a její jazyk velmi srozumitelný – jako kdyby nepsala, ale vyprávěla. Vnitřní hrad lze číst trojím způsobem: autobiograficky, symbolicky a teologicky. Na prvním místě píše o své zkušenosti s modlitbou a kontemplací.

vázaná, 280 stran, 449 Kč

Ježíš Kristus, Syn Boží, Spasitel

Dokumenty MTK

Překlad dokumentu o klíčovém milníku církevních dějin a Společná deklarace papeže Lva XIV. a patriarchy Bartoloměje z listopadu 2025. V květnu 2025 si katolická církev a celý křesťanský svět připomněli zahájení nikajského koncilu v roce 325.

brožovaná, 160 stran, 229 Kč

Z programu arcibiskupa Stanislava Přibyla

19. června	14.00 žehnání domu se zvláštním režimem, Charita Most 17.00 biřmování, Libochovice
21. června	10.00 biřmování a žehnání varhan po opravě, Postoloprty
22. června	18.00 biřmování, Nový Bor
1. července	17.00 poutní mše svatá a žehnání zvonu, Ústěk
31. července	14.00 ústecký masakr mše svatá v rámci Roku smíření, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Ústí nad Labem
8. srpna	10.00 mše svatá v rámci Roku smíření, Svor
15. srpna	12.00 žehnání zvonu, Libořice 17.00 poutní mše svatá, Vilémov
29. srpna	10.00 diecézní pouť rodin, Jablonné v Podještědí
4. září	16.00 žehnání sochy, Fláje
8. září	10.00 setkání okrskových vikářů, DDKT
13. září	10.00 biřmování, Česká Lípa 16.00 Výročí posvěcení kostela, Zdislava
15. září	17.00 přednáška o aktivitách církve v Ugandě, Krajská vědecká knihovna v Liberci
18. září	výročí založení Gymnázia Varnsdorf
19. září	ekumenická bohoslužba smíření, Litoměřice
20. září	biřmování, Jablonec nad Nisou
21. září	výročí založení Diecézní charity Litoměřice
26. září	18.00 mše svatá k Roku smíření, Karlskirche, Wien

Mladí lidé z celé republiky se v srpnu vypraví do Ostravy

Příprava na Celostátní setkání mládeže v Ostravě je v plném proudu. Organizátoři v květnu už poněkolkrát navštívili výstaviště Černá louka, kde se bude odehrávat hlavní část programu.

Ostrava – Muž v džínových kraťasech prochází travnatou plochu na výstavišti Černá louka. Podle délky jeho kroku je vidět, že něco vyměřuje. Je to Rastislav Platko, šéf technického zabezpečení na plánovaném Celostátním setkání mládeže v Ostravě. „Tady by mělo stát hlavní podium. Prostranství je velké, je tu dostatečně silná elektrická přípojka, s kamionem se dá dostat až k podiu,“ vyjmenovává Rastislav Platko důležité podmínky pro svou práci.

Výstaviště Černá louka organizátorům vyhovuje z hlediska polohy i velikosti. Nabízí zázemí pro stravování, přednášky, workshopy i „mokrou variantu“, tedy možnost přemístění hlavního podia v případě deště pod střechem. Právě stravování je podle koordinátorky setkání Natálie Sýkorové jednou z oblastí, kam organizátoři stále hledají dobrovolníky. „Aktuálně nám nejvíce chybí stravovatelé, kteří budou mít na starosti transport a vydávání jídla účastníkům. Také se starají o zásobování VIP zóny a stravování přípravných týmů. Dobrovolníky hledáme i do řad ubytovatelů, především pro noční služby v budovách, kde budou účastníci přespávat. Uvítali bychom také posily do týmu, který má na starosti úklid přímo na výstavišti.“

Celostátní setkání mládeže v Ostravě se uskuteční od 11. do 16. srpna 2026. Jeho mottem je verš z Janova evangelia: „Odvahu! Já jsem přemohl svět.“ (srov. Jan 16,33) Každý den bude tematicky jinak zaměřený. „Chceme účastníky vybudnout, aby měli

CSM OSTRAVA 2026 SOBOTA

DEN PRO RODINY

15. 8. 2026

9.00 | společný program
11.30 | mše svatá
14.00 | RODINNÁ ZÓNA PLNÁ ZÁBAVY
obří hry, hřívoly, skákací hrad a další

15.00 | OVEČKY NA CESTÁCH
z pořadu TV Noe

16.00 | GEDEON WORSHIP
chvály pro rodiny s dětmi

Podrobný program najdete:
www.celostatnisetkanimladeze.cz

Pořídá Sekce pro mládež ČBK, AKSM z. s. a Centrum pro rodinu a sociální péči z. s.

odvahu k nějaké aktivitě, vykročit ze své komfortní zóny a setkat se s druhými a s Ježíšem,“ vysvětluje ředitel sekce pro mládež České biskupské konference P. Roman Kubín Organizátoři aktuálně doladují program setkání. Přípravují také mobilní aplikaci, přes kterou se budou účastníci přihlašovat na přednášky a workshopy v odpoledním programu. Už teď je jisté, že jich bude okolo stovky. Registrovaní účastníci si budou moci udělat rezervaci na zvolený program v aplikaci.

Zajímavý program bude během pátečního odpoledne, kdy se účastníci z jednotlivých diecézí vydají na pouť do místních farností. Například mladí lidé z brněnské diecéze budou putovat k salesiánům Dona Boska, plzeňští zamíří do Heřmanic, účastníci z pražské diecéze půjdou do Zábřehu. „Hlavní myšlenkou pátečního odpoledne je, aby se mezi sebou potkali účastníci ze stejné diecéze. Podobná možnost byla už na některých předchozích setkáních a setkala se s dobrým ohlasem. Konkrétní program záleží na dohodě dané diecéze přímo s farností. Někteří to pojali jako evangelizaci, jinde to bude spíše o diskuzi přímo s věřícím na konkrétním místě,“ vysvětluje P. Roman Kubín.

Sobota 15. srpna bude už tradičně zaměřená jako Den pro rodiny. „Chceme vytvořit prostor pro setkání, sdílení a duchovní povzbuzení mladých i rodin. Dopoledne společně prožijeme mši svatou a v odpolední programu si přijdou na své manželé i děti všech věkových kategorií. Připravené budou přednášky, workshopy a různá stanoviště pro rodiny. Pro někoho může být zajímavá možnost nahlédnout do zákulisí TV Noe a studia Telepace, které není běžně přístupné. Na Masarykově náměstí se představí různé charitativní a dobrovolnické organizace. Program vyvrcholí chválami s kapelou Gedeon a závěrečným požehnáním,“ objasňuje P. Kubín.

Celostátní setkání mládeže je určené mladým mezi 14-25 lety. Připraveno je šest dní plných programu, koncertů, přednášek a duchovní obnovy.

Informace najdete na <https://celostatnisetkanimladeze.cz>

26. Diecézní pouť mládeže

za rodiny a duchovní povolání

24. - 29. 8. 2026

Sobotka - Jablonné v Podještědí

Kluci, je to dobrý?

Jasně!!!
Půjdeš s námi?

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18
110 00 Praha 1, Tel.: 224 818 757
On-line knihkupectví:
www.paulinky.cz
objednavky@paulinky.cz

Svatý Pier Giorgio Frassati

Franca Cortesi
Poutavé románové zpracování životopisu Piera Giorgia Frassatiho (1901–1925), který byl společně s Carlem Acutisem svatořečen papežem Lvem XIV. v roce 2025 a byl prohlášen za patrona horolezců, mládeže a dýmařů. Ačkoli zemřel v mladém věku, jeho

život rozhodně nezůstal nenaplněný a má čím oslovit nejen mladou, ale i starší generaci.

brož., 144 s., 249 Kč

9 prvních pátků

Anne Flanagan
Ve své poslední encyklice Dilexit nos papež František povzbuzuje k oživení úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a s ní i pobožnosti devíti prvních pátků. Letos uplyne přesně 350 let od trojho zjevení Ježíše Krista sv. Markétě Marii Alacoque, na nichž se tato úcta zakládá.

Svěží modlitební příručka, kterou sepsala sestra Anne Flanagan FSP, se nabízí jako praktický průvodce touto devítiměsíční obnovou. Lze ji pojímat i jako exercicie všedního dne. Cílem je hlubší zkušenost s Boží láskou a prohloubení důvěrného, osobního vztahu s Ježíšem, k němuž nás on sám vybízí a po němž z hloubi srdce touží, jak zjevil sv. Markétě Marii.

brož., 288 s., 299 Kč

PORTÁL

www.obchod.portal.cz
+420 283 028 205 • (Po–Pá: 8–16)

Ubat se k smrti – Média ve věku zábavy

Neil Postman
Brož., 208 str., 399 Kč
Postman ve své slavné knize tvrdí, že každá civilizace má své dominantní médium, které určuje, na co daná civilizace soustředí pozornost, což autor označuje výrazem „médium je metafora“. Autorova kniha vyšla v USA v osmdesátých letech minulého století, kdy dominovala televize, jeho kniha

tedy pojednává především o vlivu tohoto média.

V televizi (ale platí to dodnes) je kladen výraz na vizuální stránku, zábavnost, senzacnost, emoce. Zprávy nemají v první řadě informovat, nýbrž být zajímavé. Divák nad nimi nestihá přemýšlet, protože televize chrlí jednu zprávu za druhou. To ovlivňuje i způsob, jakým se prezentují politici nebo představitelé církve a jakým se učí na školách.

Žijeme ve „světě kukátka“, kde je informací mnoho, ale nedávají smysl. Být inteligentní znamená spíše vědět o ledasčem, a nikoli to skutečně znát. Z vážných věcí se stává show a z občanů pasivní konzumenti, kteří se smějí, aniž by vlastně věděli čemu. Autor vybízí, abychom kvůli vizuálním médiím neslevovali z intelektuálních potřeb a vážnosti, jež jsou podle něj typické pro kulturu tištěných médií.

Bronzový odlitek sochy sv. Jana Křtitele dočasně vystavený v kostele sv. Alžběty Uherké v Teplicích-Šanově. Tento kostel je úzce spojen s historickou redakcí Krušnohorských novin, která v Teplicích působila v letech 1884–1943.

V pátek 4. září od 16 hodin se u flájské přehrady, v oblíbené výletní destinaci Stanislava Přibyla, uskuteční slavnostní požehnání nové sochy sv. Jana Křtitele, patrona Fláji i Teplic.

Fláje patří k fenoménům Krušných hor – přehradní jezero uprostřed hlubokých lesů přitahuje návštěvníky atmosférou, spojením přírody a historie. Socha duchcovské sochařky Petry Wolfové je odlitá do bronzu ve vyhlášené rodinné umělecké slévárně v Horní Kalné v Podkrkonoší. Špičková slévárna s více než pětaticetiletou tradicí je známá nejen v České republice, ale i ve světě. V posledních letech

Stanislav Přibyl požehná na Flájích sochu sv. Jana Křtitele

zde vznikla díla instalovaná například v Londýně, Washingtonu, Vatikánu či na vinicích v Bordeaux.

Nová socha sv. Jana Křtitele bude osazena na podstavci z tiské žuly pocházející z kamenolomu v Tisu u Blatna. Symbolicky tak propojí dvě místa – území Fláji náležející historicky k oseckému panství hradu Rýzmburk a Tis u Blatna na Plzeňsku – která ve 13. století patřila staročeskému rodu Hrabšiců.

Ve Flájích původně stával dřevěný kostel sv. Jana Křtitele, který byl v roce 1969

Sochařka Petra Wolfová při přípravě umístění sochy sv. Jana Křtitele u flájské přehrady společně se Zdeňkem Burešem ze spolku Vlčí hora Dlouhá Louka, který pomohl se stavební úpravou terénu, a Janem Setvákem z Českojiřetinského spolku.

kvůli výstavbě přehrady přesunut do Českého Jiřetína. Sv. Jan Křtitel je po staletí patronem jak Fláji, tak lázeňských Teplic.

Sochařka Petra Wolfová ve svém domácím ateliéru v Duchcově při výrobě hliněného modelu sochy sv. Jana Křtitele.

V letošním roce zároveň uplyne sto let od zahájení stavebních příprav vodovodu z Fláji do Teplic, který vznikl ještě čtvrt století před vybudováním flájské přehrady.

Mezi účastníky slavnosti nebudou chybět ani teplictí rodáci sdružení v německém Teplickém spolku (Teplitz-Schönau Freundeskreis München), kteří každoročně přijíždějí do Čech společně s teplickou knížecí rodinou Clary-Aldringen.

Slavnostní požehnání hudebně doprovodí Collegium hortense. Poděkování organizátorů patří také státnímu podniku Povodí Ohře, který poskytl pozemek pro umístění sochy. Donátory sochy jsou Českojiřetinský spolek a Teplický spolek, sdružené kolem redakce časopisu Krušnohorské noviny / Erzgebirgs-Zeitung.

Petr Fišer

Křížovatka Příchovice

Přehled akcí v Interdiocézním centru života mládeže Křížovatka Příchovice. Je to místo otevřené pro každého, zejména pro mládež.

Červenec

- 1.–4. 7. ProPřícho (brigáda v Příchovicích)
- 7.–12. 7. Léto s BET (pro biřmovance)
- 12.–16. 7. Taneční dny
- 17.–19. 7. Outdoor (víkend v krásné přírodě Jizerských hor)
- 19.–26. 7. Teen tábor (pro chlapce a dívky ve věku 13–18 let, téma Narnie, nutnost se přihlásit)
- 27. 7.–1. 8. ALEF – animátorské léto (pro animátory)

Srpen

- 8.–10. 8. Příprava na CSM
- 11.–16. 8. Celostátní setkání mládeže v Ostravě
- 20. 8. Pout' s týmáky
- 21.–23. 8. Rozlučka s týmáky
- 24.–29. 8. Diecézní pěší pout' mládeže

Blahopřání

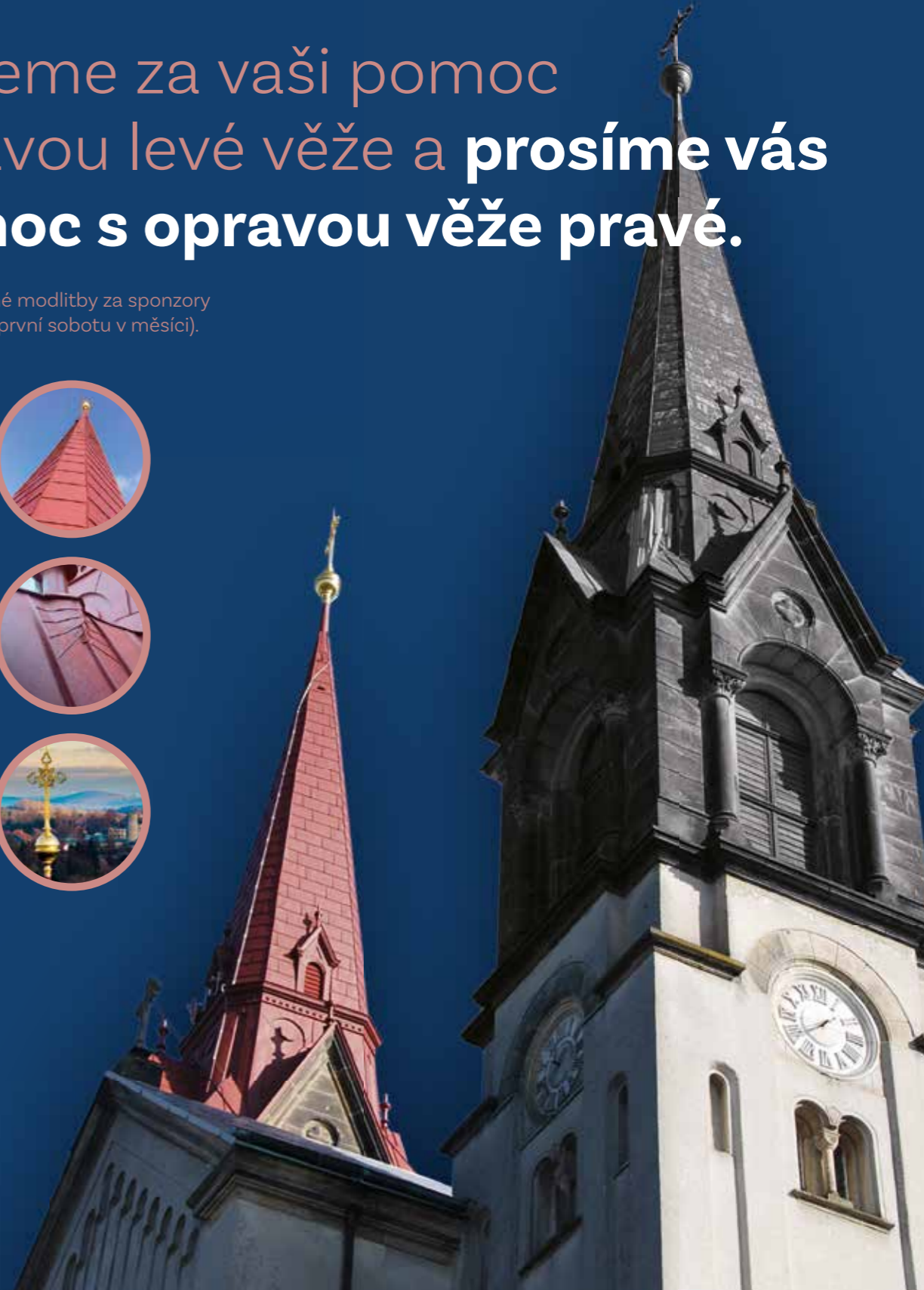
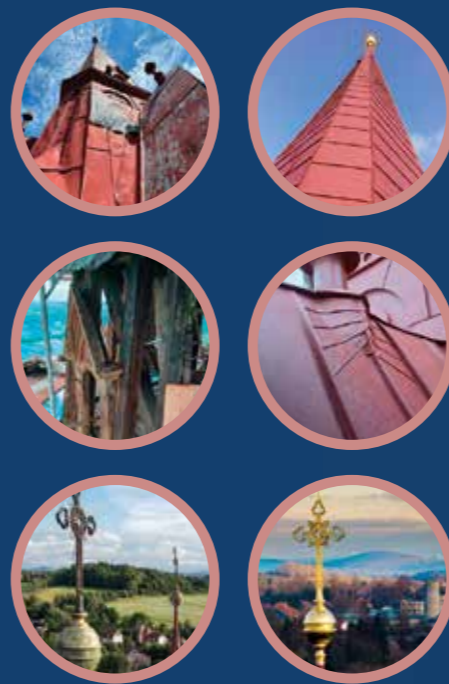
Náš kněz – děkan P. Pavel Morávek oslaví 9. září 45 let. Gratulujeme a přejeme samé šťastné, radostné dny naplněné láskou, zdravím na těle i na duši požehnané Duchem Svatým a ochranou Panny Marie. Za farníky v Novém Boru přeje Marie Hašlová.

BAZILIKA MINOR PANNY MARIE
POMOCNICE KŘEŠŤANŮ
JIŘÍKOV - FILIPOV

Děkujeme za vaši pomoc s opravou levé věže a prosíme vás o pomoc s opravou věže pravé.

Slibujeme pravidelné modlitby za sponzory (mše svatá každou první sobotu v měsíci).

VIRTUÁLNÍ
PROHLÍDKA

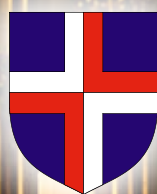

QR
PLATBA

Římskokatolická farnost Jiříkov
Číslo účtu: 924167329/800, var. symbol 1866
Potvrzení o přijatém daru vám vystavíme na požádání.
tel.: +420 603 840 437, +420 739 905 907
e-mail: farnost.jirikov@dltm.cz
Facebook: Přátelé poutního místa Filipov • Bazilika Filipov

BISKUPSTVÍ
LITOMĚŘICKÉ

Česko-německý
fond budoucnosti
Deutsch-Tschechischer
Zukunftsfonds

Modlitby za nového biskupa

Jmenováním dosavadního litoměřického biskupa Stanislava Příbyla pražským arcibiskupem a českým primasem se uvolnil biskupský stolec v litoměřické diecézi. Nabízíme tři modlitby, kterými se mohou lidé (nejen v litoměřické diecézi) duchovně zapojit do procesu výběru nového biskupa pro diecézi.

„Prosím, abychom se společně modlili za mého nástupce. Hledání vhodné osoby není jen manažerská úloha apoštolského nuncia a Dikasteria pro biskupy, aby nakonec rozhodl Svatý otec, ale je to také duchovní proces,“ žádá kněze, jáhny i věřící Stanislav Příbyl.

I. Bože, věčný pastýři, ty sám ustavičně řídíš a chráníš svou církev; vyslyš naše prosby a dej, ať se naším novým biskupem stane ten, kdo se ti líbí svatostí života a bude se o tvůj lid starat s apoštolskou horlivostí a láskou.

Pošli nám, prosíme, takového pastýře, který zná své ovce a dává za ně svůj život. Ty sám, Pane, ukaž, koho sis vyvolil, aby nás jako náš nový biskup učil žít podle evangelia a ukazoval nám cestu k tobě.

Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.
Amen.

II. Pane Ježíši Kriste, tys bděl na modlitbách celou noc, než jsi ze svých učedníků vybral apoštoly. Když pak oni měli doplnit svůj počet, opřeli se o Boží slovo a v modlitbě prosili tebe, znalce lidských srdcí, abys jim ukázal toho, kterého jsi vyvolil.

Tímto povzbuzení ti svěřujeme jmenování našeho nového biskupa a prosíme: veď mysl Svatého otce i všech, kteří nesou za tuto volbu odpovědnost. Dobrý Pastýři, dej nám takového pastýře, který se tobě líbí, který tě bude následovat, kamkoli půjdeš, a povede nás skrze tebe k Otci.

Neboť ty jsi živ a vládneš na věky.
Amen.

III. Bože, ty víš, jak je lidské myšlení nerozhodné a nejisté; na přímluvu Panny Marie, Matky tvého Syna, osvěcuji mysl Svatého otce a všech, kdo nesou odpovědnost za jmenování našeho nového biskupa: ať poznávají, co se ti líbí, a umí se správně rozhodnout.

Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.
Amen.